

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya,
R. C. Marg, Chembur, Mumbai 400071

Data Validation and Verification

SSR Criterion 2: Teaching-learning and Evaluation

Mechanism of internal evaluation is transparent and robust and time bound;
Institution adopts the following in internal evaluation

1. Copy of university regulation on internal evaluation for teacher education
2. Annual Institutional Plan of action for internal evaluation
3. Details of provisions for improvement and bi-lingual answering
4. Documentary evidence for remedial support provided

2.6 Evaluation Process

2.6.2 Copy of university regulation on internal evaluation for teacher education

Principal

Principal

**Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.**

UNIVERSITY OF MUMBAI

Credit Based Choice System with effect from the academic year 2017-2018

SYLLABUS FOR TWO YEARS BACHELOR OF EDUCATION PROGRAMME

Principal

Page - B - P.D. Credit Based Choice System Chembur Sarvankash Shikshanshasthra

Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

- v. History
- vi. Hindi
- vii. Mathematics
- viii. Marathi

- ix. Science
- x. Sanskrit
- xi. Urdu

- II) Peace Education
- III) Education for Rural Development

Elective course 3 –

Special Fields (Select any one)

- 1. Action Research
 - 2. Guidance and Counselling
 - 3. Environmental Education
3. Interdisciplinary courses : Four courses , each in semester which are interdisciplinary in nature
- Gender, School and Society
 - Educational Management
 - Language Across the Curriculum
 - Creating an Inclusive School

Part B: Practicum component

- 1. Ability courses: Prime focus is to enhance skill rather than the content, Two courses, it is to be studied in semester 1 and semester 4.
 - Critical Understanding of ICT
 - Reading and Reflecting on Texts
- 2. Project Based Courses:
 - Internship
 - Community work (I & II)
 - Action Research
 - Participation in Co-curricular Activities in college
- 3. Audit courses: Student has to opt any one, spread throughout the 4 semester, will be certified in 4th semester only, by head of the institution.
 - Understanding the Self
 - Drama and Art in Education

Each student is required to opt for one course from Pedagogy of School Subjects I (Elective Course 1) in Semester 2 which must be with respect to the graduation degree on the basis of which the student is admitted.

Each student is required to opt for any one of the course from Pedagogy of school subject II or Peace education or Education for Rural Development in Semester 3 (Elective Course 2). For Pedagogy courses students should opt for another pedagogy which they must have studied at least one paper at their Graduation /Post graduation.

Principal

Semester wise details of Project Based Courses (Part B)

Semester I (All activities should be systematically documented and maintained for the purpose of internal assessment)

- Participation in Community work I in collaboration with schools/ NGO's (for a period of 1 week)
- Participation in Co-curricular Activities in college

Semester II (All activities should be systematically documented and maintained for the purpose of internal assessment)

Internship for 3 weeks

- ✓ Observation of school activities (Any three)
- ✓ Observation of lessons given by peers (5 lessons)
- ✓ Shadowing of School Teacher (One Week) - 5 lessons to be observed and recorded in Pedagogy of school subject I
- ✓ Teaching lessons in Pedagogy of school subject I (5 Lessons)

Semester III (All activities should be systematically documented and maintained for the purpose of internal assessment)

Internship for 11 weeks

- ✓ During Internship teaching not less than 10 lessons in the opted Pedagogy of school subject I distributed over different standards from V to XII of recognized secondary and higher secondary Schools/ Colleges selected by the Principal as practicing School/ College
- ✓ 2 theme based lessons in the above school/college.
- ✓ 3 co-teaching lessons with school teachers
- ✓ Administration of Unit Test and analysis of results (in the pedagogy of school subject I opted)
- ✓ Maintain Reflective Journal with reference to internship program.

Semester IV (All activities should be systematically documented and maintained for the purpose of internal assessment)

Internship for 5 weeks (4 weeks +1 week community work II)

- ✓ Develop learning resources
- ✓ Conduct Action Research
- ✓ During Internship teaching not less than 5 lessons in the opted pedagogy of school subject II distributed over different standards from V to XII of recognized secondary and higher secondary Schools/ Colleges selected by the Principal as practicing School/ College. For those students who have opted Peace Education or Education for Rural Development they have to take 5 lessons from Pedagogy of school subject I.
- ✓ 5 Co-teaching lessons with peers
- ✓ Maintain Reflective journal with reference to internship program.
- ✓ Participation in Community work II in collaboration with schools/ NGO's (for a period of 1 week)

Programme Structure of B.Ed. 2 Years Programme

Year 1: 16-18 Weeks * 2 Semesters (200 Working Days)

Year 2: 16-18 Weeks * 2 Semesters (200 Working Days)

20 Weeks for Internship (18 +including 2 weeks Community work)

200 working days are exclusive of admission and examination period

Total Credits: 111; Marks 1800 (1 Credit = 12 Hours)

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

SCHEME OF ASSESSMENT AND EXAMINATION

Theory Courses: Semester End Examination

R. ___ 60 marks for semester end examination of 2 hours duration for each theory course

- Pattern of Semester End Examination: For courses, out of 8 questions answer any 5 and question 9 is compulsory which is short notes (out of 4 any 2).
- 5 questions of 10 marks each with external choice.
- 2 short notes of 5 marks each with internal choice

University Examination will be held at the end of each semester.

Internal Assessment

Internal Assessment includes following aspects;

A. Internal Assessment activities of Theory component- Part A (Core Courses, Elective Courses and Interdisciplinary Courses) consist of 40 marks. For each Theory component of Part A, 40 marks internal assessment consisting of

Sr.No	Particulars	Marks
1	Content test/ Task/Assignment/ Activity for each module held in the semester (2X10)	20
2	One periodical class test held in the given Semester	15
3	One Essay test held in the given Semester	05
	Total	40

(Content test is compulsory for Pedagogy of school subject 1 of 10 marks is a part of internal assessment.)

B. Practicum component of Part B Project Based Course:

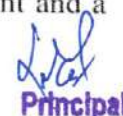
- Semester wise detail documentation of the activities carried out under Project Based Course
 - a. Semester 1--Project Based Course 1 -----50 Marks
 - b. Semester 2--Project Based Course 2 -----100 Marks
 - c. Semester 3--Project Based Course 3 -----200 Marks
 - d. Semester 4--Project Based Course 4 -----150 Marks
- Ability Courses 100 Marks: Two courses 50 marks each (Detailed documentation of the courses)
 - a. Semester 1-- Critical Understanding of ICT
 - b. Semester 4--- Reading and Reflecting on Texts
- Any one Audit Course (Understanding the Self, Drama and Art in Education) will be opted by student in semester 1 and certified in Semester 4 by head of the institution

R. ___ Examination Scheme

Grading System: Conversion of Percentage of Marks to Grade Points:

The External examination of Part A of Theory component (Semester end theory examination), the Internal assessment marks of Theory component and Part B Semester wise Practicum component will be submitted at the end of each semester. The aggregate of marks obtained in each year for Theory cum Practicum (i.e. Part A & Part B) shall be converted into Grades as given in the scheme. (R4257)

The marks obtained by a student in a course shall be indicated by a grade point and a letter grade and Performance is follows:

Principal

B.Ed. CURRICULUM FRAMEWORK

Courses	Credits	External Marks	Internal Marks	Total Marks
Semester 1				
Core Course 1: Childhood and Growing up	6	60	40	100
Core Course 2: Knowledge and Curriculum	6	60	40	100
Interdisciplinary Course 1 :Gender, School and Society	6	60	40	100
Ability Course 1:Critical Understanding of ICT	3	----	50	50
Project Based Course 1	3	----	50	50
Total	24	180	220	400
Semester 2				
Core Course 3: Learning and Teaching	6	60	40	100
Elective Course 1: Pedagogy of School Subject 1	6	60	40	100
Interdisciplinary Course 2: Educational Management	6	60	40	100
Project Based Course 2	6	----	100	100
Total	24	180	220	400
Semester 3				
Core Course 4: Assessment for Learning	6	60	40	100
Elective Course 2: Pedagogy of School Subject 2 /Peace Education/ Education for Rural Development (Any one)	6	60	40	100
Interdisciplinary Course 3: Language Across the Curriculum	6	60	40	100
Project Based Course 3	12	----	200	200
Total	30	180	320	500
Semester 4				
Core Course 5: Contemporary India and Education	6	60	40	100
Elective Course 3: Special Field Action Research/Guidance and Counselling/Environmental Education (any one)	6	60	40	100
Interdisciplinary Courses 4: Creating an Inclusive School	6	60	40	100
Ability Course 2: Reading and Reflecting on Texts	3	----	50	50
Project Based Course 4	9	---	150	150
Any one Audit Course(Understanding the Self, Drama and Art in education) will be opted by student in Semester 1 and Certified in Semester 4	3	---	----	---
Total Credits	33	180	320	500

Total Credits: 111; Total Marks 1800 (1 Credit = 12 Hours)

 Principal

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya,
R. C. Marg, Chembur, Mumbai 400071

SSR Criterion 2: Teaching-learning and Evaluation

2.6 Evaluation Process
2.6.2 Annual Institutional plan of action for internal
Evaluation

Principal

Principal

**Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.**

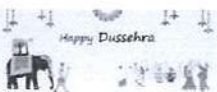

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya
Academic Calendar
2022-2023

MONTH	DATE	THEME
June 22	23/06/22 2/06/22 03/07/22	SEM- I (University Examination)
July 22	1/07/22	Non - Instructional day
	02/07/22	Yoga Day Celebration & Instructions regarding Internship
	04/07/22	SEM II- Syllabus Orientation
	05/07/22	Subject Orientation
	06/07/22 to 09/07/22	Regular lectures
	11/07/22 to 16/07/22	Regular lectures & Mentor lectures
	13/07/22	Guru pornima
	18/07/22 to 08/08/22	(SEM- II)-Internship (F.Y.B.Ed)
	23/07/22 30/07/22 06/08/22	ESSAY - SEM II
August 22	09/08/22	Muharram tajiya Holiday

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

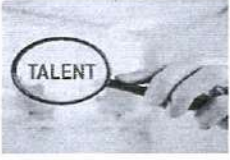
		
	10/08/22 to 13/08/22	Regular Lectures
	15/08/22	Happy Independence Day
	16/08/22	PARSI NEW YEAR
	17/08/22 TO 20/08/22	Regular Lectures & Mentor group
	22/08/22 to 29/08/22	Regular Lectures & Mentor group
	30/08/22 to 3/09/22	Ganesh Festival Holiday
September 22	5/09/22 to 10/09/22	Regular lectures
	10/09/22	(5/09/22)Teacher's Day Celebrated
	12/09/22 to 17/09/22	Regular Lectures
	14/09/22	Hindi Divas Celebration
	19/09/22 to 24/09/22	Regular lectures
	26/09/22 to 04/10/22	Regular lectures & Tutorials , Remedial Teaching
October 22	04/10/22	Nav Durga celebration & Garba Celebration

		
	05/10/22	Dasara Celebration
November 22	06/11/22	Study leave
	7/11/22 09/11/22 10/11/22	SEM II- University Exam
	11/11/22 12/11/22	Non Instructional Day
	14/11/22 to 19/11/22	SEM III- Syllabus orientation & Internship Orientation regarding Lesson planning/ Pre practice teaching
	19/11/22	Internship Stationary Distribution and Internship Orientation
	21/11/22 to 4/02/22	SEM- III Internship
December 22	03/12/22 10/12/22 17/12/22	Regular lectures & lesson Guidance
	23/12/22	SPORTS Day
	24/12/22	National Consumer day celebration & Christmas Celebration
	26/12/22 to 31/12/22	Christmas Holiday

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

January 23	2/01/23	Induction Program Welcome Address by Principal Dr. CAC - First half Welcome Ceremony by S.Y.B.Ed
	3/01/23	SEM I- Syllabus Orientation Enrollment Form Filling & Library & Office Orientation (F.Y.B.Ed)
	4/01/23 to 6/01/23	Core course Syllabus Orientation & Lectures (First half) (F.Y.B.Ed)
ॐ ज्ञेयं यथा । येषु प्रतिपाद्यते । जद्य जद्य स्पष्टयेद्यते । धत्तमस्तु ॥	4/01/23 to 6/01/23	Indian Traditional Language "Modi Script Training" (F.Y.B.Ed)
	7/01/23	Regular lectures & Subject Finalization (F.Y.B.Ed)
	14/01/23	Traditional Day celebration
	9/01/23 to 13/01/23	Regular lectures (First half) "Indian Modi Script Training" (F.Y.B.Ed)
	14/01/23	Talent Search (F.Y.B.Ed)
	16/01/23 to 20/01/23	Community Work (F.Y.B.Ed)
	21/01/23	Workshop on "Game Based

Principal
Chembur Sarvanikash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

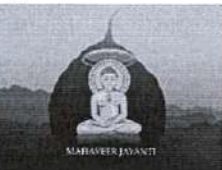
		learning” & Language Lab Orientation(F.Y.B.Ed)
	23/01/23 to 28/01/23	Regular lectures (First half) “Indian Modi Script Training”(F.Y.B.Ed)
	26/01/23	REPUBLIC DAY CELEBRATION
	30/01/23	Regular lectures (First half) TEST on Modi Script Training (F.Y.B.Ed)
	31/01/23	Regular lectures
February 23	01/02/23 to 03/02/23	“Capacity Building Program for Students”
	04/02/23	Internship Activity by M.Ed Interns
	06/02/23 to 11/02/23	Regular lectures (F.Y. & SY BEd.)
	13/02/23	Students Council Election(F.Y.B.Ed.)
	13/02/23 to 17/02/23	Regular Lectures & Audit Course
	18/02/23	Mahashivratri Holiday
	20/02/23 to 25/02/23	Regular lectures
	20/02/23 23/02/23 25/02/23	Essay & Class Test (S.Y.B.Ed) SEM- III
	21/02/23	INDOOR SPORTS (F.Y.B.Ed)

 Principal
 Chembur Sarvankesh Shikshanshastra
 Mahavidyalaya
 R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

	24/02/23	Semi Final & Final of all Sports
	27/02/23 28/02/23	Study leave for (SEM- III) University Exam (S.Y.B.Ed)
	1/03/23 2/03/23 3/03/23	(SEM-III) University Examination
	27/02/23	मराठी भाषा गौरव दिन (F.Y.B.Ed)
	27/02/23 28/02/23	Regular lectures (F.Y.B.Ed)
March 23	1/03/23	Study leave for Class Test (SEM-I) (F.Y.B.Ed)
	2/03/23 3/03/23 4/03/23	Essay & Class Test (F.Y.B.Ed) SEM- I
	4/03/23	School Visit for Internship (S.Y.B.Ed)
	6/03/23 to 11/03/23	Regular lectures (F.Y.B.Ed)
	7/03/23	Holi Holiday
	6/03/23	(SEM-IV) Syllabus Orientation & Other Course Orientation
	8/03/23	Internship Orientation & Women's Day Celebration
	9/03/23 to 5/04/23	(SEM-IV) Internship

Principal
 Chembur Sarvankash Shikshanshastra
 Mahavidyalaya
 R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

	21/03/23	PICNIC (F.Y.B.Ed)(S.Y.B.Ed)
	22/03/23	GUDI PADWA HOLIDAY
	25/03/23	SPORTS DAY(F.Y.B.Ed)(S.Y.B.Ed)
	20/03/23 23/03/23 27/03/23 31/03/23 1/04/23 5/04/23	Tutorials & Remedial Teaching(F.Y.B.Ed)
	30/03/23	Shree Ram Navami Holiday
April 23 	4/04/23	Mahavir Jayanti Holiday
	6/04/23	Community Work (S.Y.B.Ed)
	6/04/23 7/04/23 8/04/23	Study Leave for (SEM-I) University Exam

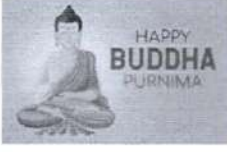
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

	7/04/23	Good Friday Holiday
	10/04/23 11/04/23 12/04/23	(SEM-I) University Exam
	13/04/23	Non- Instructional day for student (F.Y.B.Ed)
	10/04/23 to 15/04/23	Regular lectures (S.Y.B.Ed)
	14/04/23	Dr. Babasaheb Ambedkar Jayanti Holiday
	15/04/23	(SEM-II) Syllabus Orientation & Course Orientation
	17/04/23 to 22/04/23	Regular lectures, Revision lectures of S.Y.B.Ed
	22/04/23	Akshaya Trutiya & Ramzan Eid Holiday
	24/04/23 to 29/04/23	Regular lectures F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed
	27/04/23 28/04/23	Program on "I for Inclusion"(S.Y.B.Ed)
	29/04/23	Action Research Presentation(S.Y.B.Ed)
May 23	1/05/23	Maharashtra Din Holiday
	2/05/23	Study leave for Class Test

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Chembur, Mumbai - 400 071.

	3/05/23	
	4/05/23 6/05/23 8/05/23	(SEM-II & SEM- IV) Class Test & Essay Test
	5/05/23	Buddha Purnima Holiday
	9/05/23 to 13/05/23	Regular lectures F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed
	15/05/23 to 22/05/23	Regular lectures F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed
	18/05/23 19/05/23 22/05/23	Tutorials (F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed)
	16/05/23 to 19/05/23	Practice for Annual Day
	20/05/23	Annual day (F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed)
	23/05/23 to 22/06/23	SUMMER VACATION

Dr.C.A.Chakradeo
Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

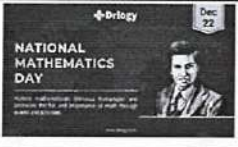

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya
Academic Calendar
2021- 2022

MONTH	DATES	THEME
June 21	14/06/21 & 15/06/21	<ul style="list-style-type: none"> Sem II- Course Orientation and Internship Orientation by respected professors
	16/06/21 to 18/06/21	<ul style="list-style-type: none"> F.Y.B.Ed regular lectures as per timetable
	19/06/21	<ul style="list-style-type: none"> World Environment Day
	21/06/21	<ul style="list-style-type: none"> International Yog Day Celebration
	22/06/21 to 26/06/21	<ul style="list-style-type: none"> F.Y.B.Ed regular lectures as per timetable
	28/06/21 to 30/06/21	<ul style="list-style-type: none"> F.Y.B.Ed regular lectures as per timetable
July 21	1/07/21 & 2/07/21	<ul style="list-style-type: none"> F.Y.B.Ed regular lectures as per timetable
	3/07/21	<ul style="list-style-type: none"> Internship Induction Program by respected In Charge Introducing Audit Course
	5/07/21 to 24/07/21	<ul style="list-style-type: none"> 3 Weeks Internship
	10/07/21	<ul style="list-style-type: none"> First half regular lectures World Population Day
	24/07/21	<ul style="list-style-type: none"> First half regular lectures Guru Purnima Celebration
	26/07/21 to 31/07/21	<ul style="list-style-type: none"> F.Y.B.Ed regular lectures
August 21	2/08/21 to 7/08/21	<ul style="list-style-type: none"> F.Y.B.Ed regular lectures and Essay Test as per timetable
	2/08/21	<ul style="list-style-type: none"> Programme on Lokmanya Tilak Punyatithi Annabhau Sathe Jayanti

	9/08/21 to 14/08/21	<ul style="list-style-type: none"> F.Y.B.Ed regular lectures as per timetable
	14/08/21	<ul style="list-style-type: none"> Audit Course- Anger management
	15/08/21	<ul style="list-style-type: none"> Independence Day Celebration
	16/08/21	<ul style="list-style-type: none"> Parasi New Year Holiday
	19/08/21	<ul style="list-style-type: none"> Muharram Holiday
	17/08/21 to 21/08/21	<ul style="list-style-type: none"> F.Y.B.Ed regular lectures as per timetable
	23/08/21 to 31/08/21	<ul style="list-style-type: none"> F.Y.B.Ed regular lectures as per timetable
	26/08/21	<ul style="list-style-type: none"> Women Equality Day Celebration
September 21	1/09/21 to 4/09/21	<ul style="list-style-type: none"> F.Y.B.Ed regular lectures as per timetable
	4/09/21	<ul style="list-style-type: none"> Teachers Day Celebration
	6/09/21 to 9/09/21	<ul style="list-style-type: none"> F.Y.B.Ed regular lectures as per timetable
	10/9/21 to 14/09/21	<ul style="list-style-type: none"> Ganpati vacation
	14/09/21	<ul style="list-style-type: none"> Hindi Diwas
	15/09/21	<ul style="list-style-type: none"> First half regular lectures Celebration of Hindi Diwas
	15/09/21 to 24/09/21	<ul style="list-style-type: none"> F.Y.B.Ed regular lectures as per timetable
	25th, 27th, 28th Sep.21	<ul style="list-style-type: none"> SEM- II -Class Test
	29/09/21	<ul style="list-style-type: none"> International day of Awareness of food loss & waste

October 21	1/10/21	<ul style="list-style-type: none"> F.Y.B.Ed regular lectures as per timetable
	2/10/21	<ul style="list-style-type: none"> Mahatma Gandhi & Lal Bahadur shah Jayanti
	4/10/21 & 5/10/21	<ul style="list-style-type: none"> Study Leave for University examination
	6th,7th & 9th Oct.21	<ul style="list-style-type: none"> SEM II- University Exam
	11/10/21 & 12/10/21	<ul style="list-style-type: none"> SEM III - All course orientation by respected Professors
	11/10/21	<ul style="list-style-type: none"> Financial literacy Program
	13th,14th,16th Oct.21	<ul style="list-style-type: none"> S.Y.B.Ed regular lectures as per timetable
	15/10/21	<ul style="list-style-type: none"> Dasara Holiday
	16/10/21	<ul style="list-style-type: none"> World Food day
	18/10/21 to 20/01/22	<ul style="list-style-type: none"> SEM III- Internship
	18/10/21 to 23/10/21	<ul style="list-style-type: none"> Workshop on Lesson Plan Development- Induction to Evaluation
	19/10/21	<ul style="list-style-type: none"> Id-e-Milad Holiday
	22/10/21	<ul style="list-style-type: none"> Internship Orientation by respected In Charge
	25/10/21 to 30/10/21	<ul style="list-style-type: none"> Internship as per Syllabus
November 21	2/11/21 to 15/11/21	<ul style="list-style-type: none"> Seminar on SDG
	17/11/21 to 28/11/21	<ul style="list-style-type: none"> Internship as per Syllabus
December 21	1/12/21 to 23/12/21	<ul style="list-style-type: none"> Internship as per Syllabus
	4/12/21	<ul style="list-style-type: none"> Program on World Aids Day
	11/12/21	<ul style="list-style-type: none"> Celebration on Human Rights Day

	22/12/21	<ul style="list-style-type: none"> • Celebration on National Mathematics Day
	20/12/21 to 23/12/21	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluation Workshop
	25/12/2021 to 1/01/22	<ul style="list-style-type: none"> • Winter Break
January 22	3/01/22 to 5/01/22	<ul style="list-style-type: none"> • Method wise Evaluation Workshop
	Till 20/01/22	<ul style="list-style-type: none"> • SEM III-Internship Continued
	10/01/22	<ul style="list-style-type: none"> • World Hindi Day Celebration
	12/01/22	<ul style="list-style-type: none"> • National Youth day & Swami Vivekanand Jayanti Celebration
	14/01/22	<ul style="list-style-type: none"> • Makar Sankranti Celebration
	26/01/22	<ul style="list-style-type: none"> • Republic Day of India
	21/01/22 to 31/01/22	<ul style="list-style-type: none"> • Regular lectures a per timetable
	29th,31th & 1st Feb.22	<ul style="list-style-type: none"> • Class Test
February 22	3/02/22 to 09/02/22	<ul style="list-style-type: none"> • Feedback ,Revision, Tutorial, Remedial Teaching Lectures
	10th, 11th & 12,13,14th Feb. 22	<ul style="list-style-type: none"> • Study leave for SEM III
	15th, 16th, 17th Feb.22	<ul style="list-style-type: none"> • SEM III- University Exam
	18/02/22	<ul style="list-style-type: none"> • Non- Instructional Day
	21/02/22	<ul style="list-style-type: none"> • Preparation for sem IV
	22/02/22	<ul style="list-style-type: none"> • SEM IV- Syllabus Orientation (Induction Program)
	23/02/22 to 26/02/22	<ul style="list-style-type: none"> • Action Research Workshop
	28/02/22	<ul style="list-style-type: none"> • Science Day Celebration

March 22 	1/03/22	<ul style="list-style-type: none"> • Mahashivratri Holiday
	2/03/22 to 5/03/22	<ul style="list-style-type: none"> • Regular lectures as per Timetable & Internship Orientation, Action Research Guidance
	7/03/22	<ul style="list-style-type: none"> • Welcome for First year • Lesson guidance
	8/03/22	<ul style="list-style-type: none"> • International women's day Celebration
	9/03/22	<ul style="list-style-type: none"> • Internship day1, Action Research day(S.Y.B.Ed)
	10/03/22	<ul style="list-style-type: none"> • Course Orientations (F.Y.B.Ed)
	11/03/22	<ul style="list-style-type: none"> • Internship day
	12/03/22	<ul style="list-style-type: none"> • Audit Course & Lesson guidance
	14/03/22 to 17/03/22	<ul style="list-style-type: none"> • Internship & Co-curricular activities orientation, PEC lessons orientations
	18/03/22	<ul style="list-style-type: none"> • Dhulivandan Holiday
	19/03/22	<ul style="list-style-type: none"> • Regular lectures as per timetable & lesson guidance
	19/03/22 , 21/03/22	<ul style="list-style-type: none"> • F.Y.B.Ed Community work
	21/03/22 to 25/03/22	<ul style="list-style-type: none"> • Internship / Regular lectures
	26/03/22	<ul style="list-style-type: none"> • Regular lectures as per timetable Orientation of Nai Talim lesson,& lesson guidance
	26/03/22	<ul style="list-style-type: none"> • F.Y.B.Ed. Talent Search
	28/03/22 to 1/04/22	<ul style="list-style-type: none"> • Internship / Regular lectures
April 22 	02/04/22	<ul style="list-style-type: none"> • Gudi Padwa holiday
	03/04/22	<ul style="list-style-type: none"> • Intellectual Property Rights workshop & Voice Over for Effective Teaching
	4/04/22 to 7/04/22	<ul style="list-style-type: none"> • Internship
	5/04/22	<ul style="list-style-type: none"> • F.Y.B.Ed Community work

	8/04/22 to 16/04/22	<ul style="list-style-type: none"> Regular lectures as per timetable & Essay Test
	14/04/22	<ul style="list-style-type: none"> Dr. Babasaheb Ambedkar Jayanti Holiday Mahavir Jayanti Holiday
	15/04/22	<ul style="list-style-type: none"> Good Friday Holiday
	16/04/22	<ul style="list-style-type: none"> Regular lectures first half & World Health Day Celebration
	18/04/22 & 19/04/22	<ul style="list-style-type: none"> Vedh Festival
	20/04/22 & 21/04/22	<ul style="list-style-type: none"> Community work Panvel -Shantivan Nere (S.Y.B.Ed)
	22nd & 23rd April 22	<ul style="list-style-type: none"> Regular lectures as per timetable and mentor wise Action Research guidance & Essay ,Audit Course
	25/04/22 to 27/04/22	<ul style="list-style-type: none"> Regular lectures as per timetable & Revision for class test
	25/04/22 to 14/05/22	<ul style="list-style-type: none"> Regular lectures as per timetable & Revision for class test
	28th, 29th, 30th April 22	<ul style="list-style-type: none"> Class test
May 22	02/05/22 to 6/05/22	<ul style="list-style-type: none"> Tutorials, Revision & Remedial teaching
	03/05/22	<ul style="list-style-type: none"> Akshay Trutiya & Ramzan Eid Holiday
	05/05/22	<ul style="list-style-type: none"> Action Research presentation & Submission
	07/05/22	<ul style="list-style-type: none"> Convocation Ceremony of Batch (2019-20) & (2018-20)
	07/05/22 to 9/05/22	<ul style="list-style-type: none"> Study leave for SEM IV University Examination
	10/05/22 , 13/05/22 & 17/05/22	<ul style="list-style-type: none"> SEM IV- University Examination

	17th, 18th, 19th May 2022	• F.Y.B.Ed - Class Test (SEM-I)
	20/05/22	• Workshop on Emotional Intelligence by Dr. C.A. Chakradeo
	23 may 22 to 22 June 22	• SUMMER VACATION

Principal

Dr. C.A. Chakradeo

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya
Academic Calendar
2020-2021

MONTH	DATE	THEME
August 2020	1/08/20	● Bakari -Eid Holiday
	3rd,4th & 5th August20	<ul style="list-style-type: none"> ● SEM III- Course wise orientation by respected Professors ● Internship Orientation by respected In Charge
	6th,7th, 8th August 20	● Sem III- Regular lectures as per Timetable followed by method wise lesson guidance.
	10/08/20 to 15/08/20	● Evaluation Workshop by All respected professors
	15/08/20	● Independence Day Celebration
	17/08/20 to 21/08/20	● SEM III- Regular lectures as per Timetable
	22/08/20	● Shree Ganesh Chaturthi Holiday
	24/08/20 to 31/08/20	● SEM III- Regular lectures and Essay test as per Timetable
September 2020	1/09/20	● Anant Chaturdashi Holiday
	5/09/20	● Teacher's Day Celebration
	2/09/20 to 30/11/20	<ul style="list-style-type: none"> ● SEM III- Internship ● During Internship all Saturdays are having regular lectures and Method wise lesson guidance
October 2020	3/10/20 to 31/10/2020	<ul style="list-style-type: none"> ● SEM III- Internship ● During Internship all Saturdays are having regular lectures and Method wise lesson guidance
November 2020	11/11/20	● Diwali Celebration
	12/11/20 to 18/12/20	● Diwali Vacation
	19/11/20 to 21/11/20	● SEM III- Internship
	23/11/20 to 28/11/20	● S.Y.B.Ed Regular lectures as per Timetable
	30/11/20	● GuruNanak Jayanti Holiday

	1/12/20 to 5/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● S.Y.B.Ed Regular lectures as per Timetable
	7/12/20 8/12/20 9/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● Class Test
	10/12/20 11/12/20 12/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● Mock test for online university exam
	14/12/20 15/12/20 16/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● Feedback & Revision of Class test papers
	17/12/20 18/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● Study leave for University Examination
	19/12/20 21/12/20 23/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● University Examination CC 4 EC 2 IC 3
	24/12/20 26/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● Non- Instructional Day
	25/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● Christmas Holiday
	28/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● SEM- IV Orientation
	29/12/20 to 2/01/21	<ul style="list-style-type: none"> ● S.Y.B.Ed Regular lectures as per Timetable
January 2021	1/01/21	<ul style="list-style-type: none"> ● S.Y.B.Ed Audit Course
	2/01/2021	<ul style="list-style-type: none"> ● Internship Orientation
	4/01/2021 to 9/01/21	<ul style="list-style-type: none"> ● S.Y.B.Ed Regular lectures as per Timetable & ● MPC(Mahindra Pride Classroom) Online Training Program organized under CSR - (1st Week of January)
	4/01/2021	<ul style="list-style-type: none"> ● Celebration of Birth Anniversary of Savitribai Phule And Women Education Day
	11/01/2021 to 16/01/2021	<ul style="list-style-type: none"> ● S.Y.B.Ed Regular lectures as per Timetable ● Action Research Orientation & Guidance ● MPC(Mahindra Pride Classroom) Online Training Program organized under CSR - (2nd Week of January)

	12/01/2021	<ul style="list-style-type: none"> ● Swami Vivekanand Jayanti Celebrated as Youth Day
	18/01/2021 to 23/01/2021	<ul style="list-style-type: none"> ● S.Y.B.Ed Regular lectures as per Timetable & ● MPC(Mahindra Pride Classroom) Online Training Program organized under CSR - (3rd Week of January)
	26/01/2021	<ul style="list-style-type: none"> ● Republic day Celebration
	27/01/2021	<ul style="list-style-type: none"> ● Marathi Bhasha Gaurav Din
	28/01/2021	<ul style="list-style-type: none"> ● National Science day
	25 & 29/01/2021 to 30/01/2021	<ul style="list-style-type: none"> ● S.Y.B.Ed Regular lectures as per Timetable & ● MPC(Mahindra Pride Classroom) Online Training Program organized under CSR - (4th Week of January)
February 21	01/02/21	<ul style="list-style-type: none"> ● Full Day Method wise lesson Guidance
	02/02/2021 to 6/03/2021	<ul style="list-style-type: none"> ● Internship
March 21	6/03/2021	<ul style="list-style-type: none"> ● Inauguration of Community work
	6/03/21 to 12/03/21	<ul style="list-style-type: none"> ● Community Work ● Education in Universal Human Values 5- days Online Interactive Workshop on “Self-development and Capacity Building for Teachers” in collaboration with Bahai Academy Panchgani.
	13/03/21 to 20/03/21	<ul style="list-style-type: none"> ● Lectures as per timetable & Action Research Guidance
	16/03/21	<ul style="list-style-type: none"> ● F.Y.B.Ed - First Day ● Welcome Speech by Principal ● Induction Program of Course
	16/03/21	<ul style="list-style-type: none"> ● S.Y.B.Ed- Regular Lectures as per Timetable
	17/03/21 & 18/03/21	<ul style="list-style-type: none"> ● Subject Orientation by respected Professors F.Y.B.Ed

		<ul style="list-style-type: none"> ● S.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable
	19/03/21 & 20/03/21	<ul style="list-style-type: none"> ● F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable
	22/03/21 to 27/03/21	<ul style="list-style-type: none"> ● F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable & Action Research Guidanve
	22/03/2021	<ul style="list-style-type: none"> ● World water Day
	29/03/21 to 31/03/21	<ul style="list-style-type: none"> ● F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable ● 29th - Dhulivandan Holiday
April 21	2/04/21	<ul style="list-style-type: none"> ● Good Friday Holiday
	1/04/21 to 10/04/21	<ul style="list-style-type: none"> ● F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable
	7/04/21	<ul style="list-style-type: none"> ● World Health Day Celebration
	12/04/21 to 17/04/21	<ul style="list-style-type: none"> ● F.Y.B.Ed Regular lectures as per Timetable ● S.Y.B.Ed CLASS TEST
	14/04/21	<ul style="list-style-type: none"> ● Dr. Babasaheb Ambedkar jayanti Holiday
	15/04/21	<ul style="list-style-type: none"> ● Dr. Babasaheb Ambedkar jayanti Celebration
	19/04/21 to 24/04/21	<ul style="list-style-type: none"> ● F.Y.B.Ed Regular lectures as per Timetable
	20,22 & 23rd April 21	<ul style="list-style-type: none"> ● SEM IV- University Examination
	21/04/21	<ul style="list-style-type: none"> ● Ram Navami Holiday
	26/04/21 to 31/04/21	<ul style="list-style-type: none"> ● F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable
May 21	1/05/21	<ul style="list-style-type: none"> ● 1st May Maharashtra Din and International Workers Day Online Program celebration by Students council
	3/05/21 to 8/05/21	<ul style="list-style-type: none"> ● F.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable
	10/05/21 to 15/05/21	<ul style="list-style-type: none"> ● F.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable
	14/05/21	<ul style="list-style-type: none"> ● Akshay Trutiya & Ramzan Holiday
	17/05/21 to 22/05/21 18th,19th,20th May 21	<ul style="list-style-type: none"> ● Revision lectures ● Class Test of F.Y.B.Ed- SEM I
	24/05/21 to 30/05/21	<ul style="list-style-type: none"> ● Exam Preparation, Discussion and

	27th, 28th & 29th May 21	Revision lectures ● F.Y.B.Ed - SEM- I- University Exam
	30/05/21	● Non Instructional day
	1/06/21 to 13/06/21	● SUMMER VACATION

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankashikshanshastra Mahavidyalaya
SEM – 3 -- July 2019

Days & Date Time	Monday 01/07/19	Tuesday 02/07/19	Wednesday 03/07/19	Thursday 04/07/19	Friday 05/07/19	Saturday 06/07/19	
10.30 To 11.30	Sem.III& IV Orientation by Mrs.smitaGanatra (10.40 to 11.50)	CC4 – Assessment for Learning Orientation by Dr.KusumChaudhari (Time – 10.40 to 11.30)	Implemented 1 st and 2 nd July's Timetable RECESS	Lesson plan Workshop	Lesson plan Workshop (नई तालीम)	Visit to Historical Place --- National Park	
11.30 To 12.20	Internship Orientation Sem.III& IV by Mr. RavindraGangurde (11.50 to 1.00)	EC 2 – Orientation & selection of Elective Course By all staff members (Time – 11.30 to 12.20)					Lesson plan Workshop
12.20 To 01.10	IC 3 – Language Across The Curriculum by Mr.UmakantDeshamukh (12.20 to 1.10)						
01.10 To 01.40	RECESS	RECESS		RECESS	RECESS		
01.40 To 02.30				Lesson plan Workshop	Demonstration by Dr.Gangurde		
02.30 To 03.20				Lesson plan Workshop			
03.20 To 04.40				Library work	Library work		

In-Charge Faculty

Prof. MDA :
Prof. APA :
Prof. VYS :

Alphorns

Dr. Chandrashekhar. A. Chakradeo

I/C Principal

चेंबूर सर्वकश शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंदुरकार मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

[Type here]

	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
Days & Date	05/08/19	06/08/19	07/08/19	08/08/19	09/08/19	10/08/19
Time	INTERNSHIP					Prayer
10.30 To 10.40						CC4(KVC/MB)
10.40 To 11.30						Essay - 1
11.30 To 12.20						EC2 (All)
12.20 To 01.10						IC3 (UVD)
01.10 To 01.45						RECESS
01.45 To 02.35						Lesson Guidance /Discussion regarding weekly activities & Journal writing Checking
02.35 To 03.30						
3.30 To 05.00	Library Work					

Alphamto

प्राचार्य
चेन्नूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेन्नूर पार्क चेन्नूर - ४०० ०७१.

[Type here]

Days & Date	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
Time	12/08/19	13/08/19	14/08/19	15/08/19	16/08/19	17/08/19
10.30 To 10.40	INTERNSHIP (12 th Aug. Bakari Eid and 15 th Aug. Independence Day)					Prayer
10.40 To 11.30						EC2 (All)
11.30 To 12.20						Essay - 2
12.20 To 01.10						IC3 (UVD)
01.10 To 01.45						CC4 (KVC/MB)
01.45 To 02.35						RECESS
02.35 To 03.30						Lesson Guidance /Discussion regarding weekly activities & Journal writing Checking
03.30 To 05.00						Library Work

In-Charge Faculty

Prof. MDA :

Prof. APA :

Prof. VYS :

Alhamro

Dr. Chandrashekhar A. Chakradeo

Dr. Chandrashekhar. A. Chakradeo

I/C Principal

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंदुरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Days & Date →	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
Time ↓	19/08/19	20/08/19	21/08/19	22/08/19	23/08/19	24/08/19
10.30 To 10.40	<h1>INTERNSHIP</h1>					Gopalkala गोपाळकाला
10.40 To 11.30						
11.30 To 12.20						
12.20 To 01.10						
01.10 To 01.45						
01.45 To 02.35						
02.35 To 03.30						
03.30 To 05.00	Library Work					

Alphonso

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकन शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

	Monday 26/08/19	Tuesday 27/08/19	Wednesday 28/08/19	Thursday 29/08/19	Friday 30/08/19	Saturday 31/08/19
Days & Date →						
Time ↓						
10.30 To 10.40	<h1>INTERNSHIP</h1>					Prayer
10.40 To 11.30						IC3 (UVD/) Essay -3
11.30 To 12.20						EC2 (All)
12.20 To 01.10						CC4 (KVC/MB)
01.10 To 01.45						RECESS
01.45 To 02.35						Lesson Guidance /Discussion regarding weekly activities & Journal writing Checking
02.35 To 03.30						
03.30 To 5.00						Library Work

Alphonso

 प्राचार्य
 चेंबूर सर्वकम शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
 रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Mid – Term Break from 2nd September to 10th September 2019.

	Wednesday 11/09/19	Thursday 12/09/19	Friday 13/09/19	Saturday 14/09/19
Days & Date →				
Time ↓				
10.30 To 10.40	Prayer	Anant Chaturdashi अनंत चतुर्दशी	Internship Starts.....	Prayer
10.40 To 11.30	EC2 (All)			CC4 (KVC/MB)
11.30 To 12.20	CC4 (KVC/MB)			IC3 (UVD/)
	IC3 (UVD/)			EC2 (All)
12.20 To 01.10				
01.10 To 01.45	RECESS			RECESS
01.45 To 03.30	Lesson Guidance /Discussion regarding weekly activities & Journal writing Checking			Lesson Guidance /Discussion regarding weekly activities & Journal writing Checking
03.30 To 05.00	Library Work			Library Work

A. Phomsa

[Signature]
प्राचार्य

चेन्नूर सर्वकर्म शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेन्नूरदर मार्ग, चेन्नूर, मुंबई - ४०० ०७१.

	Monday 16/09/19	Tuesday 17/09/19	Wednesday 18/09/19	Thursday 19/09/19	Friday 20/09/19	Saturday 21/09/19
Days & Date →						
Time ↓						
10.30 To 10.40	<h1>INTERNSHIP</h1>					Prayer
10.40 To 11.30						IC3 (UVD/)
11.30 To 12.20						EC2 (All)
12.20 To 01.10						CC4 (KVC/MB)
01.10 To 01.45						RECESS
01.45 To 02.35						Lesson Guidance /Discussion regarding weekly activities & Journal writing Checking
02.35 To 03.30						
03.30 To 05.00						Library Work

Alhano

[Signature]

प्राचार्य

धेंबूर सर्वकप शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंदुरकर मार्ग, धेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

	Monday 23/09/19	Tuesday 24/09/19	Wednesday 25/09/19	Thursday 26/09/19	Friday 27/09/19	Saturday 28/09/19
Days & Date →						
Time ↓						
10.30 To 10.40	INTERNSHIP					Prayer
10.40 To 11.30						CC4 (KVC/MB)
11.30 To 12.20						IC3 (UVD/)
12.20 To 01.10						EC2 (All)
01.10 To 01.45						RECESS
01.45 To 02.35						Lesson Guidance /Discussion regarding weekly activities & Journal writing Checking
02.35 To 03.30						
03.30 To 05.00						Library Work

A. Phomus

प्राचार्य

चेन्नूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूर मार्ग, चेन्नूर गुंबई - ४०० ०७१.

	Monday 30/09/19	Tuesday 01/10/19	Wednesday 02/10/19	Thursday 03/10/19	Friday 04/10/19	Saturday 05/10/19
Days & Date →						
Time ↓						
10.30 To 10.40	<h1>INTERNSHIP</h1> <p>(2nd October Mahatma Gandhi Jayanti)</p>					Prayer
10.40 To 11.30						EC2 (All)
11.30 To 12.20						CC4 (KVC/MB)
12.20 To 01.10						IC3 (UVD/)
01.10 To 01.45						RECESS
01.45 To 02.35						Lesson Guidance /Discussion regarding weekly activities & Journal writing Checking
02.35 To 03.30						
03.30 To 05.00						Library Work

Total lectures From 1ST July To 5th Oct.

CC4 - 12

EC2 - 12

IC3 - 12

Ashanto

[Signature]

प्राचार्य

चेन्नूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेन्नूर नर मार्ग, चेन्नूर, पुणे - ४०० ०७१.

	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday					
Days & Date →	07/10/19	08/10/19	09/10/19	10/10/19	11/10/19	12/10/19					
Time ↓	<h1>INTERNSHIP</h1>										
10.30 To 10.40											Prayer
10.40 To 11.30											IC3 (UVD/)
11.30 To 12.20											EC2 (All)
12.20 To 01.10											CC4 (KVC/MB)
01.10 To 01.45											RECESS
01.45 To 02.35											Lesson Guidance /Discussion regarding weekly activities & Journal writing Checking
02.35 To 03.30											
03.30 To 05.00						Library Work					

Abhanta

प्राचार्य

चेन्नूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंचुरार मार्ग, चेन्नूर, गुडई - ४०० ०७१.

	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday					
Days & Date →	14/10/19	15/10/19	16/10/19	17/10/19	18/10/19	19/10/19					
Time ↓	INTERNSHIP										
10.30 To 10.40											Prayer
10.40 To 11.30											CC4 (KVC/MB)
11.30 To 12.20											IC3 (UVD/)
12.20 To 01.10											EC2 (All)
01.10 To 01.45											RECESS
01.45 To 02.35											Lesson Guidance /Discussion regarding weekly activities & Journal writing Checking
02.35 To 03.30											
03.30 To 05.00						Library Work					

A. Phansis

[Signature]

प्राचार्य

चेन्नूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकार मार्ग, चेन्नूर, पुणेई - ४०० ०७१.

5TH November 2019 TO 9TH November 2019

DAYS	5/11/19 (Tuesday)		6/11/19 (Wednesday)		7/11/19 (Thursday)		8/11/19 (Friday)		9/11/19 (Saturday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly									
10.40 to 11.30	CC 2	EC 2	CC 2	IC 3	IC 1	CC 4	CC2	EC 2	CC 2	IC 3
11.30 to 12.20	IC 1	EC 2	CC 2	IC 3	CC 1	CC 4	IC 1	EC 2	CC 2	IC 3
12.20 to 1.10	IC 1	IC 3	IC 1	CC 4	CC 1	EC 2	IC 1	IC 3	IC 1	CC 4
1.10 to 1.40	RECESS									
1.40 to 2.30	CC 1	CC 4	AB 1	EC 2	CC 2	IC 3	CC 1	CC 4	AB 1	EC 2
2.30 to 3.20	CC 1	CC 4	AB 1	EC 2	AB1	IC 3	CC 1	CC 4	AB 1	ACTION RESEARCH GUIDENCE
3.20 to 5.00	Library Period									

PER WEEK

F.Y = CC 1- 08, CC 2 –08, IC 1 – 08 ,AB1- 06 , AUDIT COURSE

SY= EC2-09 , CC4-10, IC3-10

Abhanto

[Signature]

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

11TH November 2019 TO 16TH November 2019

NOTE : 12TH November 2019 – GURUNANAK JAYANTI HOLIDAY

DAYS	11/11/19 (Monday)		13/11/19 (Wednesday)		14/11/19 (Thursday)		15/11/19 (Friday)		16/11/19 (Saturday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly									
10.40 to 11.30	IC 1	CC 4	CC 2	IC 3	IC 1	CC 4	CC 2	EC 2	CC 2	IC 3
11.30 to 12.20	CC 1	CC 4	CC 2	IC 3	CC 1	CC 4	IC 1	EC 2	CC 2	IC 3
12.20 to 1.10	CC 1	EC 2	IC 1	CC 4	CC 1	EC 2	IC 1	IC 3	IC 1	CC 4
1.10 to 1.40	RECESS									
1.40 to 2.30	CC 2	IC 3	AB 1	EC 2	CC 2	IC 3	CC 1	CC 4	AB 1	EC 2
2.30 to 3.20	AB 1	IC 3	AB 1	EC 2	AB 1	IC 3	CC 1	CC 4	AB 1	ACTION RESEARCH GUIDENCE
3.20 to 5.00	Library Period									

Abhanto

[Signature]

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

DAYS	18/11/19 (Monday)		19/11/19(Tuesday)		20/11/19 (Wednesday)		21/11/19 (Thursday)		22/11/19 (Friday)		23/11/19 (Saturday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly											
10.40 to 11.30	IC 1	CC 4	CC2	EC 2	CC 2	IC 3	IC 1	CC 4	CC2	EC 2	AUDIT COURSE	
11.30 to12.20	CC 1	CC 4	IC 1	EC 2	CC 2	IC 3	CC 1	CC 4	IC 1	EC 2		
12.20 to 1.10	CC 1	EC 2	IC 1	IC 3	IC 1	CC 4	CC 1	EC 2	IC 1	IC 3		
1.10 to 1.40	RECESS											
1.40 to 2.30	CC 2	IC 3	CC 1	CC 4	AB 1	EC 2	CC 2	IC 3	CC 1	CC 4	AUDIT COURSE	
2.30 to 3.20	AB1	IC 3	CC 1	CC 4	AB 1	EC 2	AB1	IC 3	CC 1	CC 4		
3.20 to 5.00	Library Period											

प्राचार्य

चेन्नूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण वेदूरकर मार्ग, चेन्नूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Asphanso

25TH November 2019 TO 30TH November 2019

DAYS	25/11/19 (Monday)		26/11/19(Tuesday)		27/11/19 (Wednesday)		28/11/19 (Thursday)		29/11/19 (Friday)		30/11/19 (Saturday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly											
10.40 to 11.30	IC 1	CC 4	IC 1	CC 4	CC 2	IC 3	IC 1	CLASS TEST CC4	CC2	CLASS TEST EC 2	CC 2	CLASS TEST IC 3
11.30 to 12.20	CC 1	CC 4	CC 1	CC 4	CC 2	IC 3	CC 1		IC 1		CC 2	
12.20 to 1.10	CC 1	EC 2	CC 1	EC 2	IC 1	CC 4	CC 1		IC 1		IC 1	
1.10 to 1.40	RECESS											
1.40 to 2.30	CC 2	IC 3	AUDIT COURSE		AB 1	EC 2	CC 2		CC 1		AB 1	
2.30 to 3.20	AB1	IC 3			AB 1	EC 2	AB1		CC 1	AB 1		
3.20 to 5.00	Library Period											

Abhanto

 प्राचार्य
 चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
 रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०५१.

2ND December 2019 TO 7TH December 2019

DAYS	02/12/19 (Monday)		03/12/19 (Tuesday)		04/12/19 (Wednesday)		05/12/19 (Thursday)		06/12/19 (Friday)		07/12/19 (Saturday)		
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	
10.30 to 10.40	Morning Assembly												
10.40 to 11.30	IC 1	FEEDBACK AND DOUBT CLEARANCE	IC 1	FEEDBACK AND DOUBT CLEARANCE	CC 2	FEEDBACK AND DOUBT CLEARANCE	IC 1	STUDY LEAVE	CC2	STUDY LEAVE	CC 2	STUDY LEAVE	
11.30 to 12.20	CC 1	CC 4	CC 1	EC 2	CC 2	IC 3	CC 1		IC 1		CC 2		IC 1
12.20 to 1.10	CC 1		CC 1		IC 1		CC 1		IC 1		IC 1		
1.10 to 1.40	RECESS												
1.40 to 2.30	CC 2		CC 2		AB 1		CC 2		CC 1		AB 1	ALL THE BEST FOR UNIVERSITY EXAM	
2.30 to 3.20	AB1		AB1		AB 1		AB1		CC 1		AB 1		
3.20 to 5.00	Library Period												

Arbhambo

 प्राचार्य
 चेंबूर सर्वकष शिक्षणसंस्थान महाविद्यालय
 रामकृष्ण चेंबूरर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

DAYS	09/12/19 (Monday)		10/12/19 (Tuesday)		11/12/19 (Wednesday)		12/12/19 (Thursday)		13/12/19 (Friday)		14/12/19 (Saturday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly											
10.40 to 11.30	IC 1	UNIVERSITY EXAM CC4	IC 1	UNIVERSITY EXAM EC2	CC 2	UNIVERSITY EXAM EC2	IC 1	UNIVERSITY EXAM IC3	CC2	UNIVERSITY EXAM IC3	NWC Sponsored Legal Awareness Programme	
11.30 to 12.20	CC 1		CC 1		CC 2		CC 1		IC 1			
12.20 to 1.10	CC 1		CC 1		IC 1		CC 1		IC 1			
1.10 to 1.40	RECESS											
1.40 to 2.30	CC 2	UNIVERSITY EXAM CC4	CC 2	UNIVERSITY EXAM EC2	AB 1	UNIVERSITY EXAM EC2	CC 2	UNIVERSITY EXAM IC3	CC 1	UNIVERSITY EXAM IC3	AB 1	UNIVERSITY EXAM IC3
2.30 to 3.20	AB1		AB1		AB 1		AB1		CC 1		AB 1	
3.20 to 5.00	Library Period											

Alphanto

 प्राचार्य
 चेंबूर सर्वकप शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
 रामकृष्ण चेंबूरर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

DAYS	16/12/19 (Monday)		17/12/19(Tuesday)		18/12/19 (Wednesday)		19/12/19 (Thursday)		20/12/19 (Friday)		21/12/19 (Saturday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly											
10.40 to 11.30	IC 1	Orientation : Sem IV	Vedh mahotsav वेध महोत्सव	Vedh mahotsav वेध महोत्सव	Preparation for Annual cultural programme	Annual cultural programme	CC 2	CLASS TEST IC 3				
11.30 to 12.20	CC 1	Orientation CC 5							CC 2			
12.20 to 1.10	CC 1	Orientation EC 3							IC 1			
1.10 to 1.40	RECESS											
1.40 to 2.30	CC 2	Orientation IC 4	Preparation for Annual cultural programme	Preparation for Annual cultural programme	Preparation for Annual cultural programme					AB 1		
2.30 to 3.20	AB1						AB 1					
3.20 to 5.00	Library Period											

Ap hanto

[Signature]

प्राचार्य

चेन्नूर सर्वकण शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेन्नूरर मार्ग, चेन्नूर, मुंबई - ४०० ०७१.

DAYS	23/12/19 (Monday)		24/12/19(Tuesday)		25/12/19 (Wednesday)		21/11/19 (Thursday)		22/11/19 (Friday)		23/11/19 (Saturday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly											
10.40 to 11.30	Annual Sports Day	Christmas Celebration	25th December "Merry Christmas"									
11.30 to 12.20			26th December to 1st January									
12.20 to 1.10			Winter break									
1.10 to 1.40	RECESS											
1.40 to 2.30												
2.30 to 3.20												
3.20 to 5.00	Library Period											

AUDIT CO

Abhambho

pracharya

चेन्नूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
 रामकृष्ण चेंदूरकर मार्ग, चेन्नूर, मुंबई - ४०० ०७९.

DAYS	09/12/19 (Monday)		10/12/19 (Tuesday)		11/12/19 (Wednesday)		12/12/19 (Thursday)		13/12/19 (Friday)		14/12/19 (Saturday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly											
10.40 to 11.30	IC 1		IC 1		CC 2		IC 1		CC2		CC 2	
11.30 to 12.20	CC 1	UNIVERSITY EXAM CC4	CC 1	STUDY LEAVE	CC 2	UNIVERSITY EXAM EC2	CC 1	STUDY LEAVE	IC 1	UNIVERSITY EXAM IC3	CC 2	NON INSTRUCTIONAL DAY
12.20 to 1.10	CC 1		CC 1		IC 1		CC 1		IC 1			
1.10 to 1.40	RECESS											
1.40 to 2.30	CC 2		CC 2		AB 1		CC 2		CC 1		AB 1	
2.30 to 3.20	AB1		AB1		AB 1		AB1		CC 1		AB 1	
3.20 to 5.00	Library Period											

Abhanso

AB

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकाय शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

DAYS	16/12/19 (Monday)		17/12/19(Tuesday)		18/12/19 (Wednesday)	19/12/19 (Thursday)			20/12/19 (Friday)		21/12/19 (Saturday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly											
10.40 to 11.30	IC 1	Orientation : Sem IV	IC 1	CC 5	CLASS TEST (CC1)	EC 3	CLASS TEST (CC2)	IC 4	CLASS TEST (EC1)	CC 5	NWC Sponsored Legal Awareness Programme	
11.30 to 12.20	CC 1	Orientation CC 5	CC 1	IC 4		IC 4		EC 3		IC 4		
12.20 to 1.10	CC 1	Orientation EC 3	CC 1	EC 3		CC 5		CC 5		EC 3		
1.10 to 1.40	RECESS											
1.40 to 2.30	CC 2	Orientation IC 4	CC 2	Action Research		Action Research		Action Research		Action Research		
2.30 to 3.20	AB1	Action Research	AB1									
3.20 to 5.00	Library Period											

Abhambu

 प्राचार्य
 चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
 समकृष्ण चेंबूरर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

DAYS	23/12/19 (Monday)		24/12/19(Tuesday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly			
10.40 to 11.30	IC 1	CC 5	Christmas Celebration	25th December "Merry Christmas" 26th December to 1st January Winter break
11.30 to 12.20	CC 1	IC 4		
12.20 to 1.10	CC 1	EC 3		
1.10 to 1.40	RECESS			
1.40 to 2.30	Preparation for Christmas Celebration			
2.30 to 3.20				
3.20 to 5.00	Library Period			

Alphando

[Signature]

प्राचार्य

चेन्नूर सर्वकर्म शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेन्नूरकर मार्ग, चेन्नूर, मुंबई - ४०० ०७१.

30th March 2020 to 4th April 2020

DAYS	30/03/20 (Monday)		31/03/20 (Tuesday)		1/04/20 (Wednesday)		2/04/20 (Thursday)		3/04/20 (Friday)		4/04/20 (Saturday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly											
10.40 to 11.30	CC 3	CC 5	IC 2	AB 2	CC 3	IC 4	श्रीराम नवमी	IC 2	AB 2	CC 3	IC 4	
11.30 to 12.20	CC 3	EC 3	IC 2	IC 4	CC 3	IC 4		IC 2	IC 4	CC 3	IC 4	
12.20 to 1.10	IC 2	IC 4	EC 1(ALL)	EC 3	EC 1(ALL)	CC 5		EC 1(ALL)	EC 3	EC 1(ALL)	CC 5	
1.10 to 1.40	RECESS											
1.40 to 2.30	EC 1(ALL)	AB 2	EC 1(ALL)	CC 5	IC 2	AB 2	श्रीराम नवमी	EC 1(ALL)	CC 5	IC 2	AB 2	
2.30 to 3.20	EC 1(ALL)	AUDIT COURSE	CC 3	CC 5	IC 2	EC 3		CC 3	CC 5	IC 2	EC 3	
3.20 to 5.00	Library Period											

Alphamko

प्राचार्य
चेन्नूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेन्नूरकर मार्ग, चेन्नूर, मुंबई - ४०० ०७१.

6th April 2020 to 11th April 2020

DAYS	6/04/20 (Monday)		7/04/20 (Tuesday)		8/04/20 (Wednesday)		9/04/20 (Thursday)		10/04/20 (Friday)		11/04/20 (Saturday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly											
10.40 to 11.30	महावीर जयंती		IC 2	AB 2	CC 3	IC 4	CC 3	CC 5	Good Friday		CC 3	IC 4
11.30 to 12.20			IC 2	IC 4	CC 3	IC 4	CC 3	EC 3			CC 3	IC 4
12.20 to 1.10			EC 1(ALL)	EC 3	EC 1(ALL)	CC 5	IC 2	IC 4			EC 1(ALL)	CC 5
1.10 to 1.40	RECESS											
1.40 to 2.30			EC 1(ALL)	CC 5	IC 2	AB 2	EC 1(ALL)	AB 2			IC 2	AB 2
2.30 to 3.20			AB 2	CC 5	IC 2	EC 3	EC 1(ALL)	ACTION RESEARCH			IC 2	EC 3
3.20 to 5.00	Library Period											

Abhambho

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकथ शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
 रामकृष्ण चेंबूर नर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

13th April 2020 to 18th April 2020

DAYS	13/04/20 (Monday)		14/04/20 (Tuesday)		15/04/20 (Wednesday)		16/04/20 (Thursday)		17/04/20 (Friday)		18/04/20 (Saturday)		
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	
10.30 to 10.40	Morning Assembly												
10.40 to 11.30	Audit Course	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जयंती	Study Leave	Class Test		Class Test		Class Test		Class Test		Class Test	
11.30 to 12.20				CC 3	CC 5	EC 1	EC 3	IC 2	IC 4				
12.20 to 1.10													
1.10 to 1.40	RECESS												
1.40 to 2.30	Audit Course												
2.30 to 3.20													
3.20 to 5.00	Library Period												

A. Phambho

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

20th April 020 to 25th April 2020

DAYS	20/04/20 (Monday)		21/04/20 (Tuesday)		22/04/20 (Wednesday)		23/04/20 (Thursday)		24/04/20 (Friday)		25/04/20 (Saturday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly											
10.40 to 11.30	CC 3	CC 5	IC 2	AB 2	वेध महोत्सव VEDH	Gathering	IC 2	IC 4	Farewell	Feedback	Feedback	
11.30 to 12.20	CC 3	EC 3	IC 2	IC 4			CC 3	CC 5		Feedback	Feedback	
12.20 to 1.10	IC 2	IC 4	EC 1(ALL)	EC 3			EC 1(ALL)	EC 3		Feedback	Feedback	
1.10 to 1.40	RECESS											
1.40 to 2.30	Gathering preparation		Gathering preparation				Farewell preparation					
2.30 to 3.20												
3.20 to 5.00	Library Period											

Alphanto

[Signature]

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

27th April 2020 to 2nd May 2020

DAYS	27/04/20 (Monday)		28/04/20 (Tuesday)		29/04/20 (Wednesday)		30/04/20 (Thursday)		1/05/20 (Friday)		2/05/20 (Saturday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly											
10.40 to 11.30	CC 3	CC 5	IC 2	AB 2	CC 3	IC 4	CC 3	CC 5	IC 2	AB 2	CC 3	IC 4
11.30 to 12.20	CC 3	EC 3	IC 2	IC 4	CC 3	IC 4	CC 3	EC 3	IC 2	IC 4	CC 3	IC 4
12.20 to 1.10	IC 2	IC 4	EC 1(ALL)	EC 3	EC 1(ALL)	CC 5	IC 2	IC 4	EC 1(ALL)	EC 3	EC 1(ALL)	CC 5
1.10 to 1.40	RECESS											
1.40 to 2.30	EC 1(ALL)	AB 2	EC 1(ALL)	CC 5	IC 2	AB 2	EC 1(ALL)	AB 2	EC 1(ALL)	CC 5	IC 2	AB 2
2.30 to 3.20	EC 1(ALL)	AUDIT COURSE	CC 3	CC 5	IC 2	EC 3	EC 1(ALL)	AB 2	CC 3	CC 5	IC 2	AB 2
3.20 to 5.00	Library Period											

Alphonso

प्राचार्य

चेन्नूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंदूरकर मार्ग, चेन्नूर, मुंबई - ४०० ०७१.

4th May 2020 to 9th May 2020

DAYS	4/05/20 (Monday)		5/05/20 (Tuesday)		6/05/20 (Wednesday)		7/05/20 (Thursday)		8/05/20 (Friday)		9/05/20 (Saturday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly											
10.40 to 11.30	CC 3	CC 5	IC 2	AB 2	CC 3	IC 4						
11.30 to 12.20	CC 3	EC 3	IC 2	IC 4	CC 3	IC 4						
12.20 to 1.10	IC 2	IC 4	EC 1(ALL)	EC 3	EC 1(ALL)	CC 5						
1.10 to 1.40	RECESS											
1.40 to 2.30	EC 1(ALL)	AB 2	EC 1(ALL)	CC 5	IC 2	AB 2						
2.30 to 3.20	EC 1(ALL)	AUDIT COURSE	CC 3	CC 5	IC 2	EC 3						
3.20 to 5.00	Library Period											

Abhanto

[Signature]

प्राचार्य

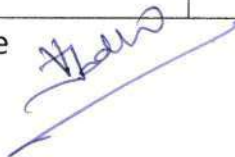
चेन्नूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेन्नूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Bridge lesson workshop

2nd July 2018 to 7th July 2018 Timetable

Time	2/7/18	3/7/18	4/7/18	5/7/18	6/7/18	7/7/18
10.30 to 10.40	Morning Assembly					
10.40 to 11.30	WELCOME & Orientation for SEM -III	V.S	S.Sh	V.N	School Visit	Bridge Lesson presentation by students
11.30 to 12.20		V.S	S.Sh	V.N		
12.20 to 1.10		Practice	Practice	Practice		
1.10 to 1.40	Recess					
1.40 to 2.30	2 nd Method allotment	D.G	S.SO	M.B	School Visit	Bridge Lesson presentation by students
2.30 to 3.20		D.G	S.SO	M.B		
3.20 to 4.10		Practice	Practice	Practice		
4.10 to 5.00	Library Work	Library Work	Library Work	Library Work		Internship Orientation

Signature of In-charge

Signature of Principal

प्राचार्य
 चेंदूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
 रामकृष्ण चेंदूरकर मार्ग, चेंदूर, गुजरात - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Days & Date	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
Time	9/7/18	10/7/18	11/7/18	12/7/18	13/7/18	14/7/18
10. to 10.40	Objectives & Specifications workshop	Objectives & Specifications Workshop & Lesson plan Preparation Internship Instructions	INTERNSHIP			Morning Assembly
10.40 to 11.30						Innovative method by D.G & V.S
11.30 to 12.20						Practice
12.20 to 1.10						Recess
1.10 to 1.45						Lesson Guidance/Discussion regarding weekly activities & journal writing checking
1.45 to 2.35						
2.35 to 3.30						
3.30 to 5.00	Library Period	Library Period				Library Period

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७९.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Days & Date	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
Time	16/7/18	17/7/18	18/7/18	19/7/18	20/7/18	21/7/18
10.30 to 10.40	INTERNSHIP					Morning Assembly
10.40 to 11.30						CC4 Orientation
11.30 to 12.20						EC2 Orientation
12.20 to 1.10						IC3 Orientation
1.10 to 1.45						Recess
1.45 to 2.35						Lesson Guidance/Discussion regarding weekly activities & journal writing checking
2.35 to 3.30						
3.30 to 5.00	Library Period					

Signature of In-Charge

Signature of Principal
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Days & Date	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
Time	23/7/18	24/7/18	25/7/18	26/7/18	27/7/18	28/7/18
10.30 to 10.40	INTERNSHIP					Morning Assembly
10.40 to 11.30						CC4 Orientation
11.30 to 12.20						EC2 Orientation
12.20 to 1.10						IC3 Orientation
1.10 to 1.45						Recess
1.45 to 2.35						Lesson Guidance/Discussion regarding weekly activities & journal writing checking
2.35 to 3.30						
3.30 to 5.00	Library Period					

Signature of In-Charge

प्राचार्य

Signature of Principal
चेंबूर सर्वकेश शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

30th July to 4th August 2018

Days & Date	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
Time	30/7/18	31/7/18	01/8/18	02/8/18	03/8/18	04/8/18
10.30 to 10.40	INTERNSHIP					Morning Assembly
10.40 to 11.30						CC4 (MB)
11.30 to 12.20						EC2 (All)
12.20 to 1.10						IC3 (V.N)
1.10 to 1.45						Recess
1.45 to 2.35						Unit Test Design (All)
2.35 to 3.30						Lesson Guidance/Discussion regarding weekly activities & journal writing checking
3.30 to 5.00	Library Period	Library Period				Library Period

Signature of In Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
सामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

10th October 2018 to 17th October 2018

Days & Date	10/09/18 to 12/09/18	
Time		
10.30 to 10.40	INTERNSHIP	13/09/18 TO 17/09/18 BREAK MID TERM
10.40 to 11.30		
11.30 to 12.20		
12.20 to 1.10		
1.10 to 1.45		
1.45 to 2.35		
2.35 to 3.30		

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

18TH October 2018 to 22nd October 2018

Days & Date	Tuesday 18/09/18	Wednesday 19/09/18	Friday 21/09/18	Saturday 22/09/18
Time	Internship			CC4(M.B)ESSAY
10.30 to 10.40				IC3(S.SO&V.S)
10.40 to 11.30				IC3(S.SO&V.S)
11.30 to 12.20				RECESS
12.20 to 1.10				EC2(ALL)
1.10 to 1.45				Lesson Guidance/ Discussion regarding weekly activities & journal writing Checking
1.45 to 2.35				Library work
2.35 to 3.30				
3.30 to 5.00				

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

24th October 2018 to 29th October 2018

Days & Date	Monday 24/09/18	Tuesday 25/09/18	Wednesday 26/09/18	Thursday 27/09/18	Friday 28/09/18	Saturday 29/09/18
Time						
10.30 to 10.40	Internship				Visit To Mani Bhavan	ASSEMBLY
10.40 to 11.30						CC4(M.B)
11.30 to 12.20						CC4(M.B)
12.20 to 1.10						EC2(ALL)
1.10 to 1.45						RECESS
1.45 to 2.35						IC3 (S.SO& V.S)
2.35 to 3.30						Lesson Guidance/ Discussion regarding weekly activities & journal writing
3.30 to 5.00						Checking
						Library work

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
समकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, पुणे - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

1st October 2018 to 6th October 2018

Days & Date	Monday 1/10/18	Tuesday 2/10/18	Wednesday 3/10/18	Thursday 4/10/18	Friday 5/10/18	Saturday 6/10/18
Time						
10.30 to 10.40	Internship	Mahatma Gandhi Jayanti	Internship			ASSEMBLY
10.40 to 11.30						IC3 (S.SO & V.S)
11.30 to 12.20						IC3(S.SO & V.S)
12.20 to 1.10						CC4 (M.B)
1.10 to 1.45						RECESS
1.45 to 2.35						EC2(ALL) ESSAY
2.35 to 3.30						Lesson Guidance/ Discussion regarding weekly activities & journal writing Checking
3.30 to 5.00	Library work					

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूर पार्क, चेंबूर, त्रुई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

8th October 2018 to 13th October 2018

Days & Date	Monday 8/10/18	Tuesday 9/10/18	Wednesday 10/10/18	Thursday 11/10/18	Friday 12/10/18	Saturday 13/10/18
Time						
10.30 to 10.40	Internship					Assembly
10.40 to 11.30						EC2(ALL)
11.30 to 12.20						IC3(S.SO&V.S)
12.20 to 1.10						IC3(S.SO&V.S)ESSAY
1.10 to 1.45						RECESS
1.45 to 2.35						AC (ART & DRAMA)
2.35 to 3.30						Lesson Guidance/ Discussion
3.30 to 5.00						Library work

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय

रामकृष्ण चेंबूरर मार्ग, चेंबूर, त्र्यंबक - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

15TH October TO 20TH October 2018

Days & Date	Monday 15/10/18	Tuesday 16/10/18	Wednesday 17/10/18	Thursday 18/10/18	Friday 19/10/18	Saturday 20/10/18
Time						
10.30 to 10.40	ASSEMBLY	ASSEMBLY	ASSEMBLY	ASSEMBLY	ASSEMBLY	ASSEMBLY
10.40 to 11.30	CC4(M.B)	EC2(ALL)	CC4(M.B)	DASARA	IC3(SSO&VS)	EC2(ALL)
11.30 to 12.20	CC4(M.B)	EC2(ALL)	CC4(M.B)		IC3(VS&SSO)	EC2(ALL)
12.20 to 1.10	EC2(ALL)	IC3(SSO&VS)	EC2(ALL)		CC4(M.B)	IC3(VS&SSO)
1.10 to 1.45	RECESS					
1.45 to 2.35	IC3(VS&SSO)	CC4(M.B)	IC3(VS&SSO)		EC2(ALL)	CC4(M.B)
2.35 to 3.30	Audit Course	Audit Course	DASARA CELEBRATION		Journal Checking(ALL)	Journal checking
3.30 to 5.00	LIBRARY WORK				LIBRARY WORK	

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
समकृष्ण चेंबूरसर मार्ग, चेंबूर, तंजाई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

22nd October To 27th October 2018

Days & Date	Monday 22/10/18	Tuesday 23/10/18	Wednesday 24/10/18	Thursday 25/10/18	Friday 26/10/18	Saturday 27/10/18
Time						
10.30 to 10.40	ASSEMBLY	ASSEMBLY	ASSEMBLY	ASSEMBLY	ASSEMBLY	ASSEMBLY
10.40 to 11.30	CC4(M.B)	IC3(SSO&VS)	EC2(ALL)	CC4(M.B)	IC3(SSO&VS)	EC2(ALL)
11.30 to 12.20	CC4(M.B)	IC3(VS&SSO)	EC2(ALL)	CC4(M.B)	IC3(VS&SSO)	EC2(ALL)
12.20 to 1.10	EC2(ALL)	CC4(M.B)	IC3(VS&SSO)	EC2(ALL)	CC4(M.B)	IC3(VS&SSO)
1.10 to 1.45	RECESS					
1.45 to 2.35	IC3(VS&SSO)	EC2(ALL)	CC4(M.B)	IC3(VS&SSO)	EC2(ALL)	CC4(M.B)
2.35 to 3.30	Audit Course	Audit Course	Audit Course	Audit Course	Journal Checking(ALL)	Journal Checking
3.30 to 5.00	LIBRARY WORK					

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूर मार्ग, चेंबूर - ४०० ०६१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

29TH October TO 11TH November 2018

Days & Date Time	Monday 29/10/18	Tuesday 30/10/18	Wednesday 31/10/18	1/10/18 TO 11/10/18
10.30 to 10.40	ASSEMBLY	ASSEMBLY	ASSEMBLY	DIWALI VACATION
10.40 to 11.30	IC3(S.SO&V.S) (U.V.D)	EC2(ALL)	7.30 TO 9.30 DIWALI CELEBRATION	
11.30 to 12.20	IC3(S.SO&V.S) (U.V.D)	EC2(ALL)		
12.20 to 1.10	CC4 (K.V.C) (M.B)	IC3(V.S&S.SO) (U.V.D)		
1.10 to 1.45	RECESS			
1.45 to 2.35	EC2(ALL)	CC4(K.V.C) (M.B)		
2.35 to 3.30	LESSON PLAN FILE SUBMISSION	LESSON PLAN FILE CHECKING		
3.30 to 5.00	DIWALI CELEBRATION PRACTICE	DIWALI CELEBRATION PRACTICE		

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूर रोड, चेंबूर, पुणे - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya
S.Y B.Ed TIMETABLE

12TH November TO 17TH November 2018

Days & Date	Monday 12/11/18	Tuesday 13/11/18	Wednesday 14/11/18	Thursday 15/11/18	Friday 16/11/18	Saturday 17/11/18
Time						
10.30 to 11.30	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL)
11.30 to 12.20	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL)
12.20 to 01.10	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)
01.10 to 1.40	RECESS					
1.40 to 2.30	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)
2.30 to 3.20	AUDIT COURSE	P.T	ACTIVITY	MENTOR GROUP DISCUSSION	AUDIT COURSE	P.T
3.20 to 4.40	LIBRARY WORK			LIBRARY WORK		

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरर मार्ग, कोटा, पुणे - ४०० ०७९.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

18TH November TO 24TH November

Days & Date	Monday 19/11/18	Tuesday 20/11/18	Wednesday 21/11/18	Thursday 22/11/18	Friday 23/11/18	Saturday 24/11/18
Time						
10.30 to 11.30	CC4(K.V.C&M.B)	EID HOLIDAY	EC2(ALL)	CC4	GURUNANAK JAYANTI HOLIDAY	IC3
11.30 to 12.20	CC4(K.V.C&M.B)		EC2(ALL)	CLASSTEST		CLASSTEST
12.20 to 01.10	EC2(ALL)		IC3(U.V.D&S.SO & V.S)			
01.10 to 1.40	RECESS		RECESS			
1.40 to 2.30	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)		CC4(K.V.C&M.B)			
2.30 to 3.20	AUDIT COURSE		ACTIVITY			
3.20 to 4.40	LIBRARY WORK					

[Handwritten Signature]

Signature of In-Charge

[Handwritten Signature]

Signature of Principal

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूर शाखा, चेंबूर - ४०० ००१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

26TH November TO 1ST December

Days & Date	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
Time	26/11/18	27/11/18	28/11/18	29/11/18	30/11/18	1/12/18
10.30 to 11.30	EC2 CLASSTEST	IC3(U.V.D&S.SO & V.S) CLASSTEST FEEDBACK	EC2(ALL) CLASSTEST FEEDBACK	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL) TUTORIAL
11.30 to 12.20		IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL) TUTORIAL
12.20 to 01.10		CC4(K.V.C&M.B) CLASSTEST FEEDBACK	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)
01.10 to 1.40	RECESS					
1.40 to 2.30		EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)
2.30 to 3.20		P.T	ACTIVITY	MENTOR GROUP DISCUSSION	AUDIT COURSE	P.T
3.20 to 4.40		LIBRARY WORK			LIBRARY WORK	

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूर मार्ग, चेंबूर - ४०० ०७९

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

3RD December TO 8TH December

Days & Date	Monday	Tuesday	Wednesday	6 TH December TO 9 TH December UNIVERSITY EXAM PREPARATION LEAVE	
Time	3/12/18	4/12/18	5/12/18		
10.30 to 11.30	CC4(K.V.C&M.B) TUTORIAL	IC3(U.V.D&S.SO & V.S) TUTORIAL	EC2(ALL)		
11.30 to 12.20	CC4(K.V.C&M.B) TUTORIAL	IC3(U.V.D&S.SO & V.S) TUTORIAL	EC2(ALL)		
12.20 to 01.10	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)		
01.10 to 1.40	RECESS				
1.40 to 2.30	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)		
2.30 to 3.20	AUDIT COURSE	P.T	ACTIVITY		
3.20 to 4.40	LIBRARY WORK				

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७९.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

S.Y.B.Ed Time table

13TH HOLIDAY (AFTER EXAM)

14TH INDOOR SPORTS COMPETITION

15TH FIRST HALF EDUCATIONAL MOVIE & SECOND HALF ORIENTATION OF OPTIONAL Subject & SELECTION OF SUBJECTS BY STUDENTS.

17th December 2018 to 22nd December 2018

Days & Date	Monday 17/12/18	Tuesday 18/12/18	Wednesday 19/12/18	Thursday 20/12/18	Friday 21/12/18	Saturday 22/12/18
Time						
10.30 to 11.30	CC5(A.P.A & V.S)	AB2(S.N.G & V.N)	EC3()	CC5(A.P.A & V.S)	AB2(S.N.G & V.N)	EC3()
11.30 to 12.20	EC3()	IC4(R.G.G & M.B)	AB2(S.N.G & V.N)	EC3()	IC4(R.G.G & M.B)	AB2(S.N.G & V.N)
12.20 to 01.10	IC4(R.J.G & M.B)	EC3()	CC5(A.P.A & V.S)	IC4(R.G.G & M.B)	EC3()	CC5(A.P.A & V.S)
01.10 to 1.40	RECESS					
1.40 to 2.30	AB2(S.N.G & V.N)	CC5(A.P.A & V.S)	IC4(R.G.G & M.B)	AB2(S.N.G & V.N)	CC5(A.P.A & V.S)	X Mas Celebration
2.30 to 3.20	AUDIT COURSE	P.T	ACTIVITY	MENTOR GROUP DISCUSSION	AUDIT COURSE	
3.20 to 4.40	LIBRARY WORK				LIBRARY WORK	

Signature of In-Charge

Signature of Principal

चेबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरर मार्ग, चेबूर, पुणे - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

S.Y.B.E.d TIMETABLE

2ND January 2019 TO 5TH January 2019

Days & Date	Wednesday 02/01/19	Thursday 03/01/19	Friday 04/01/19	Saturday 05/01/19
Time				
10.30 to 11.30	IC4 (R.G.G , M.B)	EC3 (K.R.J, U.V.D,D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	Audit Course Workshop
11.30 to 12.20	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	
12.20 to 01.10	CC5 (A.P.A ,V.S)	IC4 (R.G.G , M.B)	EC3 (K.R.J, U.V.D,D.G,S.SH)	
01.10 to 1.40				
1.40 to 2.30	EC3 (K.R.J, U.V.D,D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	AB2 (S.N.G, V.N)	Audit Course Workshop
2.30 to 3.20	AUDIT COURSE	AB2 (S.N.G, V.N)	AUDIT COURSE	
3.20 to 4.40	LIBRARY WORK			

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरर मार्ग, चेंबूर, पुणे - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

S.Y.B.Ed TIMETABLE

7th January 2019 to 12th January 2019

Days & Date	Monday 07/01/19	Tuesday 08/01/19	Wednesday 09/01/19	Thursday 10/01/19	Friday 11/01/19	Saturday 12/01/19
Time						
10.30 to 11.30	VEDH MAHOSTAV		SPORTS 7.45 am onwards	WORKSHOP By Prof. Sunil Kadam on Superstitions	One Day Picnic	Rest Day
11.30 to 12.20						
12.20 to 01.10						
01.10 to 1.40						
1.40 to 2.30						
2.30 to 3.20						
3.20 to 4.40						
				Recess		
				Instructions for Picnic		
				MENTOR GROUP DISCUSSION		

Handwritten signature

Handwritten signature

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरर मार्ग, चेंबूर, गुंबई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

S.Y.B.Ed TIMETABLE

14th January 2019 to 19th January 2019

Days & Date	Monday 14/01/19	Tuesday 15/01/19	Wednesday 16/01/19	Thursday 17/01/19	Friday 18/01/19	Saturday 19/01/19
Time						
10.30 to 11.30	EC3 (K.R.J,U.V.D) (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	IC4 (R.G.G , M.B)	AB2 (S.N.G, V.N)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)
11.30 to 12.20	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	AB2 (S.N.G, V.N)
12.20 to 01.10	ACTION RESEARCH (ALL)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	CC5 (A.P.A ,V.S)
01.10 to 1.40	RECESS					
1.40 to 2.30	CC5 (A.P.A ,V.S)	AB2 (S.N.G, V.N)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	AB2 (S.N.G, V.N)	ACTION RESEARCH (ALL) / LESSON GUIDANCE
2.30 to 3.20	Objectives & Specifications for 2 nd method	AUDIT COURSE	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	AUDIT COURSE	
3.20 to 4.40	LIBRARY WORK		MENTOR GROUP DISCUSSION	LIBRARY WORK		INTERNSHIP INSTRUCTIONS

Handwritten signature

Handwritten signature
प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, गुजरात - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

S.Y.B.Ed TIMETABLE

21ST January TO 16TH February 2019

Days & Date	Saturday 02/02/19	Saturday 09/02/19	Saturday 16/02/19	Saturday 23/02/19	Wednesday 27/02/19	Friday 01/03/19	Saturday 02/03/19
Time							
10.30 to 11.30	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	IC4 (R.G.G , M.B)	Marathi Rajbhasha Din	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)
11.30 to 12.20	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	ACTION RESEARCH (ALL)		EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	AB2 (S.N.G, V.N)
12.20 to 01.10	ACTION RESEARCH (ALL)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	IC4 (R.G.G , M.B)	CC5 (A.P.A ,V.S)		CC5 (A.P.A ,V.S)	CC5 (A.P.A ,V.S)
01.10 to 1.40	RECESS	RECESS	RECESS	RECESS		RECESS	RECESS
1.40 to 2.30	CC5 (A.P.A, V.S)	ACTION RESEARCH (ALL)	CC5 (A.P.A, V.S)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)		AB2 (S.N.G, V.N)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)
2.30 to 3.20	Lesson Guidance					Library work	
3.20 to 4.40							

Note: Internship weeks -21/01 to 25/01 , 28/01 to 1/02 , 4/02 to 8/02 , 11/02 to 15/02 ,18/02 to 22/02 ,25/02 to 28/02

26th January 2019 – REPUBLIC DAY CELEBRATION

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]
प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

19th February 2019 – Holiday for Chatrapati Shivaji Maharaj Jayanti

S.Y.B.Ed TIMETABLE

4th MARCH TO 9TH MARCH 2019

Days & Date	Monday 4/03/19	Tuesday 5/03/19	Wednesday 6/03/19	Thursday 7/03/19	Friday 8/03/19	Saturday 9/03/19
Time						
10.30 to 11.30	MAHASHIVRATRI HOLIDAY	CC5 (A.P.A, V.S)	IC4 (R.G.G, M.B)	AB2 (S.N.G, V.N)	IC4 (R.G.G, M.B)	IC4 (R.G.G, M.B)
T11.30 to 12.20		IC4 (R.G.G, M.B)	IC4 (R.G.G, M.B)	IC4 (R.G.G, M.B)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	AB2 (S.N.G, V.N)
TC12.20 to 01.10		EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A, V.S)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A, V.S)	ESSAY CC5 (A.P.A, V.S)
01.10 to 1.40	RECESS					
1.40 to 2.30	MAHASHIVRATRI HOLIDAY	AB2 (S.N.G, V.N)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A, V.S)	AB2 (S.N.G, V.N)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)
2.30 to 3.20		ACTION RESEARCH (ALL)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A, V.S)	ACTION RESEARCH (ALL)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)
3.20 to 4.40		LIBRARY WORK	MENTOR GROUP DISCUSSION	LIBRARY WORK	LIBRARY WORK	MENTOR GROUP DISCUSSION

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूर-२२ मार्ग, चेन्नई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

S.Y.B.Ed TIMETABLE

11TH MARCH TO 16TH MARCH 2019

Days & Date	Monday 11/03/19	Tuesday 12/03/19	Wednesday 13/03/19	Thursday 14/03/19	Friday 15/03/19	Saturday 16/03/19
Time						
10.30 to 11.30	EC3 (K.R.J,U.V.D) (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	IC4 (R.G.G , M.B)	AB2 (S.N.G, V.N)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)
11.30 to 12.20	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	AB2 (S.N.G, V.N)
12.20 to 01.10	IC4 (R.G.G , M.B)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	CC5 (A.P.A ,V.S)
01.10 to 1.40	RECESS					
1.40 to 2.30	CC5 (A.P.A ,V.S)	AB2 (S.N.G, V.N)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	AB2 (S.N.G, V.N)	ESSAY EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)
2.30 to 3.20	EC3 (K.R.J,U.V.D) (D.G,S.SH)	AUDIT COURSE	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	AUDIT COURSE	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)
3.20 to 4.40	LIBRARY WORK		MENTOR GROUP DISCUSSION	LIBRARY WORK	MENTOR GROUP DISCUSSION	

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंदूरकर मार्ग, चेंबूर, पुणे - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

S.Y.B.Ed TIMETABLE

18TH MARCH TO 23RD MARCH 2019

Days & Date	Monday 18/03/19	Tuesday 19/03/19	Wednesday 20/03/19	Thursday 21/03/19	Friday 22/03/19	Saturday 23/03/19
Time						
10.30 to 11.30	EC3 (K.R.J,U.V.D) (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	IC4 (R.G.G , M.B)	DHULIVANDAN HOLIDAY	IC4 (R.G.G , M.B)	ESSAY IC4 (R.G.G , M.B)
11.30 to 12.20	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)		EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	AB2 (S.N.G, V.N)
12.20 to 01.10	IC4 (R.G.G , M.B)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)		CC5 (A.P.A ,V.S)	CC5 (A.P.A ,V.S)
01.10 to 1.40	RECESS					
1.40 to 2.30	CC5 (A.P.A ,V.S)	AB2 (S.N.G, V.N)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	DHULIVANDAN HOLIDAY	AB2 (S.N.G, V.N)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)
2.30 to 3.20	CC5 (A.P.A ,V.S)	AUDIT COURSE	CC5 (A.P.A ,V.S)		AUDIT COURSE	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)
3.20 to 4.40	LIBRARY WORK		MENTOR GROUP DISCUSSION		MENTOR GROUP DISCUSSION	MENTOR GROUP DISCUSSION

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंदूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

S.Y.B.Ed TIMETABLE

25TH MARCH TO 30TH MARCH 2019

Days & Date	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
Time	25/03/19	26/03/19	27/03/19	28/03/19	29/03/19	30/03/19
10.30 to 11.30	EC3 (K.R.J,U.V.D) (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	IC4 (R.G.G , M.B)	AB2 (S.N.G, V.N)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)
11.30 to 12.20	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	AB2 (S.N.G, V.N)
12.20 to 01.10	IC4 (R.G.G , M.B)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	CC5 (A.P.A ,V.S)
01.10 to 1.40	RECESS					
1.40 to 2.30	CC5 (A.P.A ,V.S)	AB2 (S.N.G, V.N)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	AB2 (S.N.G, V.N)	ESSAY EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)
2.30 to 3.20	CC5 (A.P.A ,V.S)	AUDIT COURSE	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	AUDIT COURSE	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)
3.20 to 4.40	LIBRARY WORK		MENTOR GROUP DISCUSSION	LIBRARY WORK		MENTOR GROUP DISCUSSION

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

S.Y.B.Ed TIMETABLE

1ST APRIL TO 6TH APRIL 2019

Days & Date	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
Time	01/04/19	02/04/19	03/04/19	04/04/19	05/04/19	06/04/19
10.30 to 11.30	EC3 (K.R.J,U.V.D) (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	IC4 (R.G.G , M.B)	AB2 (S.N.G, V.N)	CC5 CLASS TEST (11.30 TO 12.30)	GUDHIPADVA HOLIDAY
11.30 to 12.20	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)		
12.20 to 01.10	IC4 (R.G.G , M.B)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)		
01.10 to 1.40	RECESS					
1.40 to 2.30	CC5 (A.P.A ,V.S)	AB2 (S.N.G, V.N)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	GUDHIPADVA HOLIDAY	GUDHIPADVA HOLIDAY
2.30 to 3.20	CC5 (A.P.A ,V.S)	AUDIT COURSE	CC5 (A.P.A ,V.S)	CC5 (A.P.A ,V.S)		
3.20 to 4.40	LIBRARY WORK		MENTOR GROUP DISCUSSION	LIBRARY WORK		

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

S.Y.B.Ed TIMETABLE

8TH APRIL TO 13TH APRIL 2019

Days & Date	Monday 08/04/19	Tuesday 09/04/19	Wednesday 10/04/19	Thursday 11/04/19	Friday 12/03/19	Saturday 13/04/19
Time						
10.30 to 11.30			IC4 (R.G.G , M.B)	AB2 (S.N.G, V.N)	FAREWELL TO SECOND YEAR STUDENTS	SHREERAM NAVAMI HOLIDAY
11.30 to 12.20	EC3 CLASS TEST (11.30 TO 12.30)	IC4 CLASS TSET (11.30 TO 12.30)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)		
12.20 to 01.10			CC5 (A.P.A ,V.S)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)		
			FEEDBACK	FEEDBACK		
01.10 to 1.40			RECESS			
1.40 to 2.30			EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)		
2.30 to 3.20			MENTOR GROUP DISCUSSION	CC5 (A.P.A ,V.S)		
3.20 to 4.40				LIBRARY WORK		

CC5= 61, EC3 =58 , IC4 =61, AB2 =30 , AC = 30, A.R = 7

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेबूर सर्वकष शिष्यशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Timetable from 15th to 20th April 2019

Days & Date	Monday 15/04/19	Tuesday 16/04/19	Wednesday 17/04/19	Thursday 18/04/19	Friday 19/04/19	Saturday 20/04/19
Time						
10.30 to 11.30	EC3 (K.R.J,U.V.D) (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)	MAHAVIR JAYANTI	AB2 (S.N.G, V.N)	GOOD FRIDAY	IC4 (R.G.G , M.B)
11.30 to 12.20	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)		IC4 (R.G.G , M.B)		AB2 (S.N.G, V.N)
12.20 to 01.10	IC4 (R.G.G , M.B)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)		EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)		CC5 (A.P.A ,V.S)
01.10 to 1.40	RECESS					
1.40 to 2.30	CC5 (A.P.A ,V.S)	AB2 (S.N.G, V.N)	MAHAVIR JAYANTI	CC5 (A.P.A ,V.S)	GOOD FRIDAY	ESSAY EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)
2.30 to 3.20	CC5 (A.P.A ,V.S)	AUDIT COURSE		CC5 (A.P.A ,V.S)		EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)
3.20 to 4.40	LIBRARY WORK			LIBRARY WORK		MENTOR GROUP DISCUSSION

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
सम्पूर्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

22ND APRIL TO 27TH APRIL 2019

Days & Date	Monday 22/04/19	Tuesday 23/04/19	Wednesday 24/04/19	Thursday 25/04/19	Friday 26/04/19	Saturday 27/04/19
Time						
10.30 to 11.30	EC3 (K.R.J,U.V.D) (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)				IC4 (R.G.G , M.B)
11.30 to 12.20	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)				AB2 (S.N.G, V.N)
12.20 to 01.10	IC4 (R.G.G , M.B)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	PRELIM EXAM CC 5	PRELIM EXAM IC 4	PRELIM EXAM EC 3	CC5 (A.P.A ,V.S)
01.10 to 1.40			11.00 TO 1.00	11.00 TO 1.00	11.00 TO 1.00	
1.40 to 2.30	CC5 (A.P.A ,V.S)	AB2 (S.N.G, V.N)				EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)
2.30 to 3.20	CC5 (A.P.A ,V.S)	AUDIT COURSE				EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)
3.20 to 4.40	LIBRARY WORK					MENTOR GROUP DISCUSSION

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
समृद्धि चेंबूरकार मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

29TH APRIL TO 04TH MAY 2019

Days & Date	Monday 29/04/19	Tuesday 30/04/19	Wednesday 01/05/19	Thursday 02/05/19
Time				
10.30 to 11.30	ELECTION	CC5 (A.P.A ,V.S)	MAHARASHTRA DIN CELEBRATION	FAREWELL OF S.Y.B.Ed
11.30 to 12.20		IC4 (R.G.G , M.B)		
12.20 to 01.10		EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)		
01.10 to 1.40				
1.40 to 2.30		AB2 (S.N.G, V.N)		
2.30 to 3.20		AUDIT COURSE		
3.20 to 4.40				

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य

चेन्नूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेन्नूरकर मार्ग, चेन्नूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya,
R. C. Marg, Chembur, Mumbai 400071

SSR Criterion 2: Teaching-learning and Evaluation

2.6 Evaluation Process

2.6.2 Details of provisions for improvement and bilingual answering

Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalay
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur – 400071

Dear Students,

You must have aware about the results of the recent class test. Feedback session arranged for all the students on 2 February and 3 February 2022. Those who have not cleared the exam second chance will be given to them. The concerned teachers will guide the failed students and the students who have secured good marks in the examination.

Concern faculty member clarify your doubts and make sure to improve your performance up to the mark.

Dr. C.A.Chakradeo

In-charge Principal

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Chembur Education society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalay
R.C. Marg,Chembur Naka,Chembur – 400071

Dear Students,

You must have aware about the results of the recent class test. If you not satisfied with the same, kindly contact to concern faculty member to clarify your doubts and make sure to improve your performance up to the mark.

Alphaso

Smt. Archana Alphaso & Dr. Vibhawari Nikam

In-charge – Internal Examination

Nikam

Dr. C. A. Chakradeo

Dr. C. A .Chakradeo

In-charge Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
आर. सी. मार्ग, चेंबूर नाका, चेंबूर, मुंबई-४०००७१.

Chembur Education society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalay
R.C. Marg,Chembur Naka,Chembur – 400071

Dear Students,

You must have aware about the results of the recent class test. Feedback session arranged for all the students. Those who have not cleared the exam second chance will be given to them. The concerned teachers will guide the failed students and the students who have secured good marks in the examination.

Concern faculty member clarify your doubts and make sure to improve your performance up to the mark.

Dr. C. A. Chakradeo

Principal

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastra.

Mahavidyalaya

Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshan Shastra Mahavidyalaya, Chembur.
Sem I CC2: Knowledge and curriculum
CBCS B.Ed Regular (descriptive paper: short answer type) (A.Y 2020-21)
Total marks 15 (9MCQs +6Short answer type) (Time: 1 hour)

Please note:

Write your name & Roll number on every page.

Write down the question before starting the answer. Start every answer on a new page.

Each question carries three marks.

All the questions are compulsory.

Scan the paper with utmost care, making sure of the legibility of the scans.

Upload it at the appropriate spot.

Attempt the following questions briefly:

1. What is knowledge? Write any three characteristics of knowledge . (3)
 2. Explain the concept of secularism. (3)
-

मराठी अनुवाद

कृपया नोंद घ्या:

प्रत्येक पृष्ठावर आपले नाव आणि रोल नंबर लिहा.

उत्तर सुरु करण्यापूर्वी प्रश्न लिहा. प्रत्येक उत्तर एका नवीन पृष्ठावर प्रारंभ करा.

प्रत्येक प्रश्नाला तीन गुण आहेत .

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

स्कॅनच्या सुवाच्यतेची खात्री करून उत्तर पत्रिका अत्यंत काळजीपूर्वक स्कॅन करा.

उत्तरपत्रिका गूगल क्लासरूम मध्ये योग्य ठिकाणी अपलोड करा.

पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा :

1. ज्ञान म्हणजे काय? ज्ञानाची कोणतीही तीन वैशिष्ट्ये लिहा. (3)
2. धर्मनिरपेक्षतेची संकल्पना स्पष्ट करा. (3)

CC 5-Class Test (5th May 21)

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya, Chembur Mumbai - 71.

CC 5: Contemporary India and Education

(SEM IV)CBCS-REGULAR

Time : 15 Min.

Marks: 06

N.B.

1. Examination Pattern will be same as Final University Examination.
2. There will be 06 Questions for 1 Marks each.
3. Examination would be conducted online. You will attempt it from your residence on any Electronic device such as Smart Phone, Laptop, Desktop etc.
4. The link for the examination would be shared 2 minutes prior of the scheduled timing on zoom meeting.

principal@cssm.in Switch account

* Indicates required question

Email *

Your email

Name of the student *

Your answer

PRN Number *

Your answer

 Request edit access

Seat Number *

Your answer

Date *

Date

dd-mm-yyyy

Semester *

SEM IV

Subject *

Contemporary India and Education

Medium *

English

Marathi

Hindi

Disability *

Yes

No

 Request edit access

If Yes, Give details *

Your answer

1. Social stratification is a specific form of social ----- *

- A) Equality
- B) Inequality
- C) Unity
- D) Integration.

2. More recently states like Uttarakhand and Telangana have been formed based on * ----- & ----- considerations.

- A) Linguistic and Regional
- B) Religious and Regional
- C) Linguistic and Religious
- D) Diversity and Unity

3. system reflects open social mobility. *

- A) Class
- B) Caste
- C) Gender
- D) Culture

 Request edit access

4.Karl Marx visualized a stratification free society where there would be no *
On the basis of richness or class

- A)Equality
- B)Mobility
- C)Immobility
- D)Inequality

5.Babri Masjid demolition in Ayodhya is an appropriate example of ----- *

- A)Linguism
- B)Regionalism
- C)Communalism
- D)Rationalism

6.According to....., "stratification has beneficial consequences for *
the operation of a society

- A)Gilbert
- B) Ogburn and Nimkoff
- C) Joseph A Schumpeter
- D) Davis Moore

Submit

Clear form

Never submit passwords through Google Forms.

This form was created outside of your domain. [Report Abuse](#) - [Terms of Service](#) - [Privacy Policy](#).

Google Forms

 Request edit access

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya, Chembur Mumbai -71.

CC 5: Contemporary India and Education

SEM IV- CBCS- REGULAR

Class Test

Time : 1 Hrs

Marks : 9

Date : 5/05/2021

.....

Q.1) Answer any three of the following questions.

9 Marks

- a) Concept of Marginalization,
- b) What is Regional Diversity?
- c) Concept of Stratification.

.....

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Class Test – Semester III

2021-22 / (B.Ed. Batch 2020-22)

EC2-Pedagogy of School Subject: Science

Date: 31.1.22 @ 11- 12 noon

Total Marks – 15

Q. 1 Fill in the blanks and write the answer in full sentence. / गाळलेल्या जागा भरून उत्तरे पूर्ण वाक्यात लिहा...6 Marks

1. _____ refer to those disciplines that tend towards fundamental research. / _____ त्या विद्याशाखेला संदर्भित करते जे पायाभूत संशोधनाकडे जाते.

- Applied Disciplines / उपयोजित विद्याशाखा
- Soft Disciplines / मृदू विद्याशाखा
- Hard Disciplines / कठीण विद्याशाखा
- Pure Disciplines / मुलभूत विद्याशाखा

2. Science has _____ value and so it trains child to use his leisure properly. / विज्ञानात _____ मूल्य आहे आणि म्हणूनच ते मुलाला त्याचा फावला वेळ योग्यरित्या वापरण्यास प्रशिक्षण देते.

- Religious / धार्मिक
- Utilitarian / उपयोगितावादी
- Social / सामाजिक
- Aesthetic / सौंदर्यात्मक

3. _____ Disciplines use quantitative data. / _____ विद्याशाखा संख्यात्मक माहितीचा उपयोग करते.

- Applied / उपयोजित
- Soft / मृदू
- Pure / मूलभूत
- Hard / कठीण

4. Which is the first step in lecture cum demonstration method? / व्याख्यान-दिग्दर्शन पद्धतीतील पहिली पायरी कोणती आहे?

- Introduction of lesson / पाठाचा परिचय
- Planning and Preparation / नियोजन व तयारी
- Experimentation / प्रयोग करणे
- Presentation of subject matter / विषय सादरीकरण

5. We move from specific to general in / आपण विशिष्टा कडून सामान्याकडे _____ मध्ये जातो.

- Inductive method / उदगामी पद्धत
- Deductive method / अवगामी पद्धत
- Laboratory method / प्रयोगशाला पद्धति
- Project method / प्रकल्प पद्धति

6. Project method is the outcome of educational philosophy of _____. / प्रकल्प पद्धत ही _____ च्या शैक्षणिक तत्वज्ञानाचा परिणाम आहे.

- a. John Dewey / जॉन डेवी
- b. M. Gandhi / म. गांधी
- c. Newton / न्यूटन
- d. Spencer / स्पेन्सर

Q. 2 Write the answers of following Questions in short. / पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा..... 9 Marks

1. Explain the place of science subject in the present school curriculum. / वर्तमान शालेय अभ्यासक्रमातील विज्ञानाचे स्थान थोडक्यात स्पष्ट करा.

2. Write any six advantages of problem-solving method. / समस्या निराकरण पद्धतीचे कोणतेही सहा फायदे लिहा.

3. Draw concept map of any one concept from science subject. / विज्ञानातील कोणत्याही एका संकल्पनेचे संकल्पना प्रतिमान रेखाटा.

+++++++ All the Best ++++++

Class Test - C.S.G.M.

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Class Test- F.Y.B.Ed. Semester- I May 2021

IC1-Gender School and Society

Date: 20.05.2021

Total Marks – 15

Time- 1Hr (11.-12.noon)

IMP Instructions: Read all instructions carefully

- Write your Name / Seat No. / Roll No./ Subject on front page.
- Writing questions are Compulsory.
- After writing all answers scan all 3 answer papers and convert it in to 1 pdf only.
- Rename the pdf with your Roll No. / Name and Subject
- Upload pdf on google classroom and inform teacher once you upload it successfully.
- Maximum time to upload pdf answer paper is 10 minutes (up to 12.noon)

All the Best

Attempt briefly **all three** questions of the following

(09 marks)

पुढील सर्व तीन प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा.

निम्नलिखित सभी तिन प्रश्नोके जवाब संक्षिप्त में लिखिए।

1. Explain Educational and Vocational Condition of Transgender in India.

भारतातील किन्नरांची शैक्षणिक आणि व्यावसायिक स्थिती स्पष्ट करा.

भारत में किन्नरो की शैक्षिक और व्यवसायिक स्थिति को स्पष्ट कीजिए।

2. As a teacher how you will deal with gender stereotypes in school. Elucidate

एक शिक्षक म्हणून तुम्ही शाळेमधील लिंगभाव साचेबद्धता कशी हाताळाल? विशद करा.

एक शिक्षक के नाते स्कुल में लिंगभाव रुढबद्धता को कैसे नियंत्रित करोगे? स्पष्ट कीजिए।

3 Write any three gender related recommendations of NCF 2005 (National Curriculum Framework)

NCF २००५ (राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखडा) च्या लिंगभाव संबंधी कोणत्याही तीन शिफारशी लिहा.

NCF २००५ (राष्ट्रीय अभ्यासक्रम ढांचा) की लिंगभाव संबंधित कोई भी तिन शिफारिशें लिखिए।

.....Thanks / धन्यवाद.....

सूचना: 1. All the questions are compulsory / सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

MCQ – Each question for 1 mark. / प्रत्येक प्रश्नाला 1 गुण आहे.

Short Ans. Each question carries three marks. / प्रत्येक प्रश्नाला 3 गुण आहेत.

1. The gradual disappearance of a conditioned response is /

एक अभिसंधित प्रतिक्रिया हळूहळू नाहीशी होणे /

एक अनुबंधित प्रतिक्रिया का धीरे-धीरे गायब होना है

a. spontaneous Recovery / उत्स्फूर्त पुनःप्राप्ती / सहज पुनःप्राप्ति

b. Acquisition/ संपादन / अधिग्रहण

c. Discrimination / भेदन / भेदभाव

d. Extinction / विलोपन / विलोम

2. The following statement is correct regarding the relationship between watching TV violence and aggressive behaviour. /

टीव्ही वरील हिंसाचार पाहणे आणि आक्रमक वर्तन यांच्यातील संबंधांच्या संदर्भात पुढील विधान योग्य आहे. /

टीवी पर हिंसा देखने और आक्रामक व्यवहार के बीच संबंध के संदर्भ में निम्नलिखित कथन सही है |

a. there is no correlation between aggressive behaviour and watching violent TV /

आक्रमक वर्तन आणि टीव्ही वरील हिंसाचार पाहणे यात कोणताही सहसंबंध नाही। / आक्रमक व्यवहार और टीवी पर हिंसा देखने के बीच कोई संबंध नहीं है।

b. there is evidence that children who watch violent TV are more aggressive. /

टीव्हीवर हिंसक वर्तन पाहणारी मुले अधिक आक्रमक होतात याचा पुरावा आहे / इस बात के प्रमाण हैं कि हिंसक टीवी देखने वाले बच्चे अधिक आक्रामक होते हैं।

c. all aggressive tendencies disappear a few hours after watching TV violence /

टीव्हीवरील हिंसाचार पाहिल्यानंतर काही तासांनी सर्व आक्रमक प्रवृत्ती नाहीशा होतात / टीवी पर हिंसा देखने के कुछ घंटों बाद, सभी आक्रामक प्रवृत्तियां गायब हो जाती हैं |

d. no one has ever conducted a study in which the effects of TV violence are actually tested on children response? /

टीव्ही वरील हिंसाचाराचे परिणाम खरोखरच मुलांच्या प्रतिसादावर होतात हे तपासण्यासाठीचा अभ्यास कोणीही कधीही केलेला नाही. / किसी ने कभी भी यह परीक्षण करने के लिए अध्ययन नहीं किया है कि क्या टीवी पर हिंसा वास्तव में बच्चों की प्रतिक्रियाओं को प्रभावित करती है।

3. when the learner consciously and mindfully evaluates the new situation and applies previous learning to it. it is transfer of learning. /

जेव्हा अध्ययनकर्ता जाणीवपूर्वक आणि लक्षपूर्वक नवीन परिस्थितीचे मूल्यांकन करतो आणि त्या नवीन परिस्थितीत पूर्वी प्राप्त केलेल्या ज्ञानाचा उपयोग करतो, हे अध्ययन संक्रमण होय./ जब विद्यार्थी नई स्थिति का होशपूर्वक और सावधानीपूर्वक मूल्यांकन करता है और उस नई स्थिति में पहले प्राप्त ज्ञान का उपयोग करता है, यह अधिगम का स्थानांतरण है।

- a. Low Road / निम्नमार्गीय / निम्नमार्गीय
- b. High Road / उच्चमार्गीय / उच्चमार्गीय
- c. Negative / ऋण / ऋणात्मक
- d. Substantive / मूलभूत / मूल

4. In Tuckman's group development model, at phase due to differences of opinion, competition, power struggles create tension among the team members. /

टुकमनच्या समूह विकसन प्रतिमानातील या टप्प्यामध्ये मतभिन्नता,स्पर्धा, सत्तासंघर्ष यातून समूह सदस्यांमध्ये तणाव निर्माण होतो. / टुकमैन के समूह विकास प्रतिमान में इस स्तर पर मतभेद, प्रतिस्पर्धा, सत्ता संघर्ष से समूह के सदस्यों के बीच तनाव पैदा होता है।

- a. Performing / समूह सादरीकरण / निष्पादन
- b. Norming / समूह स्थिरता / मानक निर्माण
- c. Forming / समूह निर्मिती / निर्माण अवस्था
- d. Storming / समूह मंथन / झंझावात की अवस्था

5. The nature of the group, the interrelationships and interactions between the group members are studied in the field of /

समूहाचे स्वरूप, समूह सदस्यांमधील परस्पर संबंध आणि आंतरक्रियांचा अभ्यास..... या अभ्यासशाखेत केला जातो. / समूह की प्रकृति, समूह के सदस्यों के बीच अंतर्संबंधों और अंतःक्रियाओं का अध्ययन इस अध्ययन क्षेत्र में

किया जाता है।

- a. Group development / समूह विकसन / समूह विकास
- b. Group dynamics / समूह गतिशीलता / समूह की गतिशीलता
- c. Group influence / समूह प्रभाव / समूह प्रभाव
- d. Group behaviour / समूह वर्तन / समूह व्यवहार

6. The knowledge, Skills acquired in one situation are useful in another situation is called /

एका परिस्थितीत प्राप्त केलेले ज्ञान, कौशल्य दुसऱ्या परिस्थितीत उपयुक्त ठरते याला असे म्हणतात. / एक स्थिति में अर्जित ज्ञान और कौशल दूसरी स्थिति में उपयोगी होता हैं उसे कहते हैं।

- a. Learning process / अध्ययन प्रक्रिया / अधिगम प्रक्रिया
- b. Thinking process / विचार प्रक्रिया / विचार प्रक्रिया
- c. Transfer of learning process / अध्ययन संक्रमण प्रक्रिया / अधिगम हस्तांतरण प्रक्रिया
- d. Logical process / तार्किक प्रक्रिया / तार्किक प्रक्रिया

Write short answers to the following questions. / खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. /

निम्नलिखित प्रश्नों के संक्षिप्त उत्तर लिखिए।

- Q. 1. Write any three principles of Operant conditioning. / साधक अभिसंधानाची कोणतीही तीन तत्त्वे लिहा. / क्रिया प्रसूत अनुबंधन के कोई तिन सिद्धांत लिखिए। 3
- Q. 2. Educational implications of Discovery Learning. / शोध अध्ययन उपपत्तिचे शैक्षणिक फलितार्थ. / खोज (अन्वेषणात्मक) अधिगम सिद्धांत का शैक्षिक निहितार्थ। 3
- Q. 3. How does a teacher use the Sociometry technique? / शिक्षकाला समाजमिती तंत्राचा उपयोग कशाप्रकारे होतो? / शिक्षक को समाजमिति तकनीक का उपयोग किस प्रकार होता है? 3

अध्ययन आणि अध्यापन - CC 3

वर्ग चाचणी (Class Test) -2018 – 19

15

Answer any one of the following

Q.1.What is the meaning of learning? Explain the characteristics of learning. 10

Q.2. "Attention is an important factor affecting learning", explain with reference to the types of attention. 10

Q.3. Write briefly on any one of the following. 05

Maslow's need motivation theory(s/n)

Educational implication of multiple intelligence (s/n)

मराठी अनुवाद

खालीलपैकी एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. १०

प्र. १.अध्ययन म्हणजे काय? अध्ययनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.२ "अवधान हा अध्ययनावर परिणाम करणारा महत्वाचा घटक आहे"अवधानाच्या प्रकारांच्या संदर्भात स्पष्ट करा. १०

प्र.३.खालीलपैकी कोणत्याही एकावर थोडक्यात लिहा. ०५

ब.मॉस्लोची गरजांची प्रेरणा उपपत्ती.

क.बहुविध बुद्धिमत्ता उपपत्तीचे शैक्षणिक फलितार्थ.

हिंदी अनुवाद

निम्नलिखित में से किसी एक पर विस्तार से लिखिए।

प्र.१.अधिगम याने क्या? अधिगमकी विशेषताए स्पष्ट कीजिए । १०

प्र. २."अवधान अधिगम पर परिणाम करनेवाला महत्वपूर्ण घटक है" अवधान के प्रकारोंके संदर्भ में स्पष्ट कीजिए । १०

प्र. ३.निम्नलिखित मेंसे किसी एक पर संक्षेप में लिखिए। ०५

अ.मोस्लोकी अभिप्रेरणा उपपत्ति ।

ब..बुद्धिमत्ता उपपत्ति के शैक्षिक फलितार्थ/निहितार्थ.

8

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
व्दितीय सत्र परीक्षा (२०१८-१९)
इतिहास आणि राज्यशास्त्र
(मराठी अनुवाद)

दिनांक : २९.०३.२०१९
वार : शुक्रवार

वेळ : १ तास
गुण : १५

प्र. १ ला खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर लिहा. १०

- अ. माध्यमिक स्तरावरील इतिहास आणि राज्यशास्त्र अध्यापनाची उद्दिष्टे सोदाहरण स्पष्ट करा.
ब. पिटर सेक्सअस आणि टॉम मॅटर्न यांनी दिलेल्या सहा ऐतिहासिक वैचारिक संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र. २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही एकावर थोडक्यात लिहा. ०५

- अ. इतिहासाचे स्वरूप,
ब. इतिहास अध्यापनात मूल्यांचे महत्त्व.

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय

वर्ग चाचणी (द्वितीय सत्र)

शालेय विषयांचे अध्यापनशास्त्र- मराठी(EC1)

वेळ-१ तास

गुण-१५

प्रश्न क्र.१) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

10

अ) "मातृभाषा म्हणून मराठीला विद्यार्थ्यांच्या जीवनात अनन्य साधारण महत्त्व असते."

समर्थन करा.

ब) अमराठी भाषिक विद्यार्थ्यांच्या जीवनातील मराठीच्या अध्यापनाचे स्थान सोदाहरण

स्पष्ट करा.

प्रश्न.क्र.२) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे थोडक्यात उत्तर लिहा.

05

अ) मराठीचे शालेय अभ्यासक्रमातील महत्त्व,

आ) मराठी भाषेची सदयस्थिती.

55

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
वर्ग चाचणी (IV सेम)
सद्यकालीन भारतीय समाज व शिक्षण

वेळ-1 तास

गुण- १५

प्रश्न क्र. 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर लिहा. 10

1. "शिक्षण सीमांत गटाच्या सामाजिक एकात्मिकरणाला प्रोत्साहित करते." समर्थन करा.
2. भारतीय समाजाच्या वर्ग आणि जात यांच्या आधारावर झालेल्या स्तरीकरणाचा समाजावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न क्र. 2) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर थोडक्यात लिहा. 09

- अ. भारतीय समाजातील विविधता,
- ब. सीमान्तीकरणाची कारणे.

हिंदी अनुवाद

प्रश्न क्र.1) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। 10

१. शिक्षा सीमान्त समूह के सामाजिक एकात्मिकरण को प्रोत्साहित करती है।
२. भारतीय समाज में वर्ग और जाती आधारित स्तरीकरण का समाज पर होनेवाला परिणाम स्पष्ट कीजिए।

प्रश्न क्र.2) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर संक्षेप में लिखिए। 09

- अ. भारतीय समाज की विविधताए,
- ब. सीमान्तीकरण के कारण।

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
द्वितीय सत्र परीक्षा (२०१८-१९)
हिंदी (ईकाई योजना) ECI

दिनांक : २९.०३.२०१९
वार : शुक्रवार

वेळ : १ तास
गुण : १५

- प्र. १ ला निम्नलिखित किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। १०
- अ. "हिंदी भाषा अध्यापन में अध्यापन सूत्र महत्वपूर्ण भूमिका निभाते हैं। किन्हीं दो अध्यापन सूत्रों के संदर्भ में सोदाहरण लिखिए।
- व. "हिंदी भाषा अध्यापन को रुचिपूर्ण बनाने में सहसंबंध अनिवार्य है। हिंदी भाषा का विज्ञान और संगीत के साथ सहसंबंध के संदर्भ में सोदाहरण लिखिए।
- प्र. २ रा. निम्नलिखित किसी एक प्रश्न का उत्तर संक्षेप में लिखिए। ०५
- अ. राष्ट्रीय स्तर मूल्य संवर्धन में भाषा की भूमिका
- व. शैक्षिक विषयों का अर्थ।

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, चेंबूर

EC 1- संस्कृत अध्यापन पद्धती

F.Y. B.Ed. Sem-II Class Test (2018-19)

Time:1 hr

Marks: 15

Note:

1. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा, त्यातील तिसरा प्रश्न अनिवार्य आहे.

2. प्रत्येक प्रश्नासमोर गुणांची नोंद आहे.

प्र.१. वर्तमान परिस्थितीत संस्कृत शिक्षकासमोरील आव्हाने स्पष्ट करा.त्यासाठी उपाय सूचवा. (10)

प्र.२."निरंतर व्यावसायिक विकास परिणामकारक अध्यापनासाठी आवश्यक आहे", व्यावसायिक विकासाची गरज आणि मार्गांच्या संदर्भात स्पष्ट करा. (10)

प्र.३. खालीलपैकी कोणत्याही एकावर थोडक्यात लिहा. (05)

अ) संस्कृत पाठ्यपुस्तकाच्या अंतरंगाची वैशिष्ट्ये.

ब) संस्कृतात उपचारात्मक अध्यापनाचे महत्त्व.

CHEMBUR SARVANKASH SHIKSHANSHASTRA MAHAVIDYALAYA
CHEMBUR, MUMBAI.

CLASS TEST: IC3: Language Across the Curriculum

SY B. Ed. Sem. III

Marks : 15

- Answer any two of the following questions.
- Question 3 is compulsory.

1. Explain Concept, Characteristics and Function of the Language. 10
 2. 'A teacher plays an important role in developing reading skills among students'.
Justify with reference to the different techniques to enhance reading comprehension. 10
 3. Answer any one of the following questions. 05
 - a. Schema theory
 - b. Transactional v/s reflective text
-
१. भाषेची संकल्पना, गुणधर्म आणि कार्ये स्पष्ट करा. १०
 २. ' विद्यार्थ्यांमध्ये भाषा कौशल्य विकसित करण्यात शिक्षकाची महत्त्वपूर्ण भूमिका असते.'
भाषा आकलनाच्या विविध तंत्रांच्या संदर्भात समर्थन करा. १०
 ३. पुढीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर थोडक्यात लिहा. ०५
 - अ. स्किमा सिद्धांत
 - ब. व्यावहारिक विरुद्ध चिंतनात्मक मजकूर
-
१. भाषा की संकल्पना, गुणधर्म तथा कार्ये स्पष्ट कीजिए । १०
 २. 'छात्रों में भाषा कौशल्य विकसित करने में शिक्षकी महत्त्वपूर्ण भूमिका होती है' । भाषा आकलन के विविध तंत्रों के संदर्भ में समर्थन कीजिए । १०
 ३. निम्नलिखित में से एक प्रश्न का उत्तर संक्षेप में लीखिए । ०५
 - अ) स्किमा सिद्धांत
 - ब) व्यावहारिक विरुद्ध चिंतनात्मक मजकूर

CHEMBUR SARVANKASH SHIKSHANSHASTRA MAHAVIDYALAYA

CHEMBUR, MUMBAI.

CLASS TEST: EC2: MATHEMATICS

SY B. Ed. Sem. III

Marks : 15

- Answer any two of the following questions.
- Question 3 is compulsory.

1. Illustrate any three maxims of teaching Mathematics. 10
2. "Lecture cum Demonstration method is an important method of teaching Mathematics."
Explain with reference to the procedure and advantages of the method. 10
3. Answer **any one** of the following questions. 05
 - a. Five instructional objectives for any one topic of mathematics
 - b. Merits and Limitations of problem solving method
१. गणित अध्यापनाची कोणतेही तीन सूत्रे सोदाहरण स्पष्ट करा. १०
२. "गणित अध्यापनाची व्याख्यान दिग्दर्शन पद्धती महत्त्वपूर्ण पद्धती आहे." या पद्धतीच्या कार्यपद्धती आणि फायद्यांच्या संदर्भात स्पष्ट करा. १०
३. पुढीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर थोडक्यात लिहा. ०५
 - अ. गणितातील कोणत्याही एका घटकाची पाच आनुदेशनात्मक उद्दिष्टे,
 - ब. समस्या निराकरण पद्धतीचे गुण आणि मर्यादा.

हिंदी

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
द्वितीय सत्र परीक्षा (२०१८-१९)
हिंदी (ईकाई योजना) ECI

दिनांक : २९.०३.२०१९
वार : शुक्रवार

वेळ : १ तास
गुण : १५

प्र. १ ला निम्नलिखित किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। १०

- अ. "हिंदी भाषा अध्यापन में अध्यापन सूत्र महत्वपूर्ण भूमिका निभाते हैं। किन्हीं दो अध्यापन सूत्रों के संदर्भ में सोदाहरण लिखिए।
- ब. "हिंदी भाषा अध्यापन को रुचिपूर्ण बनाने में सहसंबंध अनिवार्य है। हिंदी भाषा का विज्ञान और संगीत के साथ सहसंबंध के संदर्भ में सोदाहरण लिखिए।

प्र. २ रा. निम्नलिखित किसी एक प्रश्न का उत्तर संक्षेप में लिखिए। ०५

- अ. राष्ट्रीय स्तर मूल्य संवर्धन में भाषा की भूमिका
- ब. शैक्षिक विषयों का अर्थ।

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशस्त्र महाविद्यालय

चाचणी परीक्षा (प्रथम वर्ष) २९ मार्च २०१८

भूगोल

गुण-१५

प्रश्न क्रमांक -१ खालील पैकी एका प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर लिहा.

गुण-१०

अ) भूगोल अध्यापनाचे ध्येय स्पष्ट करा.

ब) भूगोल मंडळाची उद्दिष्टे सांगून तुम्ही तुमच्या शाळेत. भूगोल मंडळाच्या मार्फत कोणत्या कार्यक्रमांचे आयोजन कराल सविस्तर लिहा.

प्रश्न क्रमांक -२ थोडक्यात टिपा लिहा.

गुण -

०५

१) भूगोल साक्षरता

२) भूगोल अध्यापनाचे सूत्र "मूर्ता कडून अमूर्ताकडे " सोदाहरण स्पष्ट करा.

8

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, चेंबूर

EC 1- संस्कृत अध्यापन पद्धती

F.Y. B.Ed. Sem-II Class Test (2018-19)

Time: 1 hr

Marks: 15

Note:

1. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा, त्यातील तिसरा प्रश्न अनिवार्य आहे.
2. प्रत्येक प्रश्नासमोर गुणांची नोंद आहे.

प्र.१. वर्तमान परिस्थितीत संस्कृत शिक्षकासमोरील आव्हाने स्पष्ट करा. त्यासाठी उपाय सूचवा. (10)

प्र.२. "निरंतर व्यावसायिक विकास परिणामकारक अध्यापनासाठी आवश्यक आहे", व्यावसायिक विकासाची गरज आणि मार्गांच्या संदर्भात स्पष्ट करा. (10)

प्र.३. खालीलपैकी कोणत्याही एकावर थोडक्यात लिहा. (05)

अ) संस्कृत पाठ्यपुस्तकाच्या अंतरंगाची वैशिष्ट्ये.

ब) संस्कृतात उपचारात्मक अध्यापनाचे महत्त्व.

2

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
वर्ग चाचणी (२०१८-१९)
इतिहास
(मराठी अनुवाद)

दिनांक : १५ .०४ .२०१९
वार : सोमवार

वेळ : १ तास
गुण : १५

- प्र. १ ला खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर लिहा . १०
- अ . समवाय म्हणजे काय? तुम्ही इतिहासाचा समवाय साहित्य आणि भूगोल यांच्याशी कसा साधाल ते सोदाहरण स्पष्ट करा .
- ब . इतिहास अध्यापनाची सूत्रे सोदाहरण स्पष्ट करा .
- प्र. २ रा . खालीलपैकी कोणत्याही एकावर थोडक्यात लिहा . ०५
- अ . संकल्पनाधिष्ठीत अध्ययनाचे गुण .
- ब . कथाकथन पध्दतीचे महत्त्व .

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशस्त्र महाविद्यालय

चाचणी परीक्षा (प्रथम वर्ष) २९ मार्च २०१८

गुण-१५

भूगोल

प्रश्न क्रमांक -२ खालील पैकी एका प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर लिहा.

गुण-१०

अ) भूगोल अध्यापनाचे ध्येय स्पष्ट करा.

ब) भूगोल मंडळाची उद्दिष्टे सांगून तुम्ही तुमच्या शाळेत भूगोल मंडळाच्या मार्फत कोणत्या कार्यक्रमांचे आयोजन कराल सविस्तर लिहा.

प्रश्न क्रमांक -२ थोडक्यात टिपा लिहा.

गुण -

०५

१) भूगोल साक्षरता

२) भूगोल अध्यापनाचे सूत्र "मूर्ता कडून अमूर्ताकडे " सोदाहरण स्पष्ट करा.

10

अध्ययन आणि अध्यापन - CC 3

वर्ग चाचणी (Class Test) -2018 – 19

15

Answer any **one** of the following

Q.1.What is the meaning of learning? Explain the characteristics of learning. 10

Q.2. "Attention is an important factor affecting learning", explain with reference to the types of attention. 10

Q.3. Write briefly on any one of the following. 05

Maslow's need motivation theory(s/n)

Educational implication of multiple intelligence (s/n)

मराठी अनुवाद

खालीलपैकी एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. १०

प्र. १.अध्ययन म्हणजे काय? अध्ययनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.२ "अवधान हा अध्ययनावर परिणाम करणारा महत्वाचा घटक आहे"अवधानाच्या प्रकारांच्या संदर्भात स्पष्ट करा. १०

प्र.३.खालीलपैकी कोणत्याही एकावर थोडक्यात लिहा. ०५

ब.मॉस्लोची गरजांची प्रेरणा उपपत्ती.

क.बहुविध बुद्धिमत्ता उपपत्तीचे शैक्षणिक फलितार्थ.

हिंदी अनुवाद

निम्नलिखित में से किसी एक पर विस्तार से लिखिए।

प्र.१.अधिगम याने क्या? अधिगमकी विशेषताए स्पष्ट कीजिए । १०

प्र. २."अवधान अधिगम पर परिणाम करनेवाला महत्वपूर्ण घटक है" अवधान के प्रकारोंके संदर्भ में स्पष्ट कीजिए। १०

प्र. ३.निम्नलिखित मेंसे किसी एक पर संक्षेप में लिखिए ०५

अ.मोस्लोकी अभिप्रेरणा उपपत्ति ।

ब..बुद्धिमत्ता उपपत्ति के शैक्षिक फलितार्थ/निहितार्थ.

55

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
वर्ग चाचणी (IV सेम)
सद्यकालीन भारतीय समाज व शिक्षण

वेळ-1 तास

गुण- १५

प्रश्न क्र. 1) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर लिहा. 10

1. "शिक्षण सीमांत गटाच्या सामाजिक एकात्मिकरणाला प्रोत्साहित करते." समर्थन करा.
2. भारतीय समाजाच्या वर्ग आणि जात यांच्या आधारावर झालेल्या स्त्रीकरणाचा समाजावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न क्र. 2) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर थोडक्यात लिहा. 09

- अ. भारतीय समाजातील विविधता,
- ब. सीमान्तीकरणाची कारणे.

हिंदी अनुवाद

प्रश्न क्र.1) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। 10

१. शिक्षा सीमान्त समूह के सामाजिक एकात्मिकरण को प्रोत्साहित करती है।
२. भारतीय समाज में वर्ग और जाति आधारित स्त्रीकरण का समाज पर होनेवाला परिणाम स्पष्ट कीजिए।

प्रश्न क्र.2) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर संक्षेप में लिखिए। 09

- अ. भारतीय समाज की विविधताए,
- ब. सीमान्तीकरण के कारण।

ईकाई चाचणी (२०१९-२०)
हिंदी (EC2)

कुल अंक - १५

- प्रश्न क्र १ हिन्दी भाषा समृद्धी में संगणक व इंटरनेट का उपयोग लिखिए | १०
अथवा
"प्रभावी भाषा अधिगम के लिए शुद्धलेखन अनिवार्य है |" अशुद्ध वर्तनी के कारण उपायों के संदर्भ में स्पष्ट कीजिए | १०
अथवा
हिन्दी भाषा अध्यापन में पुस्तकालय की आवश्यकता और उपाय सविस्तर लिखिए |
- प्रश्न क्र २ निम्नलिखित में से किसी एक पर संक्षेप में लिखिए | ०५
अ. वाचन के प्रकार,
ब. श्रवण कौशल्य का महत्त्व,
क. समकालीन समाज में हिन्दी अनुवाद का महत्त्व |

- Answer any two of the following questions.
- Question 3 is compulsory.

1. Illustrate any three maxims of teaching Mathematics. 10
2. "Lecture cum Demonstration method is an important method of teaching Mathematics."
Explain with reference to the procedure and advantages of the method. 10
3. Answer **any one** of the following questions. 05
 - a. Five instructional objectives for any one topic of mathematics
 - b. Merits and Limitations of problem solving method

मराठी अनुवाद

१. गणित अध्यापनाची कोणतेही तीन सूत्रे सोदाहरण स्पष्ट करा. १०
२. "गणित अध्यापनाची व्याख्यान दिग्दर्शन पद्धती महत्वपूर्ण पद्धती आहे." या पद्धतीच्या कार्यपद्धती आणि फायद्यांच्या संदर्भात स्पष्ट करा. १०
३. पुढीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर थोडक्यात लिहा. ०५
 - अ. गणितातील कोणत्याही एका घटकाचे पाच आनुदेशनात्मक उद्दिष्टे
 - ब. समस्या निराकरण पद्धतीचे गुण आणि मर्यादा

इतिहास आणि राज्यशास्त्र

वर्ग चाचणी (२०१९-२०)

गुण - १५

मराठी अनुवाद

प्रश्न १ ला सदयस्थितीत उपयुक्त अशी इतिहास आणि राज्यशास्त्र शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये विशद करा. १०

किंवा

'मूल्ये शिकवली जात नाहीत तर विकसित केली जातात'. एक इतिहास आणि राज्यशास्त्र शिक्षक घटकाचे अध्यापन करताना मूल्यांचे विकसन कसे करेल ते स्पष्ट करा.

प्रश्न २ रा खालीलपैकी कोणत्याही एकावर थोडक्यात लिहा.

०५

अ. इतिहासाचे स्वरूप

ब. इतिहास आणि राज्यशास्त्र शिक्षकाच्या व्यावसायिक विकासाचे मार्ग.

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, चेंबूर
वर्ग चाचणी (२०१९-२०)

वेळ - ०१ तास

गुण - १५

मराठी

प्रश्न.क्र.१) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर सविस्तर लिहा.

१०

आ. मराठी भाषेचे विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासातील महत्त्व सोदाहरण स्पष्ट करा.

ब. आदर्श मराठी भाषा शिक्षकाच्या गुणवैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

प्रश्न.क्र.२) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर थोडक्यात लिहा.

०५

आ. मराठी भाषेची सद्यस्थिती,

भ. व्यवसाय वृद्धीची गरज.

10

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
चतुर्थ सत्र परीक्षा (२०१८-१९)
कृति संशोधन (क्रियात्मक अनुसंधान)

दिनांक : २९.०३.२०१९
वार : शुक्रवार

वेळ : १ तास
गुण : १५

- प्र. १ ला निम्नलिखित किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। १०
- अ. क्रियात्मक अनुसंधान का क्या अर्थ है? मूलभूत और क्रियात्मक अनुसंधान में अंतर लिखिए।
- ब. क्रियात्मक अनुसंधान के सिद्धांत स्पष्ट कीजिए।
- प्र. २ रा. निम्नलिखित किसी एक प्रश्न का उत्तर संक्षेप में लिखिए। ०५
- अ. क्रियात्मक अनुसंधान की विशेषताएं,
- ब. अनुसंधान समस्या निश्चिती की मर्यादा।

सत्राधी अनुवाद

प्रश्न क्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही मुका प्रश्नाचे उत्तर विस्तार
लिहा.

अ) कृति संशोधनाचा अर्थ काय आहे? मूलभूत आणि
क्रियात्मक संशोधनातील फरक लिहा. (१०)

ब) कृति संशोधनाचे सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न क्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही मुकाचे उत्तर संक्षेपाने लिहा. (५)

अ) कृति संशोधनाची वैशिष्ट्ये,

ब) संशोधन समस्या निश्चितीच्या मर्यादा.

Date : 29/03/2019

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

Class test

Ec-3 Guidance and Counseling

Marks: 15

Q. 1. Any one from the following.

(10)

- a) Describe the characteristics and principles of guidance.
- b) "Vocational choice is a complex process". Elucidate with reference to Gins berg's theory of vocational choice.

Q.2. Any one from the following

(5)

- a) Functions of guidance
- b) Sources if career information.

CHEMBUR SARVANKASH SHIKSHANSHASTRA MAHAVIDYALAYA,
CHEMBUR , MUMBAI.

CLASS TEST

2018-19

S. Y. B. Ed : SEM IV

EC 3 : Environmental Education

वेळ: १ तास

गुण: १५

१. परिसंस्था मनोरा म्हणजे काय ? परिसंस्था मनोऱ्याचे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा. १०

किंवा

पर्यावरण शिक्षणाचा अंतरविध्याशाखीय आणि बहुविध्याशाखीय उपागम सोदाहरण स्पष्ट करा. १०

२. पर्यावरण शिक्षणाचे महत्व

५

किंवा

क्येटो प्रोटोकॉलची मुख्य वैशिष्ट्ये.

५

CHEMBUR EDUCATION SOCIETY'S
CHEMBUR SARVANKASH SHIKSHANSHASTRA MAHAVIDYALAYA
CHEMBUR, MUMBAI.

CLASS TEST: IC3: Language Across Curriculum

Time: 1&1/2 Hrs.

SY B. Ed. (Sem. III)

MARKS: 15

Q: 1 : Answer **any one** of the following questions.

10

- Explain Concept, Characteristics and Function of the Language.
- "Language is the foundation of student learning". Explain with reference to the importance of structure of discourse in the classroom.

Q: 2 : Answer **any one** of the following questions.

05

- Importance of oral language in the classroom
- Types of questions asked in classrooms

प्रश्न १: पुढीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

१०

- भाषेची संकल्पना, गुणधर्म आणि कार्ये स्पष्ट करा.
- "भाषा हा विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणाचा पाया आहे." वर्गातील चर्चे संरचनेच्या महत्त्व संदर्भात स्पष्ट करा.

प्रश्न २: पुढीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

०५

- वर्गात मौखिक भाषेचे महत्त्व
- वर्गात विचारलेल्या प्रश्नांचे प्रकार

प्रश्न १: निम्नलिखित प्रश्नों में से **किसी एक प्रश्न** का उत्तर लीखिए ।

१०

- भाषा की संकल्पना, गुणधर्म तथा कार्ये स्पष्ट कीजिए ।
- "भाषा विद्यार्थी के सीखने की बुनियाद है"। कक्षा में चर्चा की संरचना के महत्त्व के संदर्भ में स्पष्ट कीजिए।

प्रश्न २ : निम्नलिखित प्रश्नों में से **किसी एक प्रश्न** का उत्तर लीखिए ।

०५

- कक्षा में मौखिक भाषा के महत्त्व
- कक्षाओं में पूछे जाने वाले प्रश्नों के प्रकार

Class Test

Total Marks: 15

Q1. Write any one of the following in detail.

(10)

What is Transgender? Explain Condition of Transgender at Educational and Vocational sphere in India.

OR

“Patriarchal system control women’s lives.” Justify the statement.

Q2. Write in brief on any one of the following.

(5)

1. Concept of Feminism
2. Characteristics of Gender

(मराठी भाषांतर)

प्र. १) पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा..... १० गुण
किन्नर म्हणजे काय? भारतातील किन्नरांची शैक्षणिक आणि व्यावसायिक क्षेत्रातील स्थिती स्पष्ट करा.

किंवा

“पितृसत्ताक पद्धती स्त्रियांचे जीवन नियंत्रित करते.” या विधानाचे समर्थन करा.

प्र. 2) खालीलपैकी कोणत्याही एकावर थोडक्यात लिहा..... ५ गुण
१. स्त्रीवाद संकल्पना
२. लिंगभावाची वैशिष्ट्ये

(हिंदीअनुवाद)

प्र. १ किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तारसे लिखिए I १० गुण
किन्नर का मतलब क्या है? भारत में किन्नरोंकी शैक्षिक एवं व्यावसायिक स्थिति स्पष्ट किजिए I
अथवा

“पितृसत्तात्मक व्यवस्था महिलाओंका जीवन नियंत्रित करती है” इस विधान का समर्थन कीजिए.

प्र. 2) किसी एक पर संक्षिप्त में लिखिए I..... ५ गुण
१. नारीवादी संकल्पना
२. लिंगभाव की विशेषता

10

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
वर्ग चाचणी (२०१८-१९)
शैक्षणिक व्यवस्थापन (Educational Management) IC-2
(मराठी अनुवाद)

दिनांक : १६.०४.२०१९
वार : मंगळवार

वेळ : १ तास
गुण : १५

प्र. १ ला खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर लिहा. १०

अ. 'शैक्षणिक संस्थांच्या प्रभावी व्यवस्थापनासाठी नियोजन आणि संघटन आवश्यक कार्ये आहेत.'
समर्थन करा.

ब. पीटर सेनगेज यांचे संघटन अध्ययनाचे प्रतिमान स्पष्ट करा.

प्र. २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही एकावर थोडक्यात लिहा. ०५

अ. संघटनात्मक संस्कृती व संघटनात्मक वातावरणाची संकल्पना.

ब. गुणवत्ता व्यवस्थापनाची संकल्पना.

**** English ****

Q.1 : Attempt any One of the Following in detail 10

A. "Planning and organizing are essential functions for the efficient management of educational institutions." Justify.

B. Explain the Peter Senge's Model of Learning organization.

Q.2 : Attempt briefly any one of the following. 05

A. Concept of organizational Culture and organizational Climate.

B. Concept of Quality management.

***** (हिंदी अनुवाद) *****

प्र. १ ला निम्नलिखित किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। १०

अ. 'शैक्षणिक संस्था के प्रभावी व्यवस्थापन के लिए नियोजन और संघटन आवश्यक कार्य है।' समर्थन कीजिए।

ब. पीटर सेनगे इनके संघटन अध्ययनका प्रतिमान स्पष्ट कीजिए।

प्र. २ रा. निम्नलिखित किसी एक प्रश्न का उत्तर संक्षेप में लिखिए। ०५

अ. संघटनात्मक संस्कृती और संघटनात्मक वातावरणकी संकल्पना।

ब. गुणवत्ता व्यवस्थापन की संकल्पना।

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya
Class Test (2019-2020)

Total Marks : 15

Assessment for Learning (CC4)

- 1) Answer Two questions, out of which question No. 2 is compulsory.
- 2) Use of only four function Calculator is allowed
- 3) Marks are indicated against each question.

- Q.1 "Essay type tests and objective type tests complement each other" Justify (10)
- Q.2 Elaborate the merits and demerits of online examination (10)
- Q.3 Observe the given frequency distribution table and answer the questions given Below :- (10)

Class Interval	Frequency
80-89	02
70-79	04
60-69	06
50-59	07
40-49	08
30-39	07
20-29	06
10-19	06
00-09	04
	N = 50

- a) Calculate the mean of the given distribution by the Assumed Mean method and interpret the result. (05)
 - b) If SD = 9.5, then interpret the result with reference to Normal Probability Curve
 - c) If $P_{65} = 75$ interpret (01)
 - d) In a Science test, salman's PR is 71 and Steffi's PR is 61. Interpret and compare their performance. (02)
- Q.4 Attempt briefly any One of the following. (05)
- a) Merits of open Book Examination,
 - b) Limitations of practical test,
 - c) Difference between Criterion Referenced Tests and Norm Referenced Tests.

मराठी अनुवाद

एकूण गुण - १५

- प्रश्न - १ "निबंधात्मक चाचण्या आणि वस्तुनिष्ठ चाचण्या परस्परपूरक आहेत," समर्थन करा. १०
- प्रश्न - २ ऑनलाईन परिक्षेचे गुण व दोष सविस्तर लिहा. १०
- प्रश्न - ३ दिलेल्या वारंवारिता वितरणाचे निरीक्षण करा आणि खाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १०

वर्गांतर	वारंवारिता
८०-८९	०२
७०-७९	०४
६०-६९	०६
५०-५९	०७
४०-४९	०८
३०-३९	०७
२०-२९	०६
१०-१९	०६
००-०९	०४
	N = ५०

- अ. दिलेल्या वितरणावरून गृहित मध्यमान पध्दतीने मध्यमान काढा आणि परिणामाचे अर्थबोधन करा. ०५
- ब. जर प्रमाण विचलन = ९.५ आहे, तर प्रसामान्य संभाव्य वक्राच्या संदर्भात अर्थबोधन करा. ०२
- क. जर $P_{६५} = ७५$, अर्थबोधन करा. ०१
- ड. विज्ञानाच्या चाचणीत सलमानचा शततमक क्रम ७१ आहे. आणि स्टेफिचा शततमक क्रम ६१ आहे. अर्थबोधन करा आणि त्यांच्या संपादनाची तुलना करा. ०२
- प्रश्न - ४ खालीलपैकी कोणत्याही एकांवर थोडक्यात लिहा. ०५

- अ. मुक्त पुस्तक परीक्षेचे गुण,
- ब. प्रात्यक्षिक चाचणीच्या मर्यादा,
- क. कसोटी संदर्भ आणि प्रमाण संदर्भ चाचण्यांमधील फरक.

हिन्दी अनुवाद

कुल अंक - १५

- प्रश्न - १ "निबंधात्मक परीक्षण और वस्तुनिष्ठ परीक्षण एक दुसरे के पुरक है।" समर्थन कीजिए। १०
- प्रश्न - २ ऑनलाईन परीक्षा के गुण और दोष विस्तार से लिखिए। १०
- प्रश्न - ३ दिए गये आवृत्ति वितरण का निरीक्षण कीजिए और निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए। १०

वर्गांतर	वारंवारिता
८०-८९	०२
७०-७९	०४
६०-६९	०६
५०-५९	०७
४०-४९	०८
३०-३९	०७
२०-२९	०६
१०-१९	०६
००-०९	०४
	N = ५०

- अ. दिये गये वितरण में कल्पित माध्य का उपयोग करते हुए माध्य की गणना और परिणाम का अर्थ विवेचन कीजिए। ०५
- ब. यदि वितरण का प्रमाण विचलन = ९.५ है, तो प्रसामान्य संभाव्य वक्र के संदर्भ में अर्थ विवेचन कीजिए। ०२
- क. यदि $P_{65} = 75$, अर्थ विवेचन कीजिए। ०१
- ड. विज्ञान की परीक्षा में सलमान का शततमक क्रम ७१ है, और स्टेफि शततमक क्रम ६१ है, अर्थ विवेचन कीजिए और उनकी उपलब्धि की तुलना कीजिए। ०२

प्रश्न - ४ निम्नलिखित में से किन्ही एक पर संक्षेप में लिखिए। ०५

- अ. मुक्त पुस्तक परीक्षा के गुण,
ब. प्रायोगिक परीक्षण की सीमाएँ,
क. कसौटी संदर्भ और प्रमाण संदर्भ परीक्षा में अंतर।

History and Political Science
Class Test (2019-20)

Marks - 15

Q.1 Elucidate the qualities of a History and Political Science teacher relevant in the present context. (10)

OR

'Values are caught not taught.' Explain how a History and Political science teacher can inculcate values while teaching the context.

Q.2 Attempt briefly and one of the following. (05)

- a) Nature of History
- b) Avenues for professional development for a History and political science Teachers.

- Answer any two of the following questions.
- Question 3 is compulsory.

1. Illustrate any three maxims of teaching Mathematics. 10
2. "Lecture cum Demonstration method is an important method of teaching Mathematics."
Explain with reference to the procedure and advantages of the method. 10
3. Answer **any one** of the following questions. 05
 - a. Five instructional objectives for any one topic of mathematics
 - b. Merits and Limitations of problem solving method

मराठी अनुवाद

१. गणित अध्यापनाची कोणतेही तीन सूत्रे सोदाहरण स्पष्ट करा. १०
२. "गणित अध्यापनाची व्याख्यान दिग्दर्शन पद्धती महत्वपूर्ण पद्धती आहे." या पद्धतीच्या कार्यपद्धती आणि फायद्यांच्या संदर्भात स्पष्ट करा. १०
३. पुढीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर थोडक्यात लिहा. ०५
 - अ. गणितातील कोणत्याही एका घटकाचे पाच आनुदेशनात्मक उद्दिष्टे
 - ब. समस्या निराकरण पद्धतीचे गुण आणि मर्यादा

चेंबूर एज्युकेशन सोसायटीचे
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय

आर. सी. मार्ग चेंबूर नाका, वर्ग चाचणी

इतिहास

दिनांक : २५/०२/२०२३

वेळ : १ तास

गुण : १५

सूचना : १ सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

१. माध्यमिक स्तरावरील इतिहास शिक्षकासमोरील अध्यापनशास्त्रीय आव्हाने स्पष्ट करा. (१०)

किंवा

१. माध्यमिक स्तरावरील इतिहास शिक्षकासमोरील जागतिकीकरण विषयक आव्हाने स्पष्ट करा.

२. खालीलपैकी एकावर थोडक्यात लिहा.

(०५)

अ. इतिहास शिक्षकाच्या व्यावसायिक विकासाची गरज.

ब. इतिहास शिक्षकांची कोणतीही तीन वैशिष्ट्ये लिहा.

Chembur Education Society's

Chembur Sarvankash Shikshanshstra Mahavidyalaya

S.Y.B.Ed Sem. 3- Class Test (2022-23)

EC 2 Pedagogy of School Subject: मराठी

दिनांक - 25/02/23

वेळ- 1 तास

प्रश्न क्र.1) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर सविस्तर लिहा.(10 गुण)

व्याख्यान पद्धतीचे तिच्या गुण दोषांसह वर्णन करा.

किंवा

“काव्याचे अध्यापन प्रभावी बनविण्यात रसग्रहण पद्धती महत्त्वपूर्ण योगदान देते.”
समर्थन करा.

प्रश्न क्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर थोडक्यात लिहा.(5 गुण)

कथाकथन पद्धतीचे गुण

किंवा

क्रीडन पद्धतीचे व्याकरण अध्यापनातील महत्त्व

चाचणी परीक्षा
ELECTIVE COURSE 1 (EC1)
PEDAGOGY OF SCHOOL SUBJECT: ECONOMICS (अर्थशास्त्र)
Semester -III

दिनांक- २५/०२/२०२३
वेळ- ११ ते १२
गुण-१५.

प्रश्न - १) खालील पैकी एका प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर लिहा .

10

१) उच्च माध्यमिक स्तरावरील अर्थशास्त्र अध्यापनाची उद्दिष्टे लिहा.

1) Elucidate the objectives of teaching Economics at Higher Secondary Level.

२) "अर्थशास्त्र शिक्षकासाठी व्यावसायिक वृद्धी अत्यावश्यक आहे " समर्थन करा.

2) "Professional growths are Vital for a teacher of Economics "Justify.

३) अर्थशास्त्र अध्यापनात "ज्ञाता कडून अज्ञाता कडे" व विशेषांकडून सामान्याकडे " या सूत्रांचा उपयोग .

3) Use of Maxims "Known to Unknown" and "Particular to General" in Economics Teacher

प्रश्न - २) टिपा लिहा . (Short Note) Any One.

5

अ) अर्थशास्त्र विषयाची व्याप्ती .

A) Scope of Economics

ब) अर्थशास्त्र शिक्षकाला सामोरे जावे लागणारे आव्हाने.

B) Challenges faced by a teacher of Economics.

क) अर्थशास्त्र शिक्षकाचे गुण.

C) Qualities of an Economics teacher

चाचणी परीक्षा
ELECTIVE COURSE 1 (EC1)
PEDAGOGY OF SCHOOL SUBJECT: (भूगोल)
Semester –III द्वितीय वर्ष

दिनांक-२५/०२/२०२३
वेळ- ११ ते १२
गुण-१५.

प्रश्न क्रमांक -१ खालील पैकी एका प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर लिहा.

गुण-१०

- १) "भूगोल शिक्षकाची व्यावसायिक वृद्धी आवश्यक आहे" समर्थन करा.
- २) समवायाचे महत्व सांगून, भूगोल शिक्षक इतिहास व विज्ञान विषयाशी समवाय कशा प्रकारे साधतील.
- ३) भूगोल अध्यापनाची ध्येय विशद करा.

प्रश्न क्रमांक -२ थोडक्यात टीप लिहा. (कोणतीही एक)

गुण-५

- अ) भौगोलिक साक्षरतेविषयी जागरूक करण्याचे मार्ग.
 - ब) भूगोल शिक्षकाच्या कोणत्याही पाच क्षमता.
 - क) भूगोल शिक्षका समोरील आव्हाने.
-

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya,
Chembur, Mumbai – 71
Class Test 2022 - 2023
S. Y. B. Ed. (Sem III)
IC 3 : Language across Curriculum

Time : 1 Hr.

Marks : 15

1. Answer **any one** of the following

10

Elaborate Skinner's theory of Language acquisition

भाषा अधिग्रहण के स्किनर के सिद्धांत को विस्तृत कीजिए।

स्किनरचा भाषा संपादनाचा सिद्धांत विस्तृत लिहा.

Or

Explain the rationale for Universal Grammar as given by Chomsky.

चॉम्स्कीने दिलेल्या युनिव्हर्सल व्याकरणाचे तर्क स्पष्ट करा.

चॉम्स्की द्वारा दिए गए सार्वभौमिक व्याकरण के औचित्य की व्याख्या कीजिए।

2. Answer **any one** of the following

05

a. Elaborate the educational implications of Eller's Deficit Theory of Language Acquisition

एलरच्या डेफिसिट थिअरी ऑफ लॅंग्वेज ऍक्विझिशनचे शैक्षणिक परिणाम विस्तृत करा.

एलर्स डेफिसिट थ्योरी ऑफ लॅंग्वेज एक्विजिशन के शैक्षिक निहितार्थों को विस्तृत करें।

Or

b. Difference between Skinner and Chomsky Theory of Language Acquisition

स्किनर आणि चॉम्स्की थिअरी ऑफ लॅंग्वेज ऍक्विझिशनमधील फरक

भाषा अधिग्रहण के स्किनर और चॉम्स्की थ्योरी के बीच अंतर

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya,
Chembur, Mumbai – 71
Class Test 2022 - 2023
S. Y. B. Ed. (Sem III)

CC4 Assessment for Learning
अध्ययनासाठी मूल्यनिर्धारण

सूचना - दोन्ही प्रश्न सोडविणे अनिवार्य

प्रश्न क्र.1) Attempt any one of the following(10 Marks)

a. What is Continuous Comprehensive Assessment? Explain its Characteristics.

अ.सातत्यपूर्ण सर्वकष मूल्यनिर्धारण म्हणजे काय? त्याची वैशिष्ट्ये सोदाहरण स्पष्ट करा.

अ.सातत्यपूर्ण सर्वकष मूल्यनिर्धारण का क्या अर्थ है? इसकी विशेषताए उदाहरणसहित स्पष्ट कीजिए।

OR

a.Explain the importance of internal and external evaluation.

ब.अंतर्गत आणि बाह्य मूल्यनिर्धारणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

ब.अंतर्गत एवं बाह्य मूल्यनिर्धारण का महत्त्व स्पष्ट कीजिए।

प्रश्न. क्र.2) Attempt any one of the following in brief (5 Marks)

a.Impact of No-Detention Policy on Assesment

अ.न नापास धोरणाचा मूल्यनिर्धारणावरील परिणाम

अ.न नापास धोरण का मूल्यनिर्धारणपर प्रभाव

OR

b. Profiteering of Private Institutions

ब. खाजगी संस्थांची नफेखोरी

ब.निजी संस्थाओंकी की मुनाफाखोरी

Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya,

R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur-400071

CREATING AN INCLUSIVE SCHOOL

समावेशक शाळेची निर्मिती Course (IC-4)

गुण -१५

चाचणी परीक्षा

दिनांक ०८/०५/२०२३

वेळ - सकाळी ११ ते १२

प्रश्न-१) खालील पैकी एका प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर लिहा

गुण-१०

- १) समावेशनाचा अर्थ काय आहे ? शैक्षणिक आणि लोकशाही संदर्भात समावेशनाची आवश्यकता स्पष्ट करा.
What is meaning of Inclusion? Explain the need of Inclusion with respect to Educational and Democratic perspectives.
समावेशन का क्या अर्थ है ? शैक्षिक और लोकतांत्रिक संदर्भ में समावेशन की आवश्यकता की व्याख्या कीजिए।
- २) पर्यावरणात्मक विविधता थोडक्यात सांगून. पर्यावरणात्मक विविधतेचे घटक स्पष्ट करा.
Summarizing Environmental diversity. Explain the components of in Environmental Diversity
पर्यावरणात्मक विविधता को सारांशित करके। पर्यावरणात्मक विविधता के घटकों को स्पष्ट कीजिए।

प्रश्न - २) टिपा लिहा . थोडक्यात लिहा (Short Note) Any One.

- अ) समावेशनाची गरज स्पष्ट करा.
समावेशन कि आवश्यकता स्पष्ट किजीये |
Need of Inclusion.
- ब) समावेशक शिक्षणाचे कोणतेही एक प्रतिमान.
समावेशी शिक्षा का कोई एक प्रतिमान.
Any One Model of Inclusive Education

Environmental Education पर्यावरण शिक्षण (EC-03)

Time: 01 Hours

Marks: 15

NOTE: 1. All questions are compulsory to solve.

2. All questions carry equal marks.

Q. 1. a) Explain the background and outcome of Stockholm Conference (1972).

(10)

Or

b) State the background and results of Tbilisi + 30 (2007) International Environmental Education conference.

(10)

Q.2. Write briefly anyone of the following.

(05)

A) Importance of Environmental Education.

b) Differences between multidisciplinary and interdisciplinary teaching approaches to environmental education.

मराठी अनुवाद

प्र.१. अ) स्टॉकहोम परिषदेची (१९७२) पार्श्वभूमी व निष्पत्ती स्पष्ट करा.

(१०)

किंवा

ब) तिबलिसी + ३० (२००७) आंतरराष्ट्रीय पर्यावरण शिक्षण परिषदेची पार्श्वभूमी व निष्पत्ती सांगा. (१०)

प्र.२. खालीलपैकी एकावर थोडक्यात लिहा.

(०५)

अ) पर्यावरण शिक्षणाचे महत्व.

ब) पर्यावरण शिक्षणाच्या बहुशाखीय व आंतरशाखीय अध्यापन उपागमातील भेद.

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
Contemporary India and education (CC5)
सद्यकालीन भारतीय समाज आणि शिक्षण ।

वेळ- १ तास

वर्ग चाचणी Sem 2

गुण :- १५

Q.no.1) Answer any one of the following in detail. / खालीलपैकी कोणत्याही 10
एका प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर लिहा.

a] Explain the concept of stratification in Indian society. Explain the role of education in reducing stratification.

अ] भारतीय समाजातील स्तरीकरणाची संकल्पना स्पष्ट करा. स्तरीकरण कमी करण्यात शिक्षणाची भूमिका सोदाहरण स्पष्ट करा.

अ] भारतीय समाज में स्तरीकरण की संकल्पना स्पष्ट कीजिये। स्तरीकरण कम करने में शिक्षा की भूमिका सोदाहरण स्पष्ट कीजिये।

b) Explain the stratification of Indian society based on class and cast.

ब] जात आणि वर्गावर आधारित भारतीय समाजाचे स्तरीकरण स्पष्ट करा.

ब] जात और वर्गपर आधारित भारतीय समाज का स्तरीकरण स्पष्ट कीजिये।

Q.no.2) Answer any one of the following in brief. / खालीलपैकी कोणत्याही 05
एका प्रश्नाचे उत्तर थोडक्यात लिहा.

अ. Eklavya residential school

एकलव्य निवासी शाळा

एकलव्य आवासी विद्यालय

ब. Kasturba Gandhi girls school

कस्तुरबा गांधी कन्या शाळा

कस्तुरबा गांधी कन्या विद्यालय

CORE COURSE 2 (CC 2)
KNOWLEDGE AND CURRICULUM

Total Credits: 6
Total Marks: 100

Objectives:

1. To develop understanding into the epistemological basis of education
2. To develop understanding of modern child-centered education.
3. To develop understanding social and cultural influence on education
4. To develop understanding into curriculum, its determinants , process and evaluation
5. To examine relationship of curriculum to education
6. To gain insight into the need for curriculum reforms

MODULE 1: UNDERSTANDING KNOWLEDGE AND ITS RELATION TO EDUCATION **(2 Credits)**

Unit 1: Perspectives of Knowledge and Education

- a) Knowledge :
 - i. Meaning and characteristics of knowledge
 - ii. Types of knowledge: Philosophical perspective (Personal, Propositional and Procedural) Educational perspective: (Conceptual, Strategic and situational)
- b) Education: Meaning(etymological), definitions and characteristics of Education
- c) Epistemological basis of education: distinction between knowledge and information, teaching and training.

Unit 2: Basis of Modern Child-Centred Education (Concept, Basis and Educational Significance)

- a) Activity Method (M.K. Gandhi)
- b) Discovery Method (John Dewey)
- c) Dialogue Method (Paulo Freire)

Unit 3: Social and Cultural Context of Education

- a) Changes in education due to industrialisation, democracy and individual autonomy.
- b) Understanding Education in relation to equity, equality and social justice (B.R. Ambedkar).
- c) Interrelationship of education with reference to Nationalism (Krishnamurti) and Secularism (Tagore)

MODULE 2: DEVELOPMENT OF CURRICULUM AND ITS RELATION TO EDUCATION **(2 Credits)**

Unit 4: Curriculum – Concept, Types and Determinants

- a) Curriculum – Meaning and Concept of curriculum, Relationship with Curriculum framework, Syllabus and Textbooks
- b) Determinants of Curriculum (Philosophical, Psychological, Sociological, Political)
- c) Types of curriculum (Subject-centred and child-centred; Hidden curriculum and enacted curriculum)

Unit 5: Curriculum Development

- a) Principles of curriculum development
- b) Process of curriculum development
 - i. Formulating aims and objectives
 - ii. Criteria for selecting knowledge and representing knowledge in the form of different subjects.
 - iii. Selection and organisation of learning situations
- c) Participatory approach to curriculum development: Representation of social groups in curriculum construction.

Unit 6: Curriculum Implementation and Evaluation

- a) Teachers' role in generating dynamic curricular experiences through (i) flexible interpretation of curricular aims, (ii) contextualisation of learning; (iii) varied learning experiences (iv) learning resources
- b) Need and evaluation of effective curriculum construction with reference to existing pedagogies and Instructional approaches, teacher training, textbooks and instructional materials.
- c) Role of MHRD and NCERT in curriculum reform

MODULE 3: INTERNAL ASSESSMENT

(2 Credits)

Sr.No	Particulars	Marks
1	Task/Assignment/ Activity for each module held in the semester (2X10)	20
2	One periodical class test held in the given Semester	15
3	One Essay test held in the given Semester	05
	Total	40

Any two of the following tasks:

- a) Seminar Presentation: Critical appraisal of philosophy and practice of education advocated by Gandhi, Dewey and Freire.
- b) Critical Writing: Critically examine role of hidden curriculum with reference to school rituals, celebrations and rules & discipline
- c) Report Writing: Choose syllabus for any one school subject, read the text books (of at least 2 standards from 6th to 9th) for the same. Deliberate on of modern values like equity, equality and social justice reflected in it and writes a report on it.

References

- Aggrawal, J. C., & Gupta, S. (2005). Curriculum Development. New Delhi: Shipra Publisher.
- Alexander, W. M., & Saylor, J. G. (1966). Curriculum Planning for modern schools, New York: Holt, Rinhart and Winston Inc.
- Balrara, M. (1999). Principles of Curriculum Renewal. New Delhi: Kanishka Publishers.
- Chandra, A. (1977). Curriculum Development and Evaluation in education. New Delhi: Sterling Publishers.
- Darji, D. R., & Lulla, B. P. (1967). Curriculum development in secondary schools of Baroda. Baroda: Sadhana Press.

- D'Costa, Agnes R. (2016) Knowledge and Curriculum, Mumbai Himalaya Publishing House
- Erickson, H.L.(2007) concept based curriculum and instruction for the thinking classroom California; Corwin press
- Freire, P. (1998). Pedagogy of freedom: Ethics, democracy, and civic courage. Rowman & Littlefield.
- Freire, P. (2000). Pedagogy of the oppressed, Continuum.
- Hassrin, M. (2004). Curriculum Planning for elementary education. New Delhi: Anmol Publishers.
- Herbert, J. W. & Geneva, D. H. (1990). International Encyclopedia of Education Evaluation. New York: Pergamon Press Oxford House.
- Jenkins, D., & Shifman, D.M. (1976). Curriculum: an introduction. London: Pitman Publishing House.
- Jhompson K., and White, J. C. (1975). Curriculum development. London: Pitman Publishing
- Khan.M.I and Nigam,B.K.(2007).Curriculum reform change and continuity. New Delhi; Kanishka publication
- Krishnamurti, J. (1992). *Education and world peace*. In Social responsibility. Krishnamurti Foundation
- Kumari, S., and Srivastava, D. S. (2005). Curriculum and Instruction. New Delhi: Shipra Publishers.
- Macdonald, B., & Walker, R. (1976). Changing the Curriculum. Britain: Pitman Press.
- Musgrave, P. W. (1974). Contemporary studies in the Curriculum. Australia: Angus and Roberston Publishers.
- Nigam, B. K., & Khan, I. M. (1993). Evaluation and research in Curriculum Construction. New Delhi: Kaniska Publishers.
- Omstein, A. C. & Hunkins, F.P. (1988). Curriculum foundations, Principles and issues New jersey prentice hall
- Panday, M. (2007). Principles of Curriculum Development. New Delhi; Rajat publications Rajput, J. S. (2004).
- Encyclopaedia of Indian Education. New Delhi: NCERT.
- Satyanarayan, P.V. (2004). Curriculum development and management. New Delhi: DPH.
- Sharma, R. (2002). Modern methods of Curriculum Organisation. Jaipur: Book Enclave.
- Sharma, S. R. (1999). Issues in Curriculum Administration. New Delhi: Pearl Publishing House.
- Sockett, H. (1976). Designing the Curriculum. Britain: Pitman Press.
- Srivastava, H. S. (2006). Curriculum and methods of teaching New Delhi: Shipra Publishers.
- Tata, H. (1962). Curriculum development theory & practice. New York: Harcourt, Brace & World Inc.
- Tagore, R. (2003). *Civilization and progress*. in Crisis in civilization and other essays New Delhi: Rupa & co.
- Yadav, Y.P. (2006). Fundamentals of Curriculum design. New Delhi; Shri Sai Printographers

[Click here: First page](#)

PRINCIPAL

Chembur Sarvankush Shikshanshastro

Mahavidyalaya

Ramkrishna Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

पायाभूत कोर्स २ (CC2) ज्ञान आणि अभ्यासक्रम

एकूण घंटांक : 04

एकूण गुण : 100

उद्दिष्टे :

1. शिक्षणाच्या ज्ञानात्मक आधाराचाच अाकलनाचा विकास करणे .
2. आधुनिक बालकेंद्रित शिक्षणाच्या आकलनाचा विकास करणे .
3. शिक्षणावरील सामाजिक आणि सांस्कृतिक प्रभावाच्या आकलनाचा विकास करणे .
4. अभ्यासक्रम, त्याचे निर्धारक घटक, प्रक्रिया आणि मूल्यमापनाचाच अाकलन विकसित करणे .
5. अभ्यासक्रमाचा शिक्षणाशी असलेला संबंध स्पष्ट करणे .
6. अभ्यासक्रम पुनर्रचनेतील सुधारणांचाच अाकलन प्राप्त करणे .

मॉड्यूल १ : ज्ञान आणि त्याचा शिक्षणाशी असलेल्या संबंधाचे आकलन

घटक १ : ज्ञान आणि शिक्षणाचे दृष्टीकोन

- अ) ज्ञान :
 - i) ज्ञानाचा अर्थ आणि वैशिष्ट्ये
 - ii) ज्ञानाचे प्रकार : तात्त्विक दृष्टिकोन : (वैयक्तिक, सैद्धांतिक आणि प्रक्रियात्मक) शैक्षणिक दृष्टिकोन : (संकल्पनात्मक, धोरणात्मक आणि परिस्थितीजन्य)
- ब) शिक्षण : अर्थ (व्युत्पत्ती), व्याख्या आणि शिक्षणाची वैशिष्ट्ये
- क) शिक्षणाचे ज्ञानमीमांसात्मक आधार : ज्ञान व माहिती आणि अध्यापन व प्रशिक्षणातील भेद

घटक २ : आधुनिक बालक - केंद्रित शिक्षणाचे आधार (संकल्पना, आधार आणि शैक्षणिक महत्त्व)

- अ) कृतिकेंद्री पध्दती (मि. क. गांधी)
- ब) शोधन पध्दती (जॉन ड्युई)
- क) संवाद पध्दती (पावलो फ्रेअरे)

घटक ३ : शिक्षणाचा सामाजिक आणि सांस्कृतिक संदर्भ :

- अ) औद्योगिकीकरण, लोकशाही आणि वैयक्तिक स्वायत्ततेमुळे शिक्षणात होणारे बदल
- ब) समता, समानता आणि सामाजिक न्याय यासंबंधात शिक्षणाचे आकलन (बी. आर. आवेडकर)
- क) राष्ट्रीयत्व (कृष्णमूर्ती) आणि धर्मनिरपेक्षतेच्या (टागोर) संदर्भात शिक्षणाचा परस्परसंबंध

मॉड्यूल २ : अभ्यासक्रमाचा विकास आणि त्याचा शिक्षणाशी संबंध

घटक ४ : अभ्यासक्रम - संकल्पना, प्रकार आणि निर्धारके

- अ) अभ्यासक्रम - अभ्यासक्रमाचा अर्थ आणि संकल्पना, अभ्यासक्रमरचनेशी संबंध, पाठ्यक्रम आणि पाठ्यपुस्तके .
- ब) अभ्यासक्रमाचे निर्धारक - (तात्त्विक, मानसशास्त्रीय, समाजशास्त्रीय, राजकीय)
- क) अभ्यासक्रमाचे प्रकार (विषय केंद्रित आणि बालक केंद्रित, सुप्त अभ्यासक्रम आणि अधिनियमित अभ्यासक्रम)

घटक ५ : अभ्यासक्रम विकास

- अ) अभ्यासक्रम विकासाची तत्त्वे
- ब) अभ्यासक्रम विकासाची प्रक्रिया
- i) ध्येये आणि उद्दिष्टांची रचना करणे
- ii) ज्ञानाची निवड करण्याचे निकष आणि विविध विषयांच्या स्वरूपात ज्ञानाची मांडणी
- iii) अध्ययन परिस्थितीची निवड आणि आयोजन
- क) अभ्यासक्रम विकासासाठी सहभागात्मक उपायमः अभ्यासक्रम रचनेत सामाजिक घटांचे प्रतिनिधित्व

घटक ६ : अभ्यासक्रम कार्यवाही आणि मूल्यमापन

- अ) गतिशील अभ्यासक्रमीय अनुभव निर्मिती करण्यात शिक्षकाची भूमिका
- i) शैक्षणिक ध्येयांचे लवचिक अर्थनिर्ययन
- ii) अध्ययनाचे संदर्भोकरण
- iii) अध्ययन अनुभवांतील वैविध्यता
- iv) अध्ययन साधने
- ब) प्रचलित अध्यापनशास्त्रे आणि अनुदेशन उपायम, शिक्षक प्रशिक्षण, पाठ्यपुस्तके आणि अनुदेशन साहित्याच्या संदर्भात प्रभावशाली अभ्यासक्रम रचनेची आवश्यकता आणि मूल्यमापन
- क) अभ्यासक्रम पुनर्रचनेत एमएचआरडी आणि एनसीईआरटी ची भूमिका

मॉड्युल ३ : अंतर्गत मूल्यांकन (२ श्रेयांक)

अनु.क	नोंदी	गुण
१.	सत्रामधे प्रत्येक मॉड्युलसाठी घेतलेले कार्य/स्वाध्याय/उपक्रम (२x१०)	२०
२.	विहित सत्रामधे घेतलेली एक वर्गचाचणी	१५
३.	विहित सत्रामधे घेतलेला एक निवध	०५
	एकूण	४०

खालीलपैकी कोणतेही दोन कार्य :

- अ) सेमिनार सादरीकरण : महात्मा गांधी, इयुई आणि फ्रेअरे यांचे तत्वज्ञान आणि शैक्षणिक प्रथांचे समीक्षणात्मक मूल्यमापन
- ब) समीक्षणात्मक लेखन : शालेय प्रथा, समारंभ आणि नियम आणि शिस्त यांसंदर्भात सुप्त अभ्यासक्रमाच्या भूमिकेचे समीक्षण.
- क) अहवाल लेखन: कोणत्याही एका शालेय विषयाचा पाठ्यक्रम निवडून पाठ्यपुस्तके वाचा. (इयत्ता ६ वी ते इयत्ता ९ वी पर्यंतच्या किमान २ इयत्ता) त्यात प्रतिबिंबित झालेल्या समता, समानता, सामाजिक न्याय यांसारख्या आधुनिक मूल्यांवर चर्चा करा आणि त्याचा अहवाल लिहा.

PRINCIPAL

**Chembur Sarvankash Shikshanshrestha
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071**

**CORE COURSE 3 (CC 3)
LEARNING AND TEACHING**

**Total Credits: 6
Total Marks: 100**

Objectives

1. To develop an understanding the concept of Learning.
2. To analyze the factors affecting Learning.
3. To analyze various theories of Learning.
4. To apply the Cognitive Perspectives of learning in the learning process.
5. To apply Constructivist perspectives of learning in the learning process.

MODULE 1: UNDERSTANDING LEARNING

(2 Credits)

Unit 1: Concept of Learning

- a) Learning & Teaching: Meaning, Characteristics & Process
- b) Factors affecting Learning: Attention (Meaning, Types & Educational Implications) Motivation (Meaning, Types & Educational Implications), Maslow's Theory of Hierarchy of Needs
- c) Learning Styles (Kolb's Classification) & Multiple Intelligences (Gardener's Classification): Concept & Educational Implications

Unit 2: Theories of Learning: (Principles & Educational Implications)

- a) Behaviorist Theories: Classical & Operant Conditioning
- b) Cognitive Theories: Bruner & Ausubel
- c) Social Learning Theories: Bandura & Vygotsky

Unit 3: Expanding Horizons of Learning:

- a) Learning for Transfer: Concept, Types (Low-Road or Substantive Transfer & High-Road or Procedural Transfer) & Promoting Transfer
- b) Group Dynamics, Sociometry and educational Implications
- c) Bruce Tuckman's Revised Model for Group Development: Five Phases & Role of Teacher

MODULE 2: TEACHING: THE ACT AND THE PROFESSION

(2 Credits)

Unit 4: Teaching for All:

- a) Educational needs of differently abled learners; Characteristics & role of education (strategies) in case of:
 - Learners with learning disabilities
 - Learners with Hyperactivity & Attention Disorders
 - Gifted Learners
- b) Differentiated Instruction: Concept, Characteristics / Key Features & Strategies
- c) Multi-Cultural Education: Concept, James Bank's Five Dimensions of MCE, Implications of MCE in the Indian Context

Unit 5: Teaching for Effective Learning

- a) Reflective and Critical Thinking: Meaning & Educational Implications
- b) Creativity and Problem Solving: Meaning, Process & Promoting
- c) Meta-cognition: Meaning, Components & Strategies

Unit 6: Teaching as a Profession

- Professionalism in Teaching: Concept & Principles; and Importance of Academic Freedom
- Evolving Roles of Teacher: Instructional Expert, Manager, Counselor and Practitioner-Researcher
- Professional Competencies for Classroom Management: Prevention, Intervention & Remediation:
 - Prevention: (Establishing & Maintaining Effective Learning Environment).
 - Intervention: (Rules and Consequences of Stopping Misbehaviour: the Need to Stop & Train).
 - Remediation: (Developing Student Responsibility & Self-Control, Remediating chronic Behavioural Problems, Gordon Model of Self-discipline

MODULE 3: INTERNAL ASSESSMENT

(2 Credits)

Sr.No	Particulars	Marks
1	Task/Assignment/ Activity for each module held in the semester (2X10)	20
2	One periodical class test held in the given Semester	15
3	One Essay test held in the given Semester	05
	Total	40

Any two of the following tasks:

- Experimental Psychology: (any one from the following)
 - Division of Attention
 - Group judgment
 - Suggestion
 - Perception
 - Transfer of learning-(Mirror Drawing / Cup & ball)
- Psychological Tests(any one from the following)
 - Sociometry test
 - Multiple intelligence test- Gardner
 - Learning Style Inventory- Kolb
 - Thinking Style

References:

- Adams & Hamm – New Designs for Teaching & Learning, Jossey-Bass Publishers, San Francisco
- Agarwal, J.C- Essentials of Educational Psychology, Vikas Publishing House Pvt Ltd, 1995
- Bailey et al (Editors), The SAGE Handbook of Philosophy of Education, SAGE
- Bhatnagar Suresh & Saxena Anamika - Advanced Educational Psychology, R Lall Book Depot Meerut
- Brubacher, Modern Philosophies of Education, 4th Ed., McGraw Hill Book Company
- Cascio, Wayne F. & Aguinis Herman - Applied Psychology in Human Resource Management - Prentice-Hall of India, New Delhi.
- Charles Skinner - Educational Psychology.
- Chatterjee S. K. - Advanced Educational Psychology.

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshasthra

Mahevidyalaya

Ramkishan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

CORE COURSE 3 (CC 3)
विषय : अध्ययन आणि अध्यापन

एकूण श्रेयांक : 0६

एकूण गुण : १००

उद्दिष्टे :-

१. अध्ययन संकल्पनेच्या आकलनाचा विकास करणे.
२. -अध्ययनावर परिणामकरणाच्या घटकांचे विश्लेषण करणे.
३. विविध अध्ययन उपपत्तींचे विश्लेषण करणे.
४. अध्ययन प्रक्रियेत अध्ययनाच्या बोधात्मक दृष्टिकोनाचा उपयोग करणे.
५. अध्ययन प्रक्रियेत अध्ययनाच्या संरचनात्मक दृष्टिकोनाचा उपयोग करणे.

मॉड्यूल -१ अध्ययनाचे आकलन

घटक :१: अध्ययनाची संकल्पना :

- अ. अध्ययन आणि अध्यापन : अर्थ आणि वैशिष्ट्ये आणि प्रक्रिया
- ब. अध्ययनावर परिणाम करणारे घटक : अवधान (अर्थ, प्रकार आणि शैक्षणिक फलितार्थ) प्रेरणा (अर्थ, प्रकार आणि शैक्षणिक फलितार्थ) मॉड्यूलची गरजांची वर्चस्व श्रेणी उपपत्ती
- क. अध्ययन शैली : (कोलवचे वर्गीकरण) आणि बहुविध बुद्धिमत्ता (गार्डनरचे वर्गीकरण) : संकल्पना आणि शैक्षणिक फलितार्थ .

घटक :२: अध्ययन उपपत्ती : (तत्त्वे आणि शैक्षणिक फलितार्थ)

- अ. वर्तनवादी उपपत्ती : अभिजात आणि साधक अभिसंधान
- ब. बोधात्मक उपपत्ती : ब्रनुर आणि असुबेल
- क. सामाजिक अध्ययन उपपत्ती : वेंदूरा आणि वायगॉट्स्की

घटक :३: अध्ययन कक्षांचा विस्तार

- अ. अध्ययनासाठी संक्रमण : संकल्पना, प्रकार (निम्न मार्गीय किंवा मूळ संक्रमण आणि उच्चमार्गीय किंवा क्रियात्मक संक्रमण) आणि संक्रमण संवर्धन .
- ब. समूह गतिशीलता, समाजमिती आणि शैक्षणिक महत्त्व
- क. ब्रूस टकमन यांचे समूह विकसनासाठी सुधारित प्रतिमान : पाच अवस्था आणि शिक्षकाची भूमिका

मॉड्यूल -२ अध्यापन : कृती आणि व्यवसाय

घटक :४: सर्वासाठी अध्यापन

- अ. निम्न सक्षम अध्ययन कक्षांच्या शैक्षणिक गरजा : वैशिष्ट्ये आणि शिक्षणाची खालील संदर्भात कार्यनीति .

- अध्ययनअक्षमअध्ययनकर्ते
- अतिक्रियाशीलताआणिअवधानविकृतीअध्ययनकर्ते
- प्रज्ञावंतअध्ययनकर्ता.

ब. विभेदित अनुदेशन :संकल्पना, वैशिष्ट्ये/मुख्य लक्षणे आणि कार्यनीति.

क. बहु-सांस्कृतिक शिक्षण : संकल्पना,जेम्स बँक यांचीबहु-सांस्कृतिक शिक्षणाची पध्दती आणि भारतीय समाजाच्यासंदर्भात बहु-सांस्कृतिक शिक्षणाचे उपयोजन

घटक :५: प्रभावी अध्ययनासाठी अध्यापन:

अ.विमर्शात्मक आणि चिकित्सक विचार : अर्थ आणि शैक्षणिक फलितार्थ

ब. सर्जनशीलता आणि समस्या निराकरण : अर्थ,प्रक्रिया आणि वृद्धिगत/संवर्धन कार्यनीती

क.पराबोधन : अर्थ, घटक आणि कार्यनीती

घटक :६: अध्यापनएकव्यवसाय

अ.अध्यापनातील व्यावसायिकता : -संकल्पना आणि तत्त्वे;आणि शैक्षणिक स्वातंत्र्याचे महत्त्व

ब. शिक्षकाच्या उदयोन्मुख भूमिका :-तज्ज्ञ अनुदेशक, व्यवस्थापक,समुपदेशकआणि उपासक

संशोधक

क.वर्ग व्यवस्थापनासाठी व्यावसायिक क्षमता : प्रतिबंध,मध्यस्थी आणि उपचारात्मक

१.प्रतिबंधात्मक (प्रभावी अध्ययन वातावरण निर्मिती आणि टिकवणे .)

२.मध्यस्थी (गैरवर्तन प्रतिबंधाचे नियम आणि परिणाम,प्रतिबंधाची गरज आणि प्रशिक्षण)

३.उपचारात्मक (विद्यार्थी उत्तरदायित्व विकसन आणि स्व-नियंत्रण,गंभीर वर्तन समस्यांवरील उपचार,स्वयं-शिस्तोचे गॉर्डॉनचे प्रतिमान)

मॉड्यूल - ३: अंतर्गत मूल्यमापन

अनु.क्रमांक	तपशील	गुण
१.	कार्य/स्वाध्याय/सत्रातील प्रत्येक मॉड्यूलसाठी उपक्रम	२०
२.	एक वर्गघाचणी	१५
३	एक निबंध	०५
	एकूण	४०

खालीलपैकी कोणतेही दोन स्वाध्याय/कार्य:

अ.प्रायोगिक मानसशास्त्र : (खालीलपैकी कोणताही एक)

अवधानाचे विभाजन ,समूह निर्णय,सूचन,अवबोध,अध्ययन संक्रमण (आरश्याचा प्रयोग/कप आणि चेंडू)

ब.मानसशास्त्रीय चाचणी :खालीलपैकी कोणतीही एक)

समाजमिती घाचणी,बहुविध बुद्धीमत्ता चाचणी - गार्डनर,अध्ययन शैली शोधिका - कोल्ब,विचारशैली

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkalinan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Unit 5: Educational Administration

- Time Table: Importance, Types and Principles of Timetable Construction
- Staff Meeting: Need, Types and Process
- Absenteeism – Causes and Measures (Staff and Students),
Secondary School Code – Importance and Characteristics

Unit 6: Educational Administration in India

- Educational Administrative set-up in India
- Characteristics of state, national and international systems of education – SSC, ICSE, CBSE, IB, IGCSE Boards of Education.
- Different governing bodies in Education – Functions of NCERT, MSCERT

MODULE 3: INTERNAL ASSESSMENT

(2 Credits)

Sr.No	Particulars	Marks
1	Task/Assignment for each module held in the semester (2X10)	20
2	One periodical class test held in the given semester	15
3	One Essay held in the given semester	05
	Total	40

Any two of the following tasks:

- Prepare a report on any school activity, keeping in mind five functions of Management
- Critically analyze the time-table of your internship school based on the principles of time-table framing.
- Interview two class teachers of your internship school and a supervisor of the school and make a report on the measures taken to handle absenteeism among students.
- Plan a strategy as a teacher, to think of a crisis situation and prepare a plan of action for the same.
- Analyse any one Leadership style and present a report on an eminent personality possessing the Leadership style.
- Prepare an Action plan as a leadership skill in taking decision to solve a problem.

References:

- David A. DeCENZO and Stephen P. Robbins, Personnel/Human Resource Management
Third Edition, Prentice Hall of India Pvt.Lts 1993 for Unit I and II
- O.Jeff Harris, PH.D Sandra J. Hartman Ph.D, Organizational Behaviour, Jaico Publishing House. Unit I and II
- L.M.Prasad, Principles and Practice of Management, Sultan Chand and Sons, Unit I and II
- Udai Pareek, Making Organizational Roles Effective, Tata Mc-Graw- Hill Publishing Company Limited, Unit I and II
- Rustam S. Davar, Creative Leadership, UBS Pub Distributors Ltd, Unit III - Leadership
- Anthony A.D, Leaders for Today Hope for Tomorrow Empowering and Empowered Leadership, Pauline Publications, Unit III -Leadership
- Anthony A.D, Leadership A trilogy on leadership and effective management, Better Yourself Book, Unit III -Leadership

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Educational management (IC2)

शैक्षणिक व्यवस्थापन

- उद्दिष्टे: १. शैक्षणिक व्यवस्थापनाच्या संकल्पनेचे आकलन विकसित करणे.
२. प्रभावी संचालनात्मक व्यवस्थापनाच्या महत्त्वाचे आकलन विकसित करणे.
३. शैक्षणिक व्यवस्थापनाच्या प्रणाली उपागमांचे आकलन विकसित करणे.
४. व्यवस्थापनाच्या कार्याची जाणीव विकसित करणे.
५. शुभावन्ता व्यवस्थापन, मानकी संसाधन व्यवस्थापन आणि खर्च व्यवस्थापन यांची जाणीव करणे.
६. नेतृत्वाच्या संकल्पनेच्या आकलनाच्या विकासा करणे.
७. नेतृत्वाच्या विविध शैल्या विद्यार्थ्यांनी प्राप्त करणे.
८. नेतृत्वाची विविध क्षेत्रात विद्यार्थ्यांनी प्राप्त करणे.
९. विद्यमान शैक्षणिक प्रशासनाचे आकलन विकसित करणे.
१०. विद्यमान आवतान्या शैक्षणिक प्रशासनाचे आकलन विकसित करणे.

स्वयंपूर्णता: १: शैक्षणिक व्यवस्थापनाची मूलतत्त्वे / मूलसंघार

घटक: १: शैक्षणिक व्यवस्थापनाची संकल्पना

अ. शैक्षणिक व्यवस्थापन : अर्थ, उद्दिष्टे आणि महत्त्व.

ब. हेल्थी फ्रेमवर्कची व्यवस्थापनाची तत्त्वे आणि त्याचे

शैक्षणिक व्यवस्थापनातील उपयोजन.

क. शैक्षणिक व्यवस्थापनाच्या प्रणाली विचारचाना आणि प्रणाली उपागमाची संकल्पना.

घटक: २: बौद्धिक संख्या - संघटनात्मक दर्शन

अ. संघटनात्मक/संस्थात्मक संकल्पना आणि ताताकवणाची संकल्पना आणि संघटनात्मक संकल्पना आणि ताताकवणाची संकल्पना.

ब. व्यवस्थापनाची कार्ये: १. नियोजन, २. संघटन,

३. कर्मचाऱी नियोजन, ४. दिवादर्शन, ५. नियंत्रण.

(यांचा बौद्धिक संस्थेतील आदर्श - अर्थ आणि महत्त्व)

क. संघ अद्ययनाचे पिटव क्षेत्राचे मांडणे.

घटक: ३: संघटनात्मक व्यवस्थापन

अ. गुणवत्ता व्यवस्थापन: संकल्पना, प्रक्रिया आणि ^{निर्देश} प्रक्रिया

ब. मानवी संसाधन व्यवस्थापन: अर्थ, गवज आणि प्रक्रिया.

क. खर्च व्यवस्थापन: अर्थ, गवज आणि प्रक्रिया.

सर्वयंपूर्णता: २: संसाधन व्यवस्थापन आणि प्रशासन

घटक: ४: मानवी संसाधन व्यवस्थापन

अ. नेतृत्वाची संकल्पना आणि कार्ये.

ब. नेतृत्व शैली:

१. परिवर्तनशील नेतृत्व (Transformational Leadership)

२. परिस्थितीविषयक किंवा प्रासंगिक नेतृत्व (Situational)

३. संघ नेतृत्व (Team Leadership)

(अर्थ, वैशिष्ट्ये, फायदे आणि मर्यादा)

क. नेतृत्व कौशल्ये: १. तक्रार व्यवस्थापन (अर्थ आणि गवज)

२. निर्णय प्रक्रिया (अर्थ आणि प्रक्रिया)

३. संकट/आणखिणी व्यवस्थापन (अर्थ आणि

घटक: ५: शैक्षणिक प्रशासन

- अ. वेळापत्रक: महत्त्व, प्रकार आणि वेळापत्रक बनवणेची तत्त्वे
- ब. शिक्षक संस्था: वावज, प्रकार आणि प्रक्रिया
- क. वेतन हजेरी: कावणे आणि उपाय (कर्मचाऱ्या आणि विद्यार्थ्यां)
- ४. माध्यमिक शाळा संविधान - महत्त्व आणि वैशिष्ट्ये.

घटक: ६: भावनाचे शैक्षणिक प्रशासन

- अ. भावनाच्या शैक्षणिक प्रशासनाची संघटना / आकृतिबंध
- ब. राज्य, राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय शिक्षण प्रणालीची / पद्धतीची वैशिष्ट्ये:
 - १. इ.स. इ.स. सी. २. आय. सी. इ.स. ई.
 - ३. सी. सी. इ.स. ई. ४. आई आय. सी.
 - ५. आय. जी. सी. इ.स. ई. शिक्षण मंडळे.

१. S.S.C - State board of secondary certificate.

२. ICSE - Indian certificate of secondary examination.

३. CBSE - Central board of secondary examination

४. IB - International board

५. IGCSE - International General certificate of secondary examination.)

क. विविध शैक्षणिक शासकीय मंडळे

- इ.स. ई. आर. टी - राष्ट्रीय शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण मंडळ (National Council of Educational Research & Training)
- व. महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद मंडळ - ची कार्ये.

* खालीलपैकी कोणत्याही दोन कृती करा.

३. व्यावस्थापनाची पाच कार्ये लक्षात ठेवून कोणत्याही एका शालेय उपक्रमावर (कृतीवर) आधारित अहवाल लिहा.
४. वेळापत्रक तयार करणाऱ्या तत्वावर आधारित तुमच्या आंतरवासिता शालेच्या वेळापत्रकाचे चिकित्साक विवेचन करा.
५. तुमच्या आंतरवासिता शालेतील दोन वर्ग शिक्षकांची आणि पर्यवेक्षकांची मुलाखत घ्या आणि विद्यार्थ्यांच्या गैरहजेरीला आणि घाळण्यासाठी शालेने योजलेल्या उपायांविषयी अहवाल तयार करा/लिहा.
६. कृती योजना शिक्षक म्हणून संकट क्षमती परिक्थेतीचा विचार करा आणि त्यासाठी कृती योजना तयार करा.
७. एका नेतृत्व शैलीचे विवेचन करा आणि प्रमुख/प्रसिध्द/अल्पसंख्य/महामुद, हळू आणि विख्यात व्यक्तिमत्व अवलंबून नेतृत्व शैलीवर अहवाल सादर करा.
८. क्षमक्या निवाकरणासाठी निर्णय घेत असतानाच्या नेतृत्व कौशल्यावर कृती योजना सादर करा/तयार करा.

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya

Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Course -4 (IC4) unit-1
Creating An Inclusive School

Unit -1 Understanding Inclusion -

- a. Difference between diversity, disability and inclusion
- b. Meaning and Need of Inclusion. (Educational, Social, Economic, Humanitarian, Democratic and legal perspectives)
- c. Models of Inclusion (Charity Model, Functional Model and Human Rights Model).

Unit 2- Nurturing Inclusion-

- a. Concept of children with special needs and their types
- b. Characteristics of disabilities-sensory, neuro-developmental, loco-motor and multiple disabilities.
- c. Catering to Special Needs: Sensory, neuro-developmental, loco-motor and multiple disabilities.

Unit - 3 Policies Promoting Inclusion.

- a. International Policies and Significance of the policies: Salamanca 1994, UNCRPD, EFA (MDG)
- b. National Policies and Significance of the policies: Constitutional obligations for education of diverse groups, Rehabilitation Council Act,1992, National Policy for Persons with Disability 2006, Right to Education Act, 2009..
- c. Educational concessions, facilities and provisions for CWSN.

Module-2

Unit-4 Curricular Issues

- a. Curriculum adaptation/ modifications- Disability wise curricular adaptations / modifications in Instructions.
- b. Strategies for differentiating content in an inclusive classroom.
- c. Alternative means for assessment and evaluation in an inclusive classroom.

Unit- 5 Inclusion in Classrooms

- a. Barriers and Facilitators of Inclusion: Attitudinal, Social and Infrastructural.
- b. Use of ICT in Inclusive classrooms.
- c. Individualised Educational Plan: Concept, steps and significance.

Unit 6: Functionaries in Inclusive Settings

- a. Profile and Role of teacher: General teacher and Resource teacher.
- b. Role of NGO in supporting inclusive school.
- c. Pre-support and pre-vocational training programme for children with special needs.

PRINCIPAL

Chembur Servanubodh Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai - 400 071

Course -4 (IC4) unit-1
समावेशक शाळेची निर्मिती.

घटक १ - समावेशनाचा आढावा.

- अ) विविधतेचे आकलन, अक्षमता आणि समावेशन यातील भेद.
ब) समावेशनाचा अर्थ आणि गरज. (शैक्षणिक, सामाजिक, आर्थिक, मानवतावादी, लोकशाही, आणि कायदेशीर दृष्टीकोन.
क) समावेशनाचे प्रतिमान- १) सेवा प्रतिमान २) कार्यात्मक प्रतिमान ३) मानवी हक्क प्रतिमान

घटक २ - समावेशनाचे पोषण.

- अ) विशेष गरजा असलेल्या विद्यार्थ्यांच्या संकल्पना व त्याचे प्रकार.
ब) अक्षमतांची वैशिष्ट्य- संवेदनात्मक, मस्तिष्क विकास, क्रियात्मक विकास (शारीरिक विकास) बहुविध अक्षमता.
क) विशेष गरजांचे पोषण- (तरतुदी) संवेदनात्मक, मस्तिष्क विकास, क्रियात्मक विकास, बहुविध अक्षमता.

घटक ३ - समावेशास प्रोत्साहन देणारी धोरणे.

- अ) आंतरराष्ट्रीय धोरणे आणि धोरणांचे महत्व- सालामाका (SALAMAKA) १९९४ संयुक्त राष्ट्र परिषद २००६ (EFA)-सर्वांसाठी शिक्षण आणि समावेशन. (MDG) सहस्रकातील विकास कायदे
ब) राष्ट्रीय धोरणे आणि वैशिष्ट्य आणि महत्व- विविध गटांच्या शिक्षणासाठीच्या संविधानात्मक तरतुदी -पुनर्वसन परिषद कायदा-१९९२, अक्षम असलेल्या व्यक्तींसाठी राष्ट्रीय धोरण-२००६, शिक्षण हक्क कायदा -२००९
क) विशेष गरजा असणा-या अध्ययनार्थींसाठी शैक्षणिक सवलती किंवा सुविधा आणि तरतुद.

Module-2

घटक ४ - अभ्यासक्रमातील बदल.

- अ) अक्षमतेप्रमाणे अनुदेशनातील अभ्यासक्रमीय बदल/रुपांतर.
- ब) समावेशक वर्गात आशय विभेदीकरणाच्या कार्यनिती.
- क) समावेशक वर्गातील मूल्यांकन आणि मूल्यमापनासाठी पर्यायी साधने .

घटक ५ - वर्गातील समावेशकता.

- अ) समावेशनातील अडथळे आणि सुलभीकरण - दृष्टीकोन, सामाजिक, भौतिक संसाधने.
- ब) समावेशक वर्गातील शैक्षणिक तंत्रज्ञानाचा वापर (ICT)
- क) वैयक्तिक शैक्षणिक योजना - संकल्पना, पाय-या आणि वैशिष्ट्ये (IEP)

घटक ६ - समावेशित वातावरणातील कार्यात्मक योजना.

- अ) प्रोफाईल (Profile) योग्यता आणि भूमिका, सामान्य शिक्षक आणि संसाधन.
- ब) समावेशक शाळेच्या सहाय्यात NGO ची भूमिका (अशासकीय संघटना)
- क) विशेष गरजा असलेल्या बालकांसाठी आधारपूर्व आणि व्यवसायपूर्व प्रशिक्षण.

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri

Mahavidyalaya

Ramkrishna Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

PEDAGOGY OF SCHOOL SUBJECT: GEOGRAPHY

Unit 1: Basics of Academic Disciplines.

- a) Meaning of academic disciplines, Relationship between academic disciplines and Geography .
- b) Classification of academic disciplines: Becher -Biglan typology (pure-hard, pure soft, applied-hard, applied-soft types) with emphasis on nature of knowledge in each type.
- c) Place of Humanities and Social Sciences in the present school curriculum.

Unit 2: Understanding the Subject and Curriculum

- a) Meaning, Nature and Scope of Geography
- b) Aims of teaching Geography
- c) Geo-literacy:- concept, need and ways to create awareness.

Unit 3: Essentials of Teaching Geography and Curriculum Construction

- a) Maxims of teaching: - Simple to Complex, Known to Unknown, Concrete to Abstract, Particular to General.
- b) Correlation with other school subjects:- Languages, History, Science, Mathematics
- c) Approaches of curriculum construction: Concentric, Topical and Regional.

MODULE-2:

Unit 4: Teaching- Learning Resources

- a) Importance and uses: - Globe, Atlas, Models, Travelogues, Aerial photographs, Satellite imagery, Maps (Map reading and interpreting using distance, direction, signs and symbols, point, line and area)

- b) Textbook: - Characteristics and Critical analysis (std VIII to X) (Critical Analysis is only for practical purpose and should not be asked in the examination.) 85 | Page B . E d Credit Based Choice System
- c) E- resources: - Meaning and Significance – GIS, computer based online and offline

Unit 5: Methods of Teaching and Geography Teacher –

- a) Methods (Meaning, Procedure, Merits and Demerits): 'A' method, project method, field visit, Co-operative learning techniques (Gallery Walk, Think-pair-share)
- b) Geography teacher: Key competencies, Challenges faced (academic, financial, Physical/infrastructure)
- c) Continuous Professional Development of a Geography teacher: need and ways

Unit 6: Current Trends in Teaching of Geography

- a) Geography Club (objectives, significance, activities)
- b) Innovative trends in teaching of Geography:- Concept –mapping, Constructivism (5E's)
- c) Diagnostic testing and remedial teaching.

PRINCIPAL

Chembur Sarvankeshi Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

आशय युक्त अध्यापन पद्धती - भूगोल.

घटक-१ विद्याशाखा ,विषय आणि अभ्यासक्रमाची मूलतत्वे .

शैक्षणिक विद्याशाखेची मूलतत्वे.

- १) शैक्षणिक विद्याशाखांचे अर्थ, मूलाधार. शैक्षणिक विद्याशाखा आणि भूगोल यामधील संबंध
- २) शैक्षणिक विद्याशाखेचा अर्थ आणि वैशिष्ट्ये
- ३) शैक्षणिक विद्याशाखा वर्गीकरण -बेचर बिगालनचे वर्गीकरण -शुद्ध-कठीण, शुद्ध-सुलभ , उपयोजित-कठीण, उपयोजित सुलभ.
- ४) वर्तमान शालेय अभ्यासक्रमात मानव्यविद्या आणि सामाजिक शास्त्रे यांचे स्थान.

घटक-२ विषय आणि अभ्यासक्रमाचे आकलन

भूगोलाचा अर्थ , स्वरूप आणि व्याप्ती-

भूगोल अध्यापनाची ध्येय -

भौगोलिक साक्षरता -संकल्पना, गरज , जागरूकता निर्मितीचे मार्ग.

घटक -३ भूगोल अध्यापनात आणि अभ्यासक्रम रचनेतील आवश्यक घटक

अ) अध्यापनाची सूत्र -

ब) भूगोलाचा शालेय विषयाशी समवाय

क) अभ्यासक्रम रचना -समकेन्द्री , घटक पद्धती आणि प्रादेशिक उपागम.

घटक -४ अध्ययन अध्यापनाचे स्रोत

- १) महत्व आणि उपयोग- पृथ्वीगोल , अॅटलास, प्रतिकृती, प्रवासवर्णन , हवाई छायाचित्र, उपग्रह प्रतिमा, नकाशे.
- २) भूगोल पाठ्यपुस्तक, -वैशिष्ट्य, आणि चिकित्सक परीक्षण,
- ३) ई-स्रोत अर्थ आणि महत्व, GIS , संगणक, आधारित Offline आणि Online स्रोत.

घटक -५ अध्यापन पद्धती आणि भूगोल शिक्षक

- अ) " A " पद्धत, प्रकल्प पद्धत, क्षेत्रभेट , सहकारी अध्ययन तंत्र ,
- ब) भूगोल शिक्षक - मुख्य क्षमता , आव्हाने.
- क) सातत्यपूर्ण व्यावसायिक विकासाची गरज आणि मार्ग.

घटक -६ भूगोल अध्यापनातील नवप्रवाह

- अ) भूगोल मंडळ -
- ब) भूगोल अध्यापनातील नवप्रवाह -संकल्पना,आरेखन,रचनावाद
- क) निदानात्मक चाचणी आणि उपचारात्मक अध्यापन -

PRINCIPAL

**Chembur Sarvankush Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071**

ELECTIVE COURSE 1 (EC 1)
PEDAGOGY OF SCHOOL SUBJECT: ECONOMICS

MODULE 1: ECONOMICS AS A SOCIAL SCIENCE DISCIPLINE

Unit 1: Basics of Academic Disciplines

- a) Meaning of academic disciplines, Relationship between academic disciplines and Economics subject.
- b) Classification of academic disciplines: Becher Biglan typology (pure-hard, pure soft, applied-hard, applied-soft types) with emphasis on nature of knowledge in each type.
- c) Place of Humanities and Social Sciences – Economics subject in the present school curriculum.

Unit 2: Understanding Economics

- a) Meaning, Importance and Scope of Economics
- b) Objectives of teaching of Economics at Higher Secondary level
- c) Values of teaching Economics- Global citizenship, Entrepreneurship, Consumerism

Unit 3: Learning Resources

- a) Economics Textbook – Characteristics and Critical analysis
- b) Audio visual resources: TV, Radio, Print media: Newspaper, Magazines, ICT in the teaching of Economics- Social networking, Internet (uses, importance)
- c) Visits (importance, organisation) Visit to bank, Multinational company, stock exchange and industries.

MODULE 2: TRANSACTING ECONOMICS CURRICULUM ,

Unit 4: Essentials of Teaching Economics and Curriculum Transaction

- a) Maxims of Teaching (-Particular to General, Known to Unknown, Concrete to Abstract, Analysis to synthesis)
- b) Importance of correlation in Economics Education, Intra and Inter correlation of Economics with Mathematics Commerce, Language , History and Geography
- c) Principles of teaching- Flexibility, Activity, Individual difference, Learner centeredness, Community centeredness

Unit 5: Methods of Teaching (Meaning, Procedure, Merits and Demerits

- a) Classroom Methods : Lecture, Seminar, Discussion
- b) Research Methods : Project, Problem Solving , Case study, Survey
- c) Innovative methods : Co-operative learning (Jigsaw, Think-pair-share, Round table), Constructivism (5 E)

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshasthra

Mahavidyalaya

Ramkrishna Chemburkar Marg,

Chembur Naka, Mumbai 400 071

ELECTIVE COURSE 1 (EC 1)

आशय युक्त अध्यापन पद्धती -अर्थशास्र

घटक १ :-शैक्षणिक विद्याशाखेची मुलतत्वे

अ)शैक्षणिक विद्याशाखेचा अर्थ आणि वैशिष्ट्य, शैक्षणिक विद्याशाखा आणि अर्थशास्र विषयातील संबंध

ब) शैक्षणिक विद्याशाखेचे वर्गीकरण-बेचर बिगलन चे वर्गीकरण (मुलभूत -कठीण , मुलभूत - सोपी/मृदू, उपयोजित -कठीण,उपयोजित-सोपी/ मृदू) प्रत्येक प्रकारामध्ये ज्ञानाच्या स्वरूपाचा प्रभाव अभ्यासणे.

क) वर्तमान शाळेत अभ्यासक्रमात अर्थशास्र विषयाचे स्थान.

घटक २ अर्थशास्राचे आकलन

अ) अर्थशास्राचे अर्थ, महत्व, व्याप्ती

ब) उच्च माध्यमिक स्तरावर अर्थशास्र विषयाची उदिष्टे.

क)अर्थशास्र अध्यापनाची मूल्य-जागतिक,नागरिकत्व,उपभोक्तावाद

घटक ३ अध्ययन स्तोत्र-

अ) अर्थशास्र पाठ्यपुस्तक, वैशिष्ट्ये आणि चिकित्सक विश्लेषण

ब) दृक-श्राव्य स्तोत्र -दूरदर्शन,रेडिओ,छापील माध्यम-वर्तमान पत्र ,मासिके ,अर्थशास्र अध्यापनातील माहिती संप्रेषण तंत्रे ,सामाजिक संपर्क साधने आंतरजाळे (उपयुक्तता ,महत्व)

क). क्षेत्रभेटी (महत्व,संघटन) बँक ,बहुराष्ट्रीय उद्यग,शेअर बाजार व कंपन्या

घटक ४ अर्थशास्र अध्यापन व अभ्यासक्रम संक्रमणातील आवश्यक घटक

अ)अध्यापनाचे सूत्र -विशेषांकडून सामान्याकडे,ज्ञाता कडूनअज्ञाताकडे मूर्ता कडून अमूर्ताकडे, पृथःकरणाकडून संश्लेषणाकडे.

ब)अर्थशास्र शिक्षणातील सहसंबंध महत्व-अर्थशास्राचा अंतर्गत व गणित वाणिज्य,भाषा , इतिहास आणि भूगोल याविषयाशी असलेल्या बाह्य सहसंबंध

क) अध्यापनाची तत्वे - लवचिकता, कृतीशीलता, व्यक्तीभेद, अध्ययनार्थी केंद्रीयत्वता, समुह केंद्रीयत्वता

घटक - ५ : अध्यापन पद्धती - अर्थ, प्रक्रिया, गुण आणि मर्यादा

अ) वर्गातर्गत पद्धती - व्याख्यान, सेमिनार, चर्चा

ब) संशोधन पद्धती - प्रकल्प, समस्या निराकरण, व्यक्ती अभ्यास, सर्वेक्षण

क) नाविन्य पद्धत - सहकायात्मक अध्यापन (जीगर्सॉ, थिंक-पेअर-शेअर, राउंड टेबल, रचनावाद)

घटक - ६ अर्थशास्त्राचा शिक्षक

अ) अर्थशास्त्र शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये

अर्थशास्त्र शिक्षकाची व्यवसाय वृद्धी

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

Unit 5: Methods of Teaching (Process, Merits and Limitations)

- Conventional pedagogy: Story-telling, Lecture-cum-discussion
- Contemporary pedagogy: Project-based Learning, Social Enquiry
- Cooperative learning pedagogy: Think pair share, Round robin, Buzz

Unit 6: The History Teacher

- Qualities of a History teacher
- Professional growth of a History teacher – Need and Avenues for professional development
- Challenges faced by History teacher (Challenges posed by technology, Pedagogy and globalization.)

MODULE 3: INTERNAL ASSESSMENT

(2 Credits)

Sr.No	Particulars	Marks
1	Content test (1X10)	10
2	Task/Assignment/ Activity for each module held in the semester (1 X 10)	10
3	One periodical class test held in the given Semester	15
4	One Essay test held in the given Semester	05
	Total	40

Suggested tasks: (Any One)

- Critically analyze a secondary school History and Political Science textbook.
- Participate in a field visit/ virtual tour of any Historical site and write a report of about 500-750 words.
- Choose any Cooperative learning strategy. Plan and conduct a 15 minutes lesson in your peer group to teach history or political science.
- Interview two History teachers and find the challenges faced by them and submit the report in about 500-750 words.

References:

- Interdisciplinary Higher Education: Perspectives and Practicalities, edited by W. Martin Davies, Marcia Devlin, Malcolm Tight, Emerald Group Publishing Lt
- Angelo A.T, et.al. (1993). Classroom Assessment Techniques A. Handbook for College Teachers, San Fransisco Tossey-Bass Publisher
- Aitken, GV; Sinnema, CEL (2008) Effective Pedagogy in Social Iwi: Best Evidence Synthesis Iteration (BES) Ministry of Education.
- Batra Poonam, Social Science Learning in Schools: Perspectives and Challenges, Sage Publications
- Brandes, D. et. al. (1994). A Guide to Student-centred Learning, Basil Blackwell Ltd. Celtneham. UK.
- Burke, Peter (1991), New Perspectives on History Writing, Blackwell, Oxford publications.
- Carr, E.H. (1962), What is History? Knopf, London.
- Diff Block, Mark (1992), The Historian's Craft, M
- Digumarti Bhaskara Rao (ed.), Techniques of Teaching Social, Sciences, Sonali Publications, Delhi
- Kochar S.K. Teaching of History: Sterling publications.

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

HISTORY - Pedagogy of school subject

इतिहास अस्थापनाशाळा

प्रश्नपुर्णांक : १ : इतिहास आणि राज्यशाळा हे सामाजिक शाळाच्या विभागाच्या

घटक : १ : बौद्धिक विद्याशाखेचे मूलधार/मूलतत्त्वे

अ. बौद्धिक विद्याशाखांच्या अर्थ, बौद्धिक विद्याशाखा
आणि इतिहास यांच्या संबंध.

ब. बौद्धिक विद्याशाखांच्या वर्गीकरण : लेखक विचारून टाचणेले
(मूलभूत - कठिन, मूलभूत - कोण / मृदु, उपयोजित - कठिन, उपयोजित
मृदु प्रकार) प्रत्येक प्रकारासह ज्ञानाच्या प्रकपाचा प्रभाव अशाः

क. वर्तमान शाळेय अभ्यासक्रमातील सामाजिक शाळाचे स्थ

घटक : २ : इतिहासाचे आकलन

अ. १. इतिहासाचे स्वरूप

१. ऐतिहासिक वैचारिक संकल्पना (महत्तम महा ऐतिहासिक
संकल्पना - पीट्रु क्रोक्वीडस आणि टॉम मॉर्टन)

ब. सांख्यिकीकृत वापरील इतिहास आणि राज्यशाळा
अस्थापनाची उद्दिष्टे.

क. इतिहास आणि राज्यशाळा अस्थापनाची मूल्ये.

घटक : ३ : अध्ययन सांभाळणे

अ. इतिहास पाठ्यपुस्तक -

१. इतिहास पाठ्यपुस्तकाची वैशिष्ट्ये.

- १. इतिहास पाठ्यपुस्तकाचे प्राथिक परीक्षण किंवा विशेषपत्र
- ३. इतिहास पाठ्यपुस्तकातील पूर्वग्रह शोधन व हाताळणी.
- ख. १. दुक - आठवे शंकासंगणे - १. दूरदर्शन, २. फिल्मस, ३. माहितीपत्र
- ४. दुसरे - १. नकाशा, २. प्रतिकृती / नमुना, ३. काळवेधा.
- ३. खोलीत साधने - १. नियतकालिक / मासिक, २. वार्तापत्रे, ३. पुस्तकालय (महत्त्व भाषे वा क. १. सोम भेट, २. संभ्राहण्य.

अवयवपूर्णतः ६; इतिहास आधी राज्यशास्त्र अभ्यासक्रम व्यवस्था / आवश्यक घटक

घटक : ४; इतिहास आधी राज्यशास्त्र अभ्यासक्रमासाठी आवश्यक घटक

अ. अस्थापनाची सूत्रे:

- १. ज्ञानाकडून अज्ञानाकडे, २. कोण्याकडून कोणाकडे,
- ३. मूर्ताकडून अमूर्ताकडे.

अस्तित्वातून अज्ञानाकडे
 अज्ञानाकडे
 २५-२६

ब. इतिहास आधी राज्यशास्त्राच्या आहसंबंधः अंतर्गत आधी आह (वाङ्मय, विज्ञान, शास्त्र, भूगोल, अर्थशास्त्र, रक्तकण)

क. इतिहास व संकल्पना अनुकाळवाचक / खातूसाधित विषय:

- १. संकल्पनासिद्धित अस्त्ययन आधी
- २. सामान्यिकवणासिद्धित अस्त्ययन.

घटक : ५; अस्थापनाच्या पद्धती (प्रक्रिया, कायदे आधी मर्यादा)

अ. पारंपारिक अस्थापनाशास्त्रे / इतिहास / लोकसंमत अस्थापनाशास्त्रे

- १. कथाकथन, २. व्याख्यान - (पत्रा-वर्षा)

ब. आधुनिक अस्थापनाशास्त्रे:

- १. प्रकल्पसिद्धित अस्त्ययन, २. सामाजिक पृच्छा.

क. शहकार्यात्मक अध्ययन अस्थापनासामने :

१. गोडिपित्तार भादान - प्रदान, २. साकुरबीरिन, ३. अंगण वाट्टेयन

घटक; ६; इतिहास शिक्षक

अ. इतिहास शिक्षकांची कृणोवैशिष्ट्ये.

ब. इतिहास शिक्षकांची व्यावसायिक दृष्टी - व्यावसायिक
विकासाची गावज आणि वृक्षाच्छादन मार्ग.

क. इतिहास शिक्षकासामोन्नित आस्थाने -

(तंत्रज्ञान, अस्थापनासामोन्नित आणि तात्त्विकीकरण आस्थाने)

कृती (कोणतीही एक) :

१. माहलमिक घाटेचील इतिहास आणि राज्यशास्त्र पाठ्यपुस्तकाचे विक्रिसक
विश्लेषण करा.

२. कोणत्याही ऐतिहासिक स्थळाच्या कोणत्याही ऐतिहासिक जागेव आभासरी
आहलीत आहभागी व्हा आणि त्याच्या 500 - 750 आस्थान आहवाल लिहा.

३. कोणतेही एक शहकार्यात्मक अध्ययन कार्यनीती लिखा. तुमच्या समवयस्कस
आगत इतिहास किंवा राज्यशास्त्र अस्थापनासाठी 15 सिंसिटाच्या घागते
गियोजन करा आणि प्रत्यक्ष रखा.

४. देन इतिहास शिक्षकांची मुलखत रखा आणि त्यांना कोणत्याही निश्चित
कवा आणि 500 - 750 आस्थान आहवाल लिहून आदर करा.

—०X०—

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

ELECTIVE COURSE 1 (EC 1)
PEDAGOGY OF SCHOOL SUBJECT: SANSKRIT

Total Credits: 6
Total Marks: 100

Objectives

1. To understand the basic concepts associated with academic disciplines.
2. To understand place of different disciplines in the school curriculum.
3. To understand the importance of Sanskrit language in curriculum and in life.
4. To apply the maxims and principles of Sanskrit teaching.
5. To use various learning resources in Sanskrit teaching.
6. To implement the various methods of teaching Sanskrit in the classroom.
7. To understand the different aspects of language Teaching.
8. To understand the strategies for developing language competencies.
9. To analyze the challenges faced a teacher of Sanskrit.
10. To develop an insight about role and professional development of a Sanskrit teacher

MODULE 1: ROLE OF SANSKRIT LANGUAGE IN LIFE AND SCHOOL CURRICULUM

(2 Credits)

Unit 1: Basics of Academic Disciplines

- a) Meaning of academic disciplines, Relationship between academic disciplines and Sanskrit subject
- b) Classification of academic disciplines: Becher -Biglan typology (pure-hard, pure soft, applied-hard, applied-soft types) with emphasis on nature of knowledge in each type.
- c) Place of Humanities – Sanskrit subject in the present school curriculum.

Unit 2 : Understanding the Importance of Sanskrit in Life and School Curriculum

- a) Importance of Sanskrit in Life as a medium of development
 - Intellectual
 - Emotional
 - Core elements
 - Values
- b) Objectives of teaching the Sanskrit subject at Secondary (entire and composite) and Higher Secondary curriculum.
- c) Intra and Inter correlation (with other school subjects)

Unit 3: Essentials of Teaching Sanskrit Language & Methods of Teaching Sanskrit

- a) Principles & Maxims of teaching Sanskrit
(Simple to Complex, Concrete to Abstract, Known to Unknown, Particular to General)
- b) Learning Resources: (Importance, uses and Limitations)
 - i. Visuals-OHP, Koshas, Pictures, Charts
 - ii. Auditory- Tape Recorder
 - iii. Multimedia – Computer (Off-Line)
- c) Methods of Teaching Sanskrit:
(Concept, Procedure, Advantages, and Limitations of the following methods)
Pathshala, Bhandarkar, Project, Direct Method

MODULE 2: TRANSACTING SANSKRIT LANGUAGE IN SCHOOL CURRICULUM

(2 Credits)

Unit 4: Aspects of Language Teaching: (Objectives of Teaching at Secondary and Higher Secondary Level and Methods)

- Prose- Storytelling, Dramatization,
- Poetry- Recitation, Appreciation
- Grammar- Inductive, Deductive, Direct Instruction Model, Composition- Guided, Free

Unit 5: Strategies for Developing Language Competencies :(Importance and Flaws in Language Competencies)

- Listening and Speaking- Pronunciation, Phonetic Stress, Intonation, Conversation and Drill.
- Reading and Writing – Types of reading (Loud, Silent, Chorus), - Handwriting Skills, Spelling, Punctuation
- Activities for language practice: Assignments, games, competitions.

Unit 6: The Teacher and Textbook

- Teacher:
 - Qualities
 - Challenges faced by a Sanskrit teacher
 - Need and Avenues of Continuous Professional Development.
- Textbook –
 - Characteristics
 - Critical analysis of a text book
- Diagnostic Testing and Remedial Teaching

MODULE 3: INTERNAL ASSESSMENT

(2 Credits)

Sr.No	Particulars	Marks
1	Content test (1X10)	10
2	Task/Assignment/ Activity for each module held in the semester (1 X 10)	10
3	One periodical class test held in the given Semester	15
4	One Essay test held in the given Semester	05
	Total	40

Suggested tasks: (Any One)

- Critically analyze a Sanskrit text book of any standard (VIII to XII) with Reference to intra & Inter correlation,
- Prepare one learning resource /teaching aid and write its importance.
- Take any story and develop teaching strategy to teach by storytelling method and demonstrate it.
- Visit a school and interview teacher regarding the challenges faced by Sanskrit teacher and prepare a report.

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshan Mahavidyalaya

Mahavidyalaya

Ramkrishnan Chemburkar Marg,

Chembur, Mumbai - 400 071

EC 1: Pedagogy of school Subject: Sanskrit

एकूण श्रेयांक :६, एकूण गुण :१०० (CBCS)

मॉड्युल १: संस्कृत भाषेची जीवन आणि शालेय अभ्यासक्रमातील भूमिका (श्रेयांक २)

घटक १ :शैक्षणिक विद्याशाखांचे मूलभूत घटक

अ.शैक्षणिक विद्याशाखेचा अर्थ, शैक्षणिक विद्याशाखा आणि संस्कृत विषय यातील संबंध

ब. शैक्षणिक विद्याशाखांचे वर्गीकरण :बेचर-विगलन यांचे प्रत्येक प्रकारात समाविष्ट ज्ञानाच्या स्वरूपाला महत्त्व देणारे वर्गीकरण (मूलभूत(शुद्ध) कठीण,मूलभूत(शुद्ध) सोपी,उपयोजित कठीण,उपयोजित सोपी - प्रकार)

क. मानव्यविद्याशाखेचे स्थान : वर्तमान स्थितीत शालेय अभ्यासक्रमातील संस्कृत विषयाचे स्थान

घटक २ :संस्कृतचे भाषेच्या जीवन आणि शालेय अभ्यासक्रमातील महत्वाचे आकलन

अ. विकासाचे माध्यम म्हणून संस्कृत भाषेचे जीवनातील महत्त्व

बौद्धिक,भावनिक,गाभा घटक,मूल्य

ब.माध्यमिक [संपूर्ण आणि संयुक्त] आणि उच्च माध्यमिक अभ्यासक्रमातील संस्कृत भाषेच्या अध्यापनाची उद्दिष्टे

क.अंतर्गत आणि बाह्य समवाय/सहसंबंध [इतर शालेय विषयांशी]

घटक ३:संस्कृत भाषा अध्यापनासाठी आवश्यक घटक आणि संस्कृत अध्यापन पद्धती

अ. संस्कृत अध्यापनाची तत्त्वे आणि संस्कृत अध्यापनाची सूत्रे - (सोप्याकडून कठीणाकडे,मूर्ताकडून अमूर्ताकडे,ज्ञाताकडून अज्ञाताकडे,विशिष्टाकडून सामान्याकडे.)

अध्ययन साधने :[महत्त्व,उपयोग आणि मर्यादा]

१.दृक साधने - उर्ध्वशीर्ष प्रक्षेपक,कोश,चित्र, तक्ते

श्राव्य साधने - ध्वनिमुद्रक

बहुमाध्यम - संगणक[ऑफ लाईन]

क. संस्कृत अध्यापनाच्या पद्धती[खालील पद्धतींची संकल्पना,प्रक्रिया,फायदे आणि मर्यादा]

पाठशाला पद्धत,भांडारकर पद्धत ,प्रकल्प पद्धत,प्रत्यक्ष पद्धत

मॉड्युल २ : शालेय अभ्यासक्रमात संस्कृत भाषा संक्रमित करणे (श्रेयांक २)

घटक ४ : भाषा अध्यापनाचे पैलू (माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक स्तरावरील अध्यापनाची उद्दिष्टे आणि पद्धती)

अ. गद्य : कथाकथन, नाट्यीकरण

ब. पद्य : पठण, रसग्रहण

क. व्याकरण : उद्गामी, अवगामी, प्रत्यक्ष अनुदेशन प्रतिमान : निबंध : मार्गदर्शित, मुक्त

घटक ५ : भाषिक क्षमता विकासासाठी कार्यनीति : (भाषिक क्षमताचे महत्व आणि अडचणी/दोष)

अ. श्रवण आणि भाषण : उच्चार, ध्वन्यात्मक आघात, आवाजातील चढउतार, संभाषण आणि सराव

ब. वाचन आणि लेखन - वाचनाचे प्रकार (प्रकट, मूक सामूहिक), हस्ताक्षर कौशल्य, शब्दलेखन विरामचिन्हे

क. भाषिक सरावासाठी उपक्रम : स्वाध्याय, खेळ, स्पर्धा.

घटक ६ : शिक्षक आणि पाठ्यपुस्तक

अ. शिक्षक : १. गुणवैशिष्ट्ये, २. संस्कृत शिक्षकासामोरील आव्हाने ३. निरंतर व्यावसायिक विकासाची गरज आणि मार्ग.

ब. पाठ्यपुस्तक : १. वैशिष्ट्ये २. पाठ्यपुस्तकाचे चिकित्सक परीक्षण/विश्लेषण

क. निदनात्मक परीक्षण/चाचणी आणि उपचारात्मक अध्यापन

मॉड्युल ३ : अंतर्गत मूल्यांकन (श्रेयांक २)

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanashstra
Mahavidyalaya

Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai - 400 071

ELECTIVE COURSE 1 (EC 1)
PEDAGOGY OF SCHOOL SUBJECT: SCIENCE

शालेय विषयाचे अध्यापनशास्त्र- विज्ञान

Total Credits: 6

Total Marks: 100

MODULE 1: FUNDAMENTALS OF SCIENCE EDUCATION – विज्ञान शिक्षणाची मुलतत्वे

Unit 1: Basics of Academic Disciplines शैक्षणिक विद्याशाखेची मुलतत्वे

- a) Meaning of academic disciplines, Relationship between academic disciplines and Science subject.
अ) शैक्षणिक विद्याशाखेचा अर्थ, शैक्षणिक विद्याशाखा आणि विज्ञान विषयातील संबंध
- b) Classification of academic disciplines: Becher -Biglan typology (pure-hard, pure soft, applied-hard, applied-soft types) with emphasis on nature of knowledge in each type.
ब) शैक्षणिक विद्याशाखेचे वर्गीकरण : बेचर -बिग्लन टाइपोग्राफी (मुलभूत-कठीण, मुलभूत-मृदू, उपयोजित-कठीण, उपयोजित -मृदू)
- c) Place of Science subject in the present school curriculum
क) वर्तमान शालेय अभ्यासक्रमात विज्ञान विषयाचे स्थान

Unit 2: Place of Science in the Curriculum and Life अभ्यासक्रम आणि जिवनातील विज्ञानाचे स्थान।

- a) Meaning and Nature (Product & Process) of Science, Science Process skills – Basic and Integrated
अ) विज्ञानाचा अर्थ व स्वरूप (निष्पत्ती आणि प्रक्रिया), विज्ञान प्रक्रिया कौशल्य - मूलभूत आणि एकात्मिक
- b) Aims and Objectives of teaching science at upper primary, secondary and higher secondary level (NCF 2005)
ब) उच्च प्राथमिक, माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक स्तरावरील विज्ञान अध्यापनाची ध्येय व उद्दिष्टे (NCF 2005)
- c) Values of teaching science in socio-cultural context
क) सामाजिक-सांस्कृतिक संदर्भात विज्ञान अध्यापनाची मुल्ये

Unit 3: Organization of Science Curriculum विज्ञान अभ्यासक्रमाचे आयोजन

- a) Maxims of teaching science (Known to Unknown, Whole to Parts, Simple to Complex, Particular to General, Empirical to Rational, Concrete to Abstract)
अ) विज्ञान अध्यापनाची सूत्रे (जाताकडून -अजाताकडे, पूर्णाकडून-अंशाकडे, सोप्याकडून-कठीणाकडे, विशेषाकडून-सामान्याकडे, अनुभवातून-तर्काकडे, मुर्ताकडून-अमुर्ताकडे)
- b) Co-relation of Science in the Curriculum: Internal & External
ब) अभ्यासक्रमातील विज्ञानाचा समवाय : अंतर्गत आणि बाह्य
- c) i. Infusing Global Perspective in Science Curriculum (Need and Importance),

PRINCIPAL

Chembur Sarvaakash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

- क) १. विज्ञान अभ्यासक्रमात वैश्विक दृष्टिकोनाचा अंतर्भाव (गरज आणि महत्व)
- ii. Curriculum Organization- Concentric and Topical approach
२. अभ्यासक्रमाचे आयोजन - समकेंद्री आणि विभागीय उपागम

MODULE 2: TRANSACTING SCIENCE CURRICULUM (2 Credits)

मोड्यूल २: विज्ञान अभ्यासक्रमाचे आदान प्रदान

Unit 4: Science Teaching: Methods, Approaches and Tools विज्ञान अध्यापन: पद्धती, उपागम आणि साधने

- a) Methods of Teaching - Lecture cum demonstration method, Project method, Problem Solving
- अ) अध्यापन पद्धती - व्याख्यान-दिग्दर्शन पद्धती, प्रकल्प पद्धती, समस्या निराकरण पद्धती
- b) Approach: Inductive-deductive Approach
- ब) उपागम - उद्गामी - अवगामी उपागम
- c) Concept Mapping - Meaning, Steps and Significance, PEOR (i.e. Predict, Explain, Observe & React)
- क) संकल्पना मापन - अर्थ, पायऱ्या आणि महत्व, PEOR (अंदाज, स्पष्टीकरण, निरीक्षण आणि प्रतिक्रिया)

Unit 5: Learning Resources and Activity अध्ययन संसाधने आणि उपक्रम

- a) Science Text book: Characteristics of good Science textbook
- अ) विज्ञान पाठ्यपुस्तक : चांगल्या विज्ञान पाठ्यपुस्तकाची वैशिष्ट्ये
- b) Science Club and Science Field Visit - Concept, Organization and Significance
- ब) विज्ञान मंडळ आणि विज्ञान क्षेत्रभेट - संकल्पना, आयोजन आणि महत्व
- c) Improvised Apparatus and E- resources (Virtual lab and Simulation)
- क) सुधारित उपकरणे आणि ई - संसाधने (आभासी प्रयोगशाळा आणि अभिरूपता)

Unit 6: Science Teacher विज्ञान शिक्षक

- a) Science teacher - Need and Avenues of Professional growth
- अ) विज्ञान शिक्षक - व्यावसायिक विकासाची गरज आणि मार्ग
- b) Science Laboratory - Planning and Maintenance, Laboratory Method
- ब) विज्ञान प्रयोगशाळा - नियोजन आणि देखभाल, प्रयोगशाळा पद्धती
- c) Diagnostic testing and Remedial teaching in science
- क) विज्ञानातील निदानात्मक चाचणी आणि उपचारात्मक अध्यापन

CORE COURSE 5 (CC 5)
CONTEMPORARY INDIA AND EDUCATION

Total Credits: 6
Total Marks: 100

Objectives:

1. To understand the concept of Diversity as it exists in Contemporary Indian society
2. To understand the inequalities in Indian Society and the marginalization of the weaker sections
3. To understand the implications for education in coping with Diversity and Inequality to achieve Universal Education in Indian society
4. To critically understand the constitutional values related to the aims of education in a Democracy
5. To be acquainted with contemporary issues and policies and their origin with regard to Education in Indian society
6. To be acquainted with the relevant education commissions in the context of Liberalization, Privatization and Globalization

MODULE 1: CONTEMPORARY INDIAN SOCIETY

(2 Credits)

Unit 1. Understanding and Addressing Diversity in Indian society

- a) Difference between diversity, stratification and marginalisation in contemporary India
- b) Concept and characteristics of diversity: linguistic, regional and religious
- c) Challenges and Role of Education: Linguistic diversity, Regional and Religious Diversity

Unit 2. Addressing Inequality of Indian society: Nature, Challenges and Role of Education

- a) Stratification of Indian Society with reference to Caste, Class and Gender
- b) Concept of Marginalized groups in Indian society: SC/ST/OBC/EBC/NT
- c) Role of Education with respect to addressing the needs of stratified and marginalized groups.

Unit 3: Constitutional Values and Stratification, Marginalisation and Diversity

- a) Constitutional Values like democracy, socialism and equality for reducing stratification and marginalisation
- b) Education and Fundamental Rights and Duties: Articles 14, 15, 16, 30 and 51A
- c) Directive Principles of state policy with regards to stratification and marginalisation

MODULE 2: POLICY FRAME WORK FOR EDUCATION

(2 Credits)

Unit 4 – Policies and Role of Education

- a) Naye Taleem to integrate life, work and education for development
- b) RTE Act 2009 and Universalisation of Education
- c) RMSA and Recommendations for Secondary Education

Unit 5- Education Commission & Recommendations

- National Policy of Education – 1986
- National Curricular Framework, 2005
- National Curriculum Framework for Teacher Education, 2009

Unit 6- Emerging Trends

- Open & Distance Learning –Concept & Characteristics
- Globalization, Liberalization& Privatization – Concept, characteristics and Implications
- Role of Mass Media in Education

MODULE 3: INTERNAL ASSESSMENT

(2 Credits)

Sr.No	Particulars	Marks
1	Task/Assignment for each module held in the semester (2X10)	20
2	One periodical class test held in the given semester	15
3	One Essay held in the given semester	05
	Total	40

Any two of the following tasks:

- Organizing and Conducting street plays emphasis on role of education and media in addressing the problem of social exclusion/ inequality
- Critical analysis of an educational film
- Report on the Educational Challenges of Deprived /Marginalised group of Children
- Collaboration with an NGO - Conducting field visits, case studies, and participating in their projects.
- Seminar presentation on the impact of emerging trends/policies in Education

References

- Agarwal J.C.(1991). Theory and [practices of education. Vikas publishing house Pvt Ltd. New Delhi.
- Dash BN (2002). Teacher and education in the emerging Indian Society. Vol.2. Neelkamal publication. Hyderabad.
- Arora G.L & Pranati Panda.Fifty Years of Teacher Education in India (Post Independence Developments):NCERT
- Chinara B.(1997). Education and Democracy, APH. New Delhi.
- John, Zeepa Sara. (2012) Philosophical and Sociological Foundations of Education. Chennai: Almighty Book Company,
- Mukherji, S. M.(1966), History of education in India, charya book depot, baroda.
- Chaube. S.P. (2013). Problems of Indian Education. Shri Vinod Pustak Mandir : Agra

- Sngaravelu.G. (2012). Education in the Emerging Indian Society. Neelkamal Publications Pvt. Ltd.: New Delhi
- Swaroop Sarena, N.R. & Shikha Chaturvedi. (2012). Teacher in Emerging Indian Society. Lall Book Depot : Meerut
- Qureshi, Muniruddin. (2005). Social aspects of Education. Anmol Publications Pvt. Ltd.: New Delhi
- Public report on basic Education in India: The Probe team in association with centre for development economics, October 1998
- Agarwal. J.C (2008). Education in the emerging Indian Society. Shipra Publications
- Anand, C.L. et.al. (1983). Teacher and Education in Emerging in Indian Society, NCERT, New Delhi.
- Sharma R.A. (1993). Teacher Education: Theory, Practice and Research. Meerut: International Publishing House
- Zhijian, L. The multirole of Teacher: Retrived July 10, 2012, from Wuhan university of science and engineering: <http://www.seiofbluemountain.com>
- Vision of Teacher Education in India Quality and Regulatory Perspective. Volume 1 August, 2012. Retrieved from http://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/documentreports/JVC%20Vol%201.pdf

PRINCIPAL
Chembur Sarvankesh Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	घटकाचे नाव	पान क्र.
विभाग १	समकालीन भारतीय समाज	
घटक १	भारतीय समाजातील विविधतेची ओळख व आकलन - स्वरूप, आव्हाने, शिक्षणाची भूमिका अ) समकालीन भारतातील विविधता, स्तरीकरण आणि बहिष्कृतता यातील फरक ब) विविधतेची संकल्पना आणि वैशिष्ट्ये - भाषिक, प्रादेशिक आणि धार्मिक विविधता क) आव्हाने आणि शिक्षणाची भूमिका - भाषिक, प्रादेशिक आणि धार्मिक विविधता	१ २ ४
घटक २	भारतीय समाजातील असमानतेची ओळख - स्वरूप, आव्हाने आणि शिक्षणाची भूमिका अ) पुढील संदर्भात भारतीय समाजातील स्तरीकरण - जात, वर्ग, लिंग, ब) भारतीय समाजातील उपेक्षित गटाची संकल्पना - SC/ST/OBC/NT/EBC क) स्तरीय आणि उपेक्षित गटांच्या गरजांबाबत शिक्षणाची भूमिका	२२ ३२ ३४
घटक ३	घटनात्मक मूल्ये आणि स्तरीकरण, बहिष्कृतता व विविधता अ) स्तरीकरण, बहिष्कृतता कमी करण्यासाठी लोकशाही, समाजवाद आणि समता ही घटनात्मक मूल्ये ब) शिक्षण आणि मूलभूत हक्क व कर्तव्ये - कलम १४, १५, १६, ३० आणि ५१-अ क) स्तरीकरण, बहिष्कृतता या बाबतीतील राज्य धोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे	४१ ४४ ५०
विभाग २	शिक्षणासाठी धोरणात्मक आराखडा	
घटक ४	धोरणे आणि शिक्षणाची भूमिका अ) विकासासाठी जीवन कार्ये आणि शिक्षणाचे एकीकरण करण्यासाठी नवी तालीम ब) RTE कायदा २००९ व शिक्षणाचे सार्वत्रिकरण क) RMSA आणि माध्यमिक शिक्षणासाठी शिफारशी	५८ ६३ ६५

अ.क्र.	घटकाचे नाव	पान क्र.
घटक ५	शैक्षणिक आयोग आणि शिफारशी	
	अ) राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण - १९८६	७१
	ब) राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आरखडा - २००५	८२
	क) शिक्षक शिक्षण - राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आरखडा २००९	८३
घटक ६	उदयोन्मुख प्रवाह	
	अ) मुक्त व दुरस्थ अध्ययन - संकल्पना व वैशिष्ट्ये	८९
	ब) वैश्वीकरण, उदारीकरण आणि खाजगीकरण - संकल्पना आणि वैशिष्ट्ये, उपयोजन	९४
	क) शिक्षणामधील समूह संपर्क साधनांची भूमिका	९६
	प्रश्न	१०५
	संदर्भ ग्रंथ सूची	१०५

PRINCIPAL

Chembur Sarvankesh Shikshanshstra

Mahavidyalaya

Ramkrishnan Chemburkar Marg,

Chembur Naka, Mumbai 400 071

CC 2 - Knowledge and Cognition

Module 1: Understanding Knowledge and its relation to education

UNIT 1: PERSPECTIVES OF KNOWLEDGE & EDUCATION

01 Knowledge:-
Meaning, and Characteristics of Knowledge

Knowledge: dictionary meaning

Meaning-Webster Dictionary

"the fact or condition of knowing something with familiarity gained through experience or association"

मॅगिजान-वेबस्टर डायक्शनरी

"अनुभववास्तुतः किंवा सहयोगाद्वारे प्राप्त झालेला/आपण कधीतरी जाणून घेतलेली ज्ञाने"

Knowledge: 75%

Knowing is one of the most fundamental human processes and knowledge is its result. That means that knowing and knowledge have been subjects of human inquiry from the ancient times. Philosophers, starting with Plato and Aristotle, developed Epistemology as a theory of knowledge, trying to answer to the fundamental question: **What is knowledge?**

ज्ञान हा एक ही सर्वात मूलभूत मानवी क्रिया आहे आणि ज्ञान हा त्याचा परिणाम आहे. यामुळे अर्थ असा होतो जाणू आणि ज्ञान हे जाणून घेण्यासाठी मानवी जीविस बुद्धीचे विशय आहे. प्लॅटो आणि अरिस्टोटलने ज्ञान म्हणजे काय? या मुलामुल प्रश्नाचे उत्तर देण्यासाठी ज्ञानशास्त्र म्हणून ज्ञानशास्त्र विकसित केले

Knowledge is a familiarity, awareness or understanding of someone or something, such as facts, information, descriptions, or skills, which is acquired through experience or education by perceiving, discovering, or learning.

ज्ञान म्हणजे एखादी व्यक्ती किंवा एखाद्या गोष्टीबद्दल असलेली जाणीव किंवा ज्ञान समजून घेणे, अनेक गोष्टी, माहिती, वर्णन किंवा कौशल्ये जे अनुभव किंवा शिक्षणाद्वारे आपल्यातून एकत्रित, शोधून किंवा अनुभवाने यादृशी प्राप्त केले जाते.

SOURCES OF KNOWLEDGE: EMPIRICISM AND RATIONALISM

- Empiricism fits well with the scientific world-view that places an emphasis on experimentation and observation.
- It struggles, however, to account for certain types of knowledge, e.g. knowledge of ethics.

EMPIRICISM

(experience)

➤ which holds that our knowledge is primarily based in experience.
Empiricism is the theory that states that experience is of primary importance in giving us knowledge of the world.
➤ Whatever we learn, according to empiricists, we learn through perception.

➤ Empiricists hold that all of our knowledge is ultimately derived from our senses or our experiences. They therefore deny the existence of innate knowledge, i.e. knowledge that we possess from birth.

RATIONALISM

(reason)

➤ which holds that our knowledge is primarily based in reason.
➤ Rationalists hold that at least some of our knowledge is derived from reason alone, and that reason plays an important role in the acquisition of all of our knowledge.

➤ There is clearly a limit to what we can learn through abstract thought, but the rationalist's claim is that reason plays a role in observation, and so that the mind is more fundamental than the senses in the process of knowledge-acquisition.
Although the modern scientific world view borrows heavily from empiricism, there are reasons for thinking that a synthesis of the two traditions is more plausible than either of them individually.

PRINCIPAL
Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

डॉ. अंबेडकरांची सामाजिक न्यायाची संकल्पना ;

सामाजिक न्यायाचा अर्थ: राजकीय, आर्थिक आणि सामाजिक लोकशाही निर्माण करणे, वर्ग आणि जातीय भेद संपवणे हे उद्दिष्ट आहे. इ. सामाजिक न्याय ही संकल्पना न्यायापेक्षा व्यापक आहे, 'सामाजिक' हा शब्द समाजाशी जोडला जातो. सामाजिक समस्या, समस्या आणि सुधारणांद्वारे सामाजिक आणि आर्थिक बदलांचा त्याद समावेश होतो, सामाजिक न्यायामध्ये समस्यांवरील उपायांचा समावेश होतो.

समाजातील उदासीन आणि वंचित वर्गांच्या प्रगतीसाठी केलेले उपाय म्हणजे सामाजिक न्याय. त्यामुळे यात एकप्रकारची सामाजिक अभियांत्रिकी आहे जी समाजामध्ये सामाजिक समस्या, कायद्याच्या माध्यमातून असे सामाजिक-आर्थिक बदल घडवून आणते.

सामाजिक न्यायाचा उद्देश राजकीय, आर्थिक आणि सामाजिक लोकशाही निर्माण करणे, वर्ग आणि जातीय भेद संपवणे हे आहे. हे लोकशाहीने दिलेल्या वैयक्तिक स्वातंत्र्याशी समाजवादाच्या तत्वांशी सांगड घालते. त्यामुळे 'सामाजिक' या शब्दाचा व्यापक अर्थ समाजाशी जोडलेला आहे आणि तो कसा संघटित असावा आणि त्याची सामाजिक मूल्ये आणि रचना काय असावी असंही त्याचा अर्थ होतो.

न्याय ही संकल्पना वेगवेगळ्या दृष्टीकोनातून परिभाषित केली जाऊ शकते. ग्रीक तत्ववेत्ता प्लेटोने न्याय हे समाजजीवनाचे 'खरे तत्व' मानले. अर्नेस्ट ब्रॉकर या इंग्रजी राजकीय शास्त्रज्ञाच्या मते, न्याय हा प्लेटोच्या विचारांचा आणि त्याच्या प्रवचनाचा मजकूर होता. प्लेटोने त्याच्या द रिपब्लिक या पुस्तकात सेफलस, पोलमार्कस आणि ग्लॉकॉन सारख्या मित्रांशी संवादाद्वारे न्याय संकल्पनेची चर्चा केली आहे.

प्लेटोने न्यायाच्या सर्व व्याख्या नाकारल्या कारण त्या व्याख्या न्यायाला काहीतरी बाह्य, कृत्रिम मानत होत्या. प्लेटोसाठी, न्याय हे प्राथमिक, आंतरिक मूल्य आहे आणि ते इतर नैतिक मूल्यांशी संबंधित आहे.

अंबेडकरांची सामाजिक न्यायाची संकल्पना:

बी.आर. अंबेडकरांच्या मते, सामाजिक न्याय हे आदर्श किंवा न्याय्य समाज निर्माण करण्याचे साधन आहे. त्याच्यासाठी न्याय्य समाज हा जातिहीन समाज आहे, जो सामाजिक न्यायाच्या तत्वांवर आधारित आहे आणि स्वातंत्र्य, समता आणि बंधुता या तीन घटकांच्या संयोजनावर आधारित आहे. सर्व मानवांची एकता आणि समानता, स्त्री-पुरुष समान मूल्य, दुर्बल आणि निम्नस्तरीय लोकांचा आदर मानवी हक्कांचा आदर, परोपकार, परस्पर प्रेम, सहानुभूती, सहिष्णुता आणि इतर प्राण्यांबद्दल कणब, सर्व बाबतीत मानवीय वागणूक, सर्व नागरिकांचा सन्मान, जातीय भेद नाहीसे करणे, सर्वांसाठी शिक्षण आणि मालमत्ता वाटपात समानता आणि सद्भावना.

जेम्स मॅसी लिहितात की, अंबेडकरांच्या मते, जात-आधारित समाज व्यक्तीला स्थान देत नाही, तर अंबेडकरांच्या प्रस्तावित समाजात व्यक्ती हा अंतिम टोक आहे. जात-आधारित समाजात व्यक्तीचे इतर वर्गातील सदस्यांशी नाते आधीच निश्चित असते. परंतु अंबेडकरांनी कल्पिलेल्या समाजात नातेसंबंध स्वातंत्र्य, समता आणि बंधुत्वावर आधारित आहेत.

अशा प्रकारे अंबेडकरांच्या सामाजिक न्यायाच्या संकल्पनेतील प्रमुख घटक म्हणजे स्वातंत्र्य, समता आणि बंधुत्व होय.

भारतीय राज्यघटनेत सामाजिक न्यायाची संकल्पना अंतर्भूत आहे. भारतीय राज्यघटनेच्या जनकांनी एका नवीन सामाजिक, आर्थिक आणि राजकीय व्यवस्थेचे स्वप्न पाहिले होते, ज्याचा आत्मा होता सामाजिक न्याय. अंबेडकर हे भारतीय राज्यघटनेचे प्रमुख शिल्पकार होते. भारतीय समाजाचे स्वरूप आणि समस्या आणि परस्परविरोधी हितसंबंधांची त्यांना पूर्ण जाणीव होती.

डॉ. अंबेडकरांच्या मते सामाजिक न्याय मिळविण्याची पाच मूलभूत तत्त्वे:

1. व्यक्ती सर्व सामाजिक उद्देशांचे साधन बनली पाहिजे.
2. समता, स्वातंत्र्य आणि बंधुत्वावर आधारित समाजाची स्थापना,

3. राजकीय, आर्थिक आणि सामाजिक लोकशाहीची स्थापना करणे.

4. लोकशाहीची स्थापना घटनात्मक अधिकारांद्वारे,

5. राजकीय सत्तेवरील उच्च स्तराची मत्केदारी मोडून लोकशाही प्रस्थापित करणे.

भारतीय राज्यघटनेत सामाजिक न्यायाची संकल्पना अंतर्भूत आहे. भारतीय राज्यघटनेच्या जनकांनी एका तर्कात सामाजिक, आर्थिक आणि राजकीय व्यवस्थेचे स्वप्न पाहिले होते, ज्याचा आत्मा होता सामाजिक न्याय. आंबेडकर हे भारतीय राज्यघटनेचे प्रमुख शिल्पकार होते.

भारतीय समाजाचे स्वरूप आणि समस्या आणि परस्परविरोधी हितसंबंधांची त्यांना पूर्ण जाणीव होती. राज्यघटना हे सामाजिक अभियांत्रिकीचे अतुलनीय उदाहरण आहे. भारतीय राज्यघटनेत सामाजिक न्यायाची व्याख्या नाही, परंतु प्रस्तावनेत, राज्य धोरणाची मार्गदर्शक तत्वे आणि मूलभूत अधिकार हे सामाजिक न्यायाचे तत्त्वज्ञान स्पष्टपणे स्पष्ट करतात.

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishna Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

CC 2: Knowledge and Curriculum

THE MEANING OF SOCIAL JUSTICE

The concept of social justice is broader than that of justice. The word 'social' is connected with society. Its scope is wide, including social issues, problems and reforms, thereby it encompasses social and economic change. Social justice involves measures taken for the advancement of the depressed and disadvantaged classes of society. Hence it calls for social engineering which is an attempt to change society in order to deal with social problems. Such socio-economic changes can be brought through law.

Social justice aims towards creating political, economic and social democracy, ending class and caste distinctions. It combines the principles of socialism with the personal freedom granted by democracy. So the word 'social' has a wide connotation, connected with society and how it should be organised, and what should be its social values and structure.

The concept of justice can be defined by different perspectives. The Greek philosopher Plato saw justice as the true principle of social life. According to Ernest Barker, an English political scientist, justice was the hinge of Plato's thoughts and the text of his discourse.² Plato in his book *The Republic* discusses the concept of justice through a dialogue with friends like Cephalus, Polemarchus and Glaucon.

Cephalus says justice consists in speaking the truth and paying one's debt, while Polemarchus explains justice is in giving to each man what is proper for him. "Justice is the art which gives good to friends and evil to enemies." Glaucon argues justice is in "the interest of the weaker Thrasymachus, a sophist of ancient Greece, saw justice as the interest of the stronger, in other words, might is right.

Plato rejected all these definitions because they treated justice as something external and artificial. For Plato, justice is the primary moral value and is intrinsically linked with other essential and moral qualities.

Another Greek philosopher, Aristotle, propounded the concept of 'distributive justice'. Aristotle's distributive justice is the name of that principle of distribution by which goods, services, honour and offices are distributed among the citizens of the state. But the principle of distribution is based upon the worth or virtue of an individual. The principle recognizes and preserves distinction between the worthy and the non-worthy. It counters equality of the unequal and ensures that a man's rights,

duties and rewards correspond to his merit and social contribution. Aristotelian distributive justice is thus, another name for proportionate equality. The word 'justice' means fair treatment of people: which means law based on the principles of justice and rationality, that is, equal rights and justice for all, irrespective of class, sex, race or caste distinctions. It means that the state should deal with people correctly and completely; it should be morally fair and reasonable; and it should frame just laws and enact them justly.

The word 'social justice' is formed by combining two words: social and justice. Each has a specific meaning and they convey a particular meaning when conjoined. According to John Rawls, the concept of social justice is:

all social primary goods – liberty and opportunity, income and wealth, and the basis of self-respect are to be distributed equally unless an unequal distribution of any or all of these goods is to the advantage of the least favoured.

Concept of Social Justice

Roscoe Pound, a jurist, classifies three legally protected interests:

- public interests
- social interests and
- private interests.

Justice V R Krishna Iyer, a former Judge of the Supreme Court of India, says, "Social justice is not can't but conscience, not verbal borrowing from like documents but the social force of the supreme law". Social justice is people oriented, legal justice is canalized, controlled and conferred by law.⁷

The concept of social justice is multi-dimensional and has been viewed differently by scholars of law, philosophy and political science. The term social justice is quite comprehensive and presents as the balancing wheel between the haves and the have not's. Social justice is the equitable distribution of social, material and political resources to all citizens. It seeks to remove all social, economic and political inequalities and discriminations, and affords equal opportunities to all men and women in social affairs and economic activities. Social justice is the product of social injustice; it seeks to ensure equality of status and opportunity to all. In general, it may be defined as "the right of the weak, poor, aged, destitute, children, women and other under-privileged persons in society".

AMBEDKAR'S VIEWS ON SOCIAL JUSTICE

According to B. R. Ambedkar, social justice is a means to create an ideal or a just society. To him a just society is a casteless society, based on the principles of social justice and a combination of three components: liberty, equality and fraternity. Ambedkar's ideal society is based upon two fundamental principles.

The first is that the individual is an end in himself and that the aim and object of society is the growth of the individual and development of his personality. Society is not above the individual and if the individual has to subordinate himself to society, it is because such subordination is for his betterment and only to the extent necessary. The second essential is that the terms of associated life between members of society must be regarded by consideration founded on liberty, equality and fraternity.⁸

James Massey writes that in Ambedkar's view, a caste-based society gives no place to an individual, whereas, in Ambedkar's proposed society, individual is the final end. In a caste-based society a person's relationship with members of other classes is already fixed. But in the society envisioned by Ambedkar, relations have to be based on liberty, equality and fraternity.⁹ Besides the two essential principles, one of the most important components is 'justice', or the 'principle of justice', because for Ambedkar, "the norm or the criterion for judging right and wrong in the modern society is justice". Justice, according to him, was "simply another name for liberty, equality and fraternity."

PRINCIPAL
Chembur Sarvankesh Shikshanshasthra
Mahavidyalaya
Ramkrishna Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai - 400 071

SEMESTER I

Inter Disciplinary Course 1 (I.C.-1)

GENDER, SCHOOL AND SOCIETY

लिंगभाव, शाळा आणि समाज

Module 1. Gender and Socialization

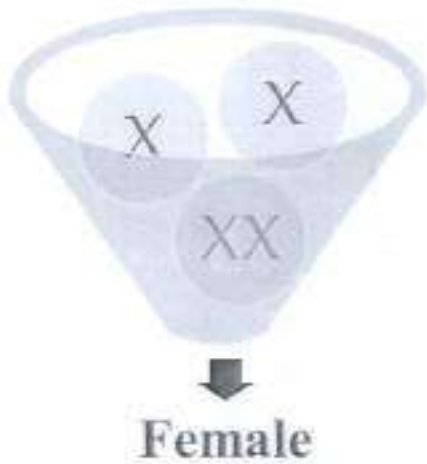
लिंगभाव आणि सामाजिकीकरण

Unit 1. Gender: Concept and Perspectives:

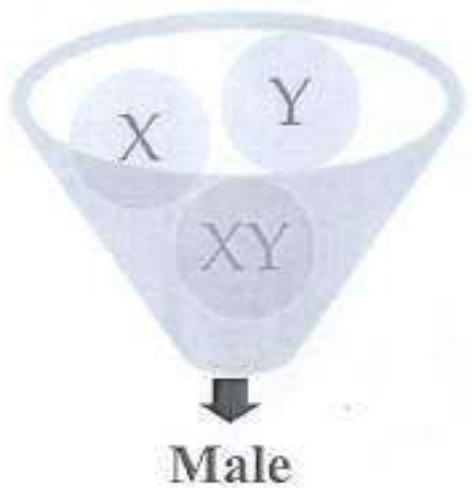
लिंगभाव - संकल्पना आणि दृष्टीकोन

Concept of Sex: जैविक लिंगजाती

स्त्री / पुरुष = गुणसूत्रे (Chromosomes) + संप्रेरके (Hormones)

Gender - लिंगभाव

FUNCTIONS	Female	Male
स्वयंपाक करणे- Cooking		
दाढी करणे- Shaving		
स्तनपान करणे- Breast Feeding		
मासिक पाळी- Periods		
कुस्ती- Wrestling		
आवाजात बदल होणे- Change of Voice		
अंगभर कपडे घालणे- Full Dressing		
लांब केस- Long Hair		
मोठ्याने हसणे / बोलणे – Loudly Laughing		
रडणे- Crying		
घरातील निर्णय घेणे – Decision Making		
सैनिक बनणे- Soldier		
गर्भ धारणा- Pregnancy		

Definition and Meaning of Sex: जैविक लिंगजातीची व्याख्या आणि अर्थ

Definitions of Sex – जैविक लिंगजातीची व्याख्या

- जन्माच्या वेळेस स्त्री अथवा पुरुष असे केलेले जैविक वर्गीकरण म्हणजे जैविक लिंग जाती होय.
(It is biological classification of being female or male often assigned at birth)
- Sex refers to the biological and physiological characteristics that define men and women. ————— (WHO).
- जैविक लिंग जाती म्हणजे स्त्री व पुरुष यांच्यामध्ये केलेला शारीरिक दृष्ट्या भेदभाव होय.
("Sex" refers to physiological differences found among male and female.)

Meaning / Characteristics of Sex- जैविक लिंगजातीचा अर्थ / वैशिष्ट्ये - ?????

- ▶ जैविक लिंग जाती हे एक जीवशास्त्रीय लक्षण आहे ज्यावरून बालकाचे स्त्री अथवा पुरुष असे वर्गीकरण केले जाते.
Sex are the biological traits that societies use to assign people into the category of either male or female.
- ▶ जगातील सर्वच मानव जातीत असे स्त्री व पुरुष नामकरण जन्मजात नैसर्गिक शरीर रचनेवरून केले जाते.
characteristics of sex will not vary significantly between different human societies.
- ▶ जैविक लिंग जाती मध्ये प्राथमिक (जन्नेद्रीय अथवा प्रजनन अवयव) आणि द्वितीय (थेट प्रजनन अवयवांशी संबंध येत नाही- उदा. स्तन, चेह-यावरील केस, इत्यादी.) वैशिष्ट्यांचा समावेश होतो.
Sex includes both *primary* (related to the reproductive system) and *secondary* (not directly related to the reproductive system, such as breasts and facial hair etc). *sex characteristics*.
- ▶ जैविक लिंगजाती या नैसर्गिक असल्याने त्यात काळानुसार, स्थळानुसार, संस्कृतीनुसार बदल होत नाही.
Sex is a natural so its remains constant. It does not change from culture to culture
- ▶ लिंगजाती या नैसर्गिक असल्याने जैविक दृष्टीने स्त्री आणि पुरुष समान असतात त्यात भेदभाव केला जात नाही.
Sex is natural. So biologically male and female are same. There is no any difference between them.

Definitions and Meaning of Gender: लिंगभाव व्याख्या आणि अर्थ

Definition of Gender - लिंगभाव व्याख्या

- ◆ लिंगभाव म्हणजे व्यक्तीची अशी एक सामाजिक ओळख जी तिच्या जैविक लिंगावरून ठरविली जाते, ज्या द्वारे त्या व्यक्तीचे समाजातील स्थान, भूमिका आणि वर्तनाचे नियम ठरविले जातात.
(A social identity ascribed to individual on the basis of their biological sex which dictates appropriate status, roles & norms for behaviour.)
- ◆ Gender refers to the socially constructed roles, behaviours, activities and attributes that a given society considers appropriate for men and women.----- (WHO)

Meaning / Characteristics of Gender - लिंगभाव अर्थ / वैशिष्ट्ये - ???

- ▶ लिंगभाव सामाजिकदृष्ट्या तयार केलेली संकल्पना आहे. - Gender is socially constructed
- ▶ लिंगभावात हक्क, भूमिका, जबाबदा-या आणि संबंध या गोष्टींचा समावेश होतो. -
Gender involve an array of rights, roles, responsibilities and relationships
- ▶ लिंगभावात व्यक्तिमत्व विशेष, दृष्टीकोन, वर्तन, मूल्य इत्यादी समाजाने ठरवून दिलेल्या गोष्टींचा समावेश होतो.-
Gender includes personality traits, attitude, behaviours, values that society ascribes to the sexes
- ▶ लिंगभावानुसार विशेष अधिकार नियंत्रित केले जातात - Power relationships are driven by gender
- ▶ एखाद्याच्या लिंगभावावरून त्याला / तिला संसाधने उपलब्ध होतात.
Access to resources is determined by one's gender

काळानुसार लिंगभाव भूमिका, नियम यात बदल होतो. - Gender roles and norms can change over time.

संस्कृतीनुसार लिंगभाव भूमिका बदलते.- Gender roles vary across cultures

- ▶ लिंगभाव हे भूमिका, संबंध, व्यक्ती प्रतिमा यातून व्यक्त होते.

Gender manifest itself in the form of roles, relations and identity

- ▶ जन्माच्या वेळेपासूनच ही सामाजीकारणाची प्रक्रिया होत असते - Role learning starts with socialization at birth.
- ▶ लिंगभाव ही एक अस्थिर संकल्पना आहे, ती जैविक लक्षणांवर अवलंबून असेलच असे नाही. उदा. आपल्या जी मुले

मुलींसारखी वागली तर त्यांना बायल्या आणि ज्या मुली मुलांसारखे वागतात त्यांना पुरुषी म्हणतात.

Gender is more fluid – it may or may not depend upon biological traits. the behaviors, styles, or interests shown by males that are usually associated with women are called “effeminate”. Girls who have interests usually associated with men are labeled “masculine” or “butch,” or “tomboy”

- ▶ लिंगभाव वैशिष्ट्ये हि विवध समजानुसार बदलतात. उदा. अमेरिकेत स्कर्ट घालणे हे स्त्रीवादी समजले जाते तर मध्य युरोपात, आशिया, आफ्रिका, स्कॉटिश देशात स्कर्ट पुरुष घालतात.

Characteristics of gender, may vary greatly between different societies. Eg. in American culture, it is considered feminine (female gender) to wear a dress or skirt. However, in many Middle Eastern, Asian, Sceptish and African cultures, dresses or skirts (often referred to as sarongs, kilt , or gowns) can be considered masculine.

- ▶ पुरुष = जैविक पुरुष लिंग जाती + सामाजिक दृष्ट्या पुरुषत्व - 'Man' = male sex+ masculine social role.
- ▶ स्त्री = जैविक स्त्री लिंग जाती + सामाजिक दृष्ट्य स्त्रीत्व भूमिका - 'Woman' = female sex + feminine social role.

Difference between Sex & Gender: जैविक लिंगजाती आणि लिंगभाव यातील फरक ???

- जैविक लिंगजाती या जीवशास्त्रीय फरकावर अवलंबून असतात तर लिंगभाव हे समाजाने, संस्कृतीने ठरविलेल्या वैशिष्ट्यानुसार, त्यांना पुरुष अथवा स्त्री गणले जाते.

Sex refers to biological differences While Gender describes the characteristics that a society or culture delineates as masculine or feminine.

- जैविक लिंगजाती = पुरुष आणि स्त्री आणि लिंगभाव = पुरुषत्व आणि स्त्रीत्व.

Sex = male and female and Gender = masculine and feminine.

- जैविक लिंगजाती नैसर्गिक आहेत तर लिंगभाव सामाजिक-सांस्कृतिक दृष्ट्या निर्माण केले गेले.

Sex is natural, while Gender is a socio-cultural construct.

- जैविक लिंगजाती या स्थिर असतात त्या सर्वत्र सारख्याच असतात तर लिंगभाव हे अस्थिर असतात ते वेळ, काळ, संस्कृती तसेच कुटुंबानुसार बदलत असतात.

Sex is constant, it remains same everywhere, while Gender is variable, it changes form time to time, culture to culture, even family to family.

- जैविक लिंगजाती या नैसर्गिक आहेत व त्या प्रथम येतात. तर लिंगभाव नंतर निर्माण केले आणि ते या नैसर्गिक फरकावर लादले जाते.

Sex is natural and comes first. Gender is perceived as a secondary construct which is imposed over the top of this natural distinction.

- लिंगजाती या निसर्गनिर्मित असल्याने जैविक दृष्टीने स्त्री पुरुष समान आहेत त्यात भेदभाव केला जात नाही, तर लिंगभाव मानवनिर्मित असल्याने स्त्री व पुरुषामध्ये भेदभाव केला जातो.

Sex is natural, so biologicaly male and female are same; but Gender is a socially constructed so it differentiate between masculine and feminine.

- जैविक लिंग जाती हे जटील शस्त्रक्रीये शिवाय बदलले जाऊ शकत नाही तर लिंगभाव हे बदलले अथवा पुनर्निर्धारित केले जाऊ शकतात.

Sex cannot be changed without complex medical intervention, while Gender can be changed or reoriented.

Definition and Meaning of Transgender: किन्नर व्याख्या आणि अर्थ

किन्नर म्हणजे अशी व्यक्ती जिचे वर्तन अथवा गुणवैशिष्ट्ये हे तिच्या नैसर्गिक लिंग जातीच्या विरुद्ध असतात.

Transgendered a term that refers to individuals who identify with the behaviours and characteristics that are the opposite of their biological sex.

- ▶ ज्यांचा लिंगभाव हा त्यांच्या जन्माच्या वेळेच्या जैविक लिंग जातीहून भिन्न आहे त्यांना किन्नर असे म्हणतात. (उदा. ते नैसर्गिक दृष्ट्या मुलगा म्हणून जन्माला येतात परंतु त्यांचे वर्तन स्त्री सारखे असते)

Those who identify with a gender that is *different* from their biological sex are called transgender. (for example, they were born with male sex characteristics, were assigned as a boy.

- ▶ या लोकांचे वर्गीकरण स्त्री अथवा पुरुष अशा जातीत केले जात नाही. तर ते स्त्री हि नसतात किंवा पुरुषही नसतात किंवा दोन्ही पैकी थोडे गुण त्यांच्यात असतात.

These peoples do not identify within the male & female binary. May identified as being neither women nor men or as little bit of both.

- ▶ ही एक छत्री स्वरूप संकल्पना आहे यामध्ये लैंगिक विपथन व्यक्तींचा समावेश होतो (म्हणजेच किन्नर ज्यांना जैविक समलिंगी आकर्षण असते. म्हणजे जो जन्मता पुरुष आहे परंतु ज्याचे वर्तन, कपडे स्त्री सारखे आहे त्याला पुरुषा बदल आकर्षण असते.)

It is an umbrella term that includes people who are transsexual. (Wear clothes usually worn by people of the opposite biological sex.

- ▶ वैद्यकीय दृष्ट्या किन्नर म्हणजे ज्यांची जैविक लिंगजाती आणि लिंगभाव हे समान नसतात व ते समान करण्यासाठी ब-याचदा शस्त्रक्रिया करावी लागते.

A medical term describing people whose gender and sex do not line up, and who often seek medical treatment to bring their body and gender identity into alignment.

- ▶ बऱ्याच आरोग्य तज्ञांच्या मते किन्नर हे एक जैविक, मानसशास्त्रीय आणि पर्यावरणात्मक मिश्रणातून तयार झालेली जटील संकल्पना आहे आणि ती एक केवळ निवडीची प्रक्रिया नाही. (जसे की समलिंगी स्त्री अथवा पुरुष)

Health expert believe that being transgender is the result of a complex mixture of biology, psychology and environment and not just a matter of choice. (like gays and lesbians)

- ▶ किन्नर व्यक्ती ब-याचदा आपले जगणे सोपे व्हावे म्हणून संप्रेरके शस्त्रक्रिया (hormone therapy) करतात.

Transgender people may undergo hormone therapy to facilitate this process .

Condition of Transgender in India:

Transgender terminology in India- भारतातील किन्नरांचे संबोधन

किन्नर -(विशेषतः दिल्ली आणि महाराष्ट्र); अरावनीया-(तामिळनाडु); शिवशक्ती- (आंध्रप्रदेश); जोगता- (महाराष्ट्र व कर्नाटक)

Condition of Transgender at in Educational sphere in India: - भारतातील शैक्षणिक क्षेत्रात किन्नरांची स्थिती

- ⊕ २०११ च्या जनगणनेनुसार भारतात किन्नरांची संख्या ४.९ लाख.- According to Indian Census 2011- 4.9 lakh transgender.
- ⊕ भारतातील एकूण साक्षरता (७४%)-किन्नरांचे साक्षरतेचे प्रमाण (४६%). literacy in India 74%- Transgender Literacy 46%
- ⊕ शैक्षणिक दृष्ट्या वंचित समाज - भारतात किन्नराना औपचारिक दृष्ट्या शिक्षण देण्याचे प्रमाण नगण्य
Educationally deprived community – Formal education very rare.
- ⊕ सरासरी शिक्षण हे माध्यमिक किंवा उच्च माध्यमिक असते- Average education is up to Secondary or Higher secondary
- ⊕ शाळेत प्रवेश घेण्याचे प्रमाण हे खूपच कमी आहे तर प्राथमिक व माध्यमिक स्तरावर गळतीचे प्रमाण हे अतिशय जास्त आहे.
The enrolment is significantly low and dropout rate at the primary and secondary level is still very high.
- ⊕ शाळा सोडण्याची कारणे - समाज स्वीकार करत नाही – शाळेत रोजच मानसिक छळ होतो
Reasons of leaving school – Not accepted by the society - harassment and are bullied every day in school.
- ⊕ शाळा सोडल्याचा परिणाम - भिक मागतात किंवा लैंगिक व्यवसायात सामील होतात.
Consequences of leaving school- involve in begging and sex work.

किन्नरांची शैक्षणिक मागासलेपणाची कारणे-

- Zero acceptance Level: किन्नराना स्वीकारण्याचे प्रमाण शून्य
- Forced Illiteracy- निरक्षरतेस प्रवृत्त केले जाते
- Lack of empathy and need for counsel- सहानुभूतीची उणीव आणि समुपदेशनाची गरज

Condition of Transgender at in Vocational sphere in India: भारतातील किन्नरांची व्यावसायिक स्थिती:

आजच्या शिक्षणातून कौशल्य निर्मिती होत नाही.- Today's education system does not facilitate skill acquisition

त्यामुळे अकुशल कामगारांची संख्या समाजात वाढते.- Unproductive workforce with lack of skill increases.

अपुरे शिक्षण आणि कोणतेही कौशल्य नसल्या कारणाने हे किन्नरांमध्ये बेकारीचे प्रमाण वाढते.

Incomplete education and lack of skills result in unemployment

काही किन्नर व्यवसाय, नोकरी करीत असतात परंतु सततच्या मानहानीमुळे ते ती नोकरी अथवा व्यवसाय सोडतात.

While some transgender people manage to sustain their jobs but most of them resign due to unbearable situation

बरेच व्यावसायिक शिक्षित तसेच कौशल्यपूर्ण किन्नराना नोकरी देणे टाळतात-

Most employers deny employment for even qualified and skilled transgender

त्यामुळे उदरनिर्वाहाचे कोणतेच साधन नसल्या कारणाने हे किन्नर शरीराविक्रीय सारख्या व्यवसायाकडे वळतात.

Lack of livelihood options is a key reason for transgender to choose or continue to be in sex begging work.

त्रिपुरा शासनाने त्यांच्या राज्यातील किन्नराना महिना ५०० रुपये मानधन देते -

Tripura government announced an allowance of Rupees 500 per month to the transgender.

पश्चिम बंगाल १ ऑक्टोबर २०१५ पासून कोलकाता पोलिसांना कित्तराना Civic Police Volunteer Force (CPVF) मध्ये भरती करण्याचे निर्देश दिलेले आहेत. -

The West Bengal government is on October 1st, 2015 requested the Kolkata Police to recruit transgender's in the Civic Police Volunteer Force (CPVF)

LIC ने कित्तराना LIC एजंट म्हणून काम करण्याची संधी दिली आहे- LIC has started recruiting Transgender as their agents.

Condition of Transgender at in Political sphere in India: - भारतातील कित्तरांची राजकीय स्थिती:

कित्तराना मतदानाचा अधिकार १९९४ पासून देण्यात आला.- They got right to vote only in 1994.

वरील निर्णयामुळे कित्तरामधून काही राजकीय नेतृत्व उदयास आले. -

Due to above decision we have seen few political leaders from the Transgender community

उदा.शबनम मौसी (म.प्र.-१९९८), कमला (मेयर Katini .MP, 1999), आशा देवी (मेयर गोरखपूर २०००), मधु कित्तर (मेयर, रायगड, छत्तीसगड).

२०१४ च्या माननीय सुप्रीम कोर्टाच्या निर्णयानुसार कित्तरांचा उल्लेख इथून पुढे third gender म्हणून करण्यात यावा असे सूचित केले गेले.

In 2014 in the historical order by the honorable Supreme Court of India, transgender were recognized as the third gender of the society.

कित्तरांचा समावेश OBC या वर्गात करण्यात आला व त्यांना OBC ना मिळणा-या सर्व शैक्षणिक व नोकरीविषयक सवलती देण्यात याव्यात असे उच्च न्यायालयाने सुचविले.

They will belong to other backward class and get all reservation rights as per government laws.

परंतु शिक्षणाच्या कमतरता आणि सामाजिक दुजाभाव यामुळे त्यांना फारसे समाजाला योगदान देता आले नाही.

But, due to lack of education and social discrimination they were not able to give back to the society.

किन्नरांसाठी अजूनपर्यंत विशेष सामाजिक योजना तयार करण्यात आलेली नाही.

so far, no specific social welfare schemes are available for Transgender's

याला काही अपवाद आहेत. - some rare cases

उदा. तामिळनाडू सरकारने किन्नराना काही जमिनी दिल्या आहेत. - providing land for Aravanis in Tamil Nadu.

आंध्रप्रदेशाच्या राज्य सरकारने किन्नराना अल्पसंख्यांक म्हणून दर्जा दिलेला आहे व त्यांच्यासाठी काही हितकारी योजना तयार करण्यास सांगितले आहे.

The state government of Andhra Pradesh has ordered the Minority Welfare Department to consider 'Transgender' as a minority and develop welfare schemes for them.

किन्नराना अजूनही ओळख पत्र, वास्तव्य दाखला, उत्पन्न दाखला मिळण्यात अनेक अडचणी येतात त्यामुळे ते अनेक शासकीय योजनापासून दूर राहतात.

Stringent and cumbersome procedures need for address proof, identity proof, and income certificate all hinder even deserving people from making use of available schemes.

Health Conditions of Transgender: किन्नरांची आरोग्यविषयक स्थिती

कुटुंबाचा आधार नसणे, कमी शिक्षण, बेरोजगारी यामुळे किन्नर शरीराविक्रीय व्यवसायात ढकलले जातात परिणामी ते HIV चे शिकार बनतात

Adequate education, nonexistence of employment opportunities, and lack of familial support put them in sex work and get infected by HIV.

त्यांच्या आरोग्य व लैंगिक गरजांकडे बरेच दुर्लक्ष होते. - Sexual and health needs are often not effectively addressed.

ब-याच किन्नराना लैंगिक शस्त्रक्रिया करून आपल्यातील लिंग बदल करण्यासाठी शासकीय मदत मिळत नाही (अपवाद तामिळनाडू).

Most transgender do not get adequate government support (except in Tamil Nadu) for sex transition surgeries.

समाजाकडून होणारा अपमान, शोषण यामुळे बरेच किन्नर मानसिक दृष्ट्या खचतात त्यामुळे ते ड्रग्स सारख्या व्यसनांच्या आहारी जातात.

since the transgender have been harassed by the publicly, socially and privately many of them live under continuous depression and thus resort to drugs and other practices.

त्यांना मानसिक व सामाजिक दृष्ट्या समुपदेशकांची खूपच गरज आहे.

There is a strong need for counselling, both mentally and socially.

किन्नरांबद्दल वैद्यकीय क्षेत्रातही फारसे संशोधन अथवा माहिती दिली जात नाही.

The lack of proper research is felt in the field of transgenders' health.

त्यामुळे डॉक्टरही त्यांच्या समस्या, शरिर रचना समजून घेण्यात कमी पडतात

Doctors also fails many times to understand their physiological problems.

त्यांच्यासाठी दवाखाण्यात वेगळी खोली (ward) नसते.

Lack of provision of separate wards and beds for transgender persons

बहुतेक किन्नर रोजचे अपमानित जिणे विसरण्यासाठी ड्रग्स, दारू, चरस गांजा या व्यसनांच्या आहारी जातात.

A large number Transgender take Alcohol or various other kind of drugs such as, ganja, hashish, brown sugar, cocaine, etc. to forget various kinds of hazards they face in their daily life.

व्यसनामुळे ते असुरक्षित लैंगिक कृतीमध्ये सामावले जातात आणि त्यातून त्यांना AIDS व इतर त्वचेसंबंधी आजार होतात.

Consumption of such drugs lead them to risky sexually transmitted diseases and skin infections.

उच्च न्यायालयानेही सर्व राज्यांना असे निर्देश दिलेले आहेत कि किन्नरांसाठी वेगळे सार्वजनिक शौचालय असावे व त्यांना आरोग्य, वैद्यकीय विषयक वेगळ्या सोयी सुविधा पुरवाव्यात. परंतु दुर्दैवाने याची अंमलबजावणी राज्यांमार्फत होत नाही.

The Supreme Court said the states must construct special public toilets and departments to look into their special medical issues. But unfortunately it is ignore by all states.

Legal provision for the Transgender in India: भारतातील किन्नरांसाठी कायदेशीर तरतूदी

एप्रिल २०१४ मध्ये उच्च न्यायालयाने किन्नरांना third gender म्हणून संमती दिली व त्यांचा समावेश OBC गटात केला त्यामुळे त्यांना OBC ना मिळणा-या सर्व आरक्षण व सुविधा लागू झाल्या.

In April 2014 high court declared transgender as 'Third Gender' and include them in OBC category. So that they will get all benefits and reservations as OBC.

किन्नरांच्या विकासासाठी The right of Transgender bill 2015 पारित केले गेले व त्यानुसार किन्नरांच्या शिक्षण, आरोग्य व रोजगार साठी तरतूदी करण्याचे निर्देश दिले गेले

The right of Transgender bill 2015 was passed . The bill has provision regarding health, education and employment of transgender.

या बिलानुसार किन्नरांचा कोणत्याही प्रकारे भेदभाव केला जाणार नाही याची दखल घ्यावी असे निर्देश दिले.

The bill is also states to protect the right of transgender and ensure they are not being discriminated.

या बिलानुसार कोणताही बालक किन्नर असेल म्हणून त्याला त्याच्या कुटुंबापासून वेगळे करता येणार नाही.
The bill also states that no child who is transgender will be separated from their family.

किन्नरांची हेटाळणी करणे, शोषण करणे यासाठी या बिला नुसार 1 वर्ष तुरुंगवास व आर्थिक दंड ठोठावण्यात येईल.
The bill seeks penalty for hate speech against transgender includes imprisonment up to 1 year with fine.

१५ एप्रिल २०१४ च्या निकालानुसार भारतीय संविधानानुसार स्त्री व पुरुष प्रमाणे किन्नराना ही Articles 14, 15, 16, 19 आणि 21 समान अधिकार आहेत.

On 15 April 2014 Supreme Court of India ruled that transgender persons have equal rights as guaranteed by Articles 14, 15, 16, 19 and 21 of the Indian Constitution.

Article 14 All are equal before the law and the equal protection

Article 14- भारतीय संविधानानुसार कायद्यासमोर सर्व समान आहेत व सर्वांना समान संरक्षण असेल.

Article 15 - explicitly prohibits discrimination against any citizen on grounds of sex or gender.

Article 15 - कोणालाही त्याच्या लिंगभावा नुसार भेदभाव करता येणार नाही.

Article 16 both prohibits discrimination on the ground of sex in public employment.

Article 16 - शासकीय व्यवसायात, नोकरीत लिंगभावावरून भेदभाव करता येणार नाही.

Article 19(1) (a) states that all citizens shall have the right to freedom of speech and expression.

Article 19(1) (a) - सर्व नागरिकांना भाषण व आपले मत व्यक्त करण्याचे स्वातंत्र्य आहे.

Article 21 also includes the right to health.

Article 21 - सर्वांना निरोगी आयुष्य जगण्याचा अधिकार आहे.

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri

Mahavidyalaya

Ramkrishnan Chemburkar Marg,

Chembur Naka, Mumbai 400 071

5/18/2024

- अध्यायनाधी प्रक्रिया – Learning Process
- 1. गरज – Need
- 2. उद्दिष्ट – Goal/Objective
- 3. प्रेरणा – Motivation
- 4. शोधन – Exploration
- 5. कृती – Action
- 6. सराव – Practice
- 7. समायोजन – Adjustment
- 8. वर्तनाची पुनर्रचना – Modification of Behaviour
- Explain with examples

MS-CERT

5/18/2024

CC Learning and Teaching (अभ्यास आणि अध्यापन)
Module 1-Unit-2a-अभ्यास - Learning

Meaning: अर्थ

Learning is a psychological concept which explains about the change in behaviour of a person. A person is said to be learnt if only if the change in behaviour because of the experience or practice or training otherwise said to be not learnt.

अभ्यास ही वास्तविकतातील बदलणारा अर्थ, जी व्यक्तीला कार्यवाहीत बदलणार म्हणून होय. त्या व्यक्तीला केवळ त्या व्यक्तीला अनुभव किंवा प्रशिक्षण म्हणून अर्थ आहे तर प्रशिक्षणाने, प्रयोगाने किंवा अभ्यासाने बदलणारा अर्थ म्हणून म्हणतात.

This change in behaviour is totally due to his experience or training or practice and because of education or class or effect of some stimulus or like factor. That means when a person undergoes some experience or practice or training and starts to behave in different way prior to such experience or practice or training then such behavioural change is termed as learning.

Dr. Mahabaleshwar

PRINCIPAL

Chembur Sarvaakash Shikshanshastha

Mahavidyalaya

Ramkrishnan Chemburkar Marg,

Chembur Naka, Mumbai 400 071

CC5- Contemporary India and Education

Unit 1- Concept of Diversity

Regional Diversity

Diversity is the acceptance of all folks regardless of their ethnicity, sex, education, disability, regional diversity constricts this acceptance to a group of people from a certain region or area.

- Being one of the key characteristics of diversity, regional diversity is an indication of each person's uniqueness from a certain area.
- It refers to the differentiation of various communities, gender, ethnicity and more. For instance, India has great regional diversity.
- The country has mountains, sea coasts, deserts, plain areas and more. This is why it makes India a very regionally diverse country.

- विविधता ही लोकांची वांशिकता, लिंग, शिक्षण, अपंगत्व याची पर्वा न करता स्वीकृती असली तरी, ही स्वीकृती एका विशिष्ट प्रदेशातील किंवा क्षेत्रातील लोकांच्या समूहासाठी मर्यादित असते.
- प्रादेशिक विविधता हे प्रत्येक व्यक्तीच्या विशिष्ट क्षेत्रातील वेगळेपणा दर्शवते.
- विविध समुदाय, लिंग, वांशिकता आणि बरेच काही यांच्यातील भिन्नतेची माहिती याद्वारे मिळते.
- भारतात मोठी प्रादेशिक विविधता पर्वत, समुद्र किनारे, वाळवंट, मैदानी प्रदेश अशी मोठी प्रादेशिक विविधता आहे.

INDIAN DIVERSITY

- India is also called Bharatha, Bharathavarsha, Jambu Dvipa,
- It is 7th largest by its geographical area, it is 3287263sq km.
- It is 2nd largest country in the world in exceeding of 121 crores population
- It is situated in Northern Hemisphere of the globe.
- There are about 30 states and 7 union territories New Delhi is the capital
- India is having the 5000 years old cultural tradition society is highly rich.

2. Historical Causes:-

The old feeling was shattered due to some historical causes. Many states in India had serious conflicts in the past with each other. These conflicts had created bitterness among them, therefore they cannot meet with each other with open heart and open mind.

2. ऐतिहासिक कारणे - बऱ्या ऐतिहासिक काळामुळे जनतेची भावना भंग पावते. भारतीय अनेक राज्यांमध्ये पूर्वी एकमेकांशी संघर्ष झाला होता. या संघर्षामुळे त्यांच्यात कटुता निर्माण झाली होती. त्यामुळे ते एकमेकांना संकळण मनातून मरू शकत नाहीत. उदा.

3. Political Causes:

In different regions some people have demanded for the formation of regional government and this trend of thinking has been inspired by regional interest and the aim of gaining power

1. राजकीय कारणे:

वेगवेगळ्या प्रदेशात प्रादेशिक सरकार स्थापन करण्याची मागणी केली जाते. ही विचारसरणी प्रादेशिक हितसंबंध आणि सत्ता मिळवण्याच्या उद्देशाने प्रेरित असल्याचे दिसते.

4. Psychological causes:-

It is wish of the most of the people that the progress and the achievement of their region should be the maximum. The idea in itself is neither bad nor deniable, but when they disregard the nation's interest and those of the region for the attainment of this objective then these feelings can be classified under

4. सांघिक कारणे:-

आपल्या प्रदेशाची प्रगती आणि कर्तृत्व जास्त जास्त व्हावे हीच बहुसंख्य लोकांची इच्छा असते. ही कल्पना वाईट किंवा नाकारण्याजोगी नाही, परंतु जेव्हा या उद्देशाच्या प्राप्तिसाठी राष्ट्रहित आणि प्रदेशाच्या हिताकडे दुर्लक्ष केले जाते, तेव्हा या भावनांना प्रादेशिक वादाचे स्वरूप प्राप्त होते.

5 Social causes - In a country like India, marriages are preferred with the person of the same regional background. Due to this, people belonging to one region avoid marriages in other

5. सामाजिक कारणे:-

भारतसारख्या देशात एकाच प्रादेशिक पार्श्वभूमीच्या व्यक्तींमधून लग्नच प्रधान्य दिले जाते. त्यामुळे एका प्रदेशातील लोक दुसऱ्या प्रदेशातील विवाह टाळतात.

6. Economic causes:- Due to Economic problems such as lack of resources, unemployment etc. of a particular region people from those regions often migrates to comparatively stable economic region. If this migration continues and increases then it may result in sudden rise in the burden of that area. The people start hating them and try to turn them out from that region.

एखाद्या विशिष्ट प्रदेशातील संसाधनांचा अभाव, बेरोजगारी इत्यादी आर्थिक समस्यांमुळे त्या प्रदेशातील लोक अनेकदा तुलनेने स्थिर आर्थिक प्रदेशात स्थलांतर करतात. हे स्थलांतर असेच मुलू-राहित्यस व वढल्यात त्यांच्या परिणाम त्या भागाच्या औद्योगिक उदाराक वढ होऊ शकते. लोक त्यांचा द्वेष करू लागतात आणि त्यांना त्या प्रदेशातून बाहेर काढण्याचा प्रयत्न करतात.

ROLE OF EDUCATION IN ERADICATING REGIONALISM:-

1. Encouragement of travel and communication
2. Propagating National History
3. Prevention of influence of Regional political parties in education
4. Purposive teaching of History

In literature, not only English, Hindi and the regional language must be included but other languages must also be made familiar.

Conclusion:

Education cannot solve the problem but it can create a background in the minds of the children to think beyond regional boundaries and to make approach wide and positive.

Regionalism cannot be considered as a big problem unless it hampers the nation.

प्रादेशिकवाद नष्ट करण्यात शिक्षणाची भूमिका:-

1. प्रवास आणि संवादाला प्रोत्साहन देणे,
2. राष्ट्रीय इतिहासाचा प्रचार करणे,
3. प्रादेशिक राजकीय पक्षांचा शिक्षणातील प्रभाव रोखणे,
4. इतिहासाचे उद्दिष्टपूर्ण शिक्षण,
5. भाषा साहित्यात इंग्रजी, हिंदी आणि प्रादेशिक भाषांतील साहित्यासह इतर भाषा देखील परिचित केल्या पाहिजेत.

निष्कर्ष: प्रादेशिकता ही राष्ट्रीय विकासात बाधा आणणारी मोठी समस्या आहे.

शिक्षण ह्या समस्या पूर्णतः सोडवू शकत नाही परंतु मुलांच्या मनात प्रादेशिक सीमांच्या पलीकडे विचार करण्याची आणि व्यापक व सकारात्मक दृष्टिकोन बनवण्याची पार्श्वभूमी तयार करू शकते.

PRINCIPAL

Chembur Sarvankash Shikshanshastri
Mahavidyalaya
Ramkrishnan Chemburkar Marg,
Chembur Naka, Mumbai 400 071

चेंबूर एज्युकेशन संस्थेचे,
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय,चेंबूर
वर्ग चाचणी - CC 3 –अध्ययन आणि अध्यापन (मराठी माध्यम) 2022-23

वेळ : 1 तास

गुण : 15

Answer **any one** of the following questions in detail. / खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर लिहा./ निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से दीजिए। 10

Q. 1. Explain principles of Discovery Learning. How does a teacher use these principles in his teaching? / शोध अध्ययन उपपत्तिची तत्वे स्पष्ट करा. शिक्षकाने या तत्वांचा आपल्या अध्यापनात कसा उपयोग करावा. /खोज (अन्वेषणात्मक) अधिगम सिद्धांत के तत्व स्पष्ट कीजिए। शिक्षक ने इन तत्वों का अपने अध्यापन के किस तरह से उपयोग करना चाहिए? 10

Q. 2. Explain the concept of Sociometry technique. How does a teacher use the Sociometry technique? / समाजमिती तंत्राची संकल्पना स्पष्ट करा. शिक्षकाला समाजमिती तंत्राचा उपयोग कशाप्रकारे होतो? / समाजमिति तंत्र की संकल्पना स्पष्ट कीजिए। शिक्षक को समाजमिति तकनीक का उपयोग किस प्रकार होता है? 10

Q. 3. Answer **any one** of the following questions briefly. / खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर थोडक्यात लिहा./ निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर संक्षेप से दीजिए।

a. Write any three principles of Operant conditioning. / साधक अभिसंधानाची कोणतीही तीन तत्वे लिहा. / क्रिया प्रसूत अनुबंधन के कोई तिन सिद्धांत लिखिए। 5

b. Write Educational implications of transfer of learning. / अध्ययन संक्रमणाचे शैक्षणिक फलितार्थ लिहा. अधिगम का स्थानांतरण का शैक्षिक निहितार्थ लिखिए। 5

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya,
R. C. Marg, Chembur, Mumbai 400071

SSR Criterion 2: Teaching-learning and Evaluation

2.6 Evaluation Process

2.6.2 Documentary evidence show that the Mechanism of internal evaluation is transparent and robust and time bound

Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education Society's
**Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya**

**Documentary evidence for remedial
support provided**

2018 to 2023

Chembur Education society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalay
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur – 400071

Academic year 2022-23
Schedule Related to

- Feedback
- Provision of improvement opportunities
- Tutorial and Remedial support

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

		
	10/08/22 to 13/08/22	Regular Lectures
	15/08/22	Happy Independence Day
	16/08/22	PARSI NEW YEAR
	17/08/22 TO 20/08/22	Regular Lectures & Mentor group
	22/08/22 to 29/08/22	Regular Lectures & Mentor group
	30/08/22 to 3/09/22	Ganesh Festival Holiday
September 22	5/09/22 to 10/09/22	Regular lectures
	10/09/22	(5/09/22)Teacher's Day Celebrated
	12/09/22 to 17/09/22	Regular Lectures
	14/09/22	Hindi Divas Celebration
	19/09/22 to 24/09/22	Regular lectures
	26/09/22 to 04/10/22	Regular lectures & Tutorials , Remedial Teaching
October 22	04/10/22	Nav Durga celebration & Garba Celebration

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

	21/03/23	PICNIC (F.Y.B.Ed)(S.Y.B.Ed)
	22/03/23	GUDI PADWA HOLIDAY
	25/03/23	SPORTS DAY(F.Y.B.Ed)(S.Y.B.Ed)
	20/03/23 23/03/23 27/03/23 31/03/23 1/04/23 5/04/23	Tutorials & Remedial Teaching(F.Y.B.Ed)
	30/03/23	Shree Ram Navami Holiday
April 23 	4/04/23	Mahavir Jayanti Holiday
	6/04/23	Community Work (S.Y.B.Ed)
	6/04/23 7/04/23 8/04/23	Study Leave for (SEM-I) University Exam

(Signature)

Principal
Chembur Sarvankesh Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

	7/04/23	Good Friday Holiday
	10/04/23 11/04/23 12/04/23	(SEM-I) University Exam
	13/04/23	Non- Instructional day for student (F.Y.B.Ed)
	10/04/23 to 15/04/23	Regular lectures (S.Y.B.Ed)
	14/04/23	Dr. Babasaheb Ambedkar Jayanti Holiday
	15/04/23	(SEM-II) Syllabus Orientation & Course Orientation
	17/04/23 to 22/04/23	Regular lectures , Revision lectures of S.Y.B.Ed
	22/04/23	Akshay Trutiya & Ramzan Eid Holiday
	24/04/23 to 29/04/23	Regular lectures F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed
	27/04/23 28/04/23	Program on "I for Inclusion"(S.Y.B.Ed)
	29/04/23	Action Research Presentation(S.Y.B.Ed)
May 23	1/05/23	Maharashtra Din Holiday
	2/05/23 3/05/23	Study leave for Class Test

Principal
Chembur Sarvaikash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

	4/05/23 6/05/23 8/05/23	(SEM-II & SEM- IV) Class Test & Essay Test
	5/05/23	Buddha Purnima Holiday
	9/05/23 to 13/05/23	Regular lectures F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed
	15/05/23 to 22/05/23	Regular lectures F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed
	18/05/23 19/05/23 22/05/23	Tutorials (F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed)
	16/05/23 to 19/05/23	Practice for Annual Day
	20/05/23	Annual day (F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed)
	23/05/23 to 22/06/23	SUMMER VACATION

Dr.C.A.Chakradeo

Principal

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshstra

Mahavidyalaya

R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalay
R.C. Marg,Chembur Naka,Chembur – 400071

Academic year 2021-22
Schedule Related to

- Feedback
- Provision of improvement opportunities
- Tutorial and Remedial support

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

	12/01/22	<ul style="list-style-type: none"> National Youth day & Swami Vivekanand Jayanti Celebration
	14/01/22	<ul style="list-style-type: none"> Makar Sankranti Celebration
	26/01/22	<ul style="list-style-type: none"> Republic Day of India
	21/01/22 to 31/01/22	<ul style="list-style-type: none"> Regular lectures a per timetable
	29th,31th & 1st Feb.22	<ul style="list-style-type: none"> Class Test
February 22	3/02/22 to 09/02/22	<ul style="list-style-type: none"> Feedback ,Revision, Tutorial, Remedial Teaching Lectures
	10th, 11th & 12,13,14th Feb. 22	<ul style="list-style-type: none"> Study leave for SEM III
	15th, 16th, 17th Feb.22	<ul style="list-style-type: none"> SEM III- University Exam
	18/02/22	<ul style="list-style-type: none"> Non- Instructional Day
	21/02/22	<ul style="list-style-type: none"> Preparation for sem IV
	22/02/22	<ul style="list-style-type: none"> SEM IV- Syllabus Orientation (Induction Program)
	23/02/22 to 26/02/22	<ul style="list-style-type: none"> Action Research Workshop & Presentation
	28/02/22	<ul style="list-style-type: none"> Science Day Celebration
March 22	1/03/22	<ul style="list-style-type: none"> Mahashivratri Holiday
		
	2/03/22 to 5/03/22	<ul style="list-style-type: none"> Regular lectures as per Timetable & Internship Orientation, Action Research Guidance
	7/03/22	<ul style="list-style-type: none"> Welcome for First year Lesson guidance
	8/03/22	<ul style="list-style-type: none"> International women's day Celebration
Principal	9/03/22	<ul style="list-style-type: none"> Internship day1, Action Research

[Handwritten signature]

	20/04/22 & 21/04/22	<ul style="list-style-type: none"> Community work Panvel -Shantivan Nere (S.Y.B.Ed)
	22nd & 23rd April 22	<ul style="list-style-type: none"> Regular lectures as per timetable and mentor wise Action Research guidance & Essay ,Audit Course
	25/04/22 to 27/04/22	<ul style="list-style-type: none"> Regular lectures as per timetable & Revision for class test
	25/04/22 to 14/05/22	<ul style="list-style-type: none"> Regular lectures as per timetable & Revision for class test
	28th, 29th, 30th April 22	<ul style="list-style-type: none"> Class test
May 22	02/05/22 to 6/05/22	<ul style="list-style-type: none"> Tutorials, Revision & Remedial teaching
	03/05/22	<ul style="list-style-type: none"> Akshaya Trutiya & Ramzan Eid Holiday
	05/05/22	<ul style="list-style-type: none"> Action Research presentation & Submission
	07/05/22	<ul style="list-style-type: none"> Convocation Ceremony of Batch (2019-20) & (2018-20)
	07/05/22 to 9/05/22	<ul style="list-style-type: none"> Study leave for SEM IV University Examination
	10/05/22 , 13/05/22 & 17/05/22	<ul style="list-style-type: none"> SEM IV- University Examination
	17th, 18th, 19th May 2022	<ul style="list-style-type: none"> F.Y.B.Ed - Class Test (SEM-I)
	20/05/22	<ul style="list-style-type: none"> Workshop on Emotional Intelligence by Dr. C.A. Chakradeo
	23 may 22 to 22 June 22	<ul style="list-style-type: none"> SUMMER VACATION

 Dr. C.A. Chakradeo

Principal
Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalay
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur – 400071

Academic year 2020-21
Schedule Related to

- Feedback
- Provision of improvement opportunities
- Tutorial and Remedial support

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

	1/12/20 to 5/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● S.Y.B.Ed Regular lectures as per Timetable
	7/12/20 8/12/20 9/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● Class Test
	10/12/20 11/12/20 12/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● Mock test for online university exam
	14/12/20 15/12/20 16/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● Feedback & Revision of Class test papers
	17/12/20 18/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● Study leave for University Examination
	19/12/20 21/12/20 23/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● University Examination CC 4 EC 2 IC 3
	24/12/20 26/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● Non- Instructional Day
	25/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● Christmas Holiday
	28/12/20	<ul style="list-style-type: none"> ● SEM- IV Orientation
	29/12/20 to 2/01/21	<ul style="list-style-type: none"> ● S.Y.B.Ed Regular lectures as per Timetable
January 2021	1/01/21	<ul style="list-style-type: none"> ● S.Y.B.Ed Audit Course
	2/01/2021	<ul style="list-style-type: none"> ● Internship Orientation
	4/01/2021 to 9/01/21	<ul style="list-style-type: none"> ● S.Y.B.Ed Regular lectures as per Timetable & ● MPC(Mahindra Pride Classroom) Online Training Program organized under CSR - (1st Week of January)
	4/01/2021	<ul style="list-style-type: none"> ● Celebration of Birth Anniversary of Savitribai Phule And Women Education Day
	11/01/2021 to 16/01/2021	<ul style="list-style-type: none"> ● S.Y.B.Ed Regular lectures as per Timetable ● Action Research Orientation & Guidance ● MPC(Mahindra Pride Classroom) Online Training Program organized under CSR - (2nd Week of January)

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

		<ul style="list-style-type: none">● S.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable
	19/03/21 & 20/03/21	<ul style="list-style-type: none">● F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable
	22/03/21 to 27/03/21	<ul style="list-style-type: none">● F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable & Action Research Guidance
	22/03/2021	<ul style="list-style-type: none">● World water Day
	29/03/21 to 31/03/21	<ul style="list-style-type: none">● F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable● 29th - Dhulivandan Holiday
April 21	2/04/21	<ul style="list-style-type: none">● Good Friday Holiday
	1/04/21 to 10/04/21	<ul style="list-style-type: none">● F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable
	7/04/21	<ul style="list-style-type: none">● World Health Day Celebration
	12/04/21 to 17/04/21	<ul style="list-style-type: none">● F.Y.B.Ed Regular lectures as per Timetable● S.Y.B.Ed CLASS TEST
	14/04/21	<ul style="list-style-type: none">● Dr. Babasaheb Ambedkar jayanti Holiday
	15/04/21	<ul style="list-style-type: none">● Dr. Babasaheb Ambedkar jayanti Celebration
	19/04/21 to 24/04/21	<ul style="list-style-type: none">● F.Y.B.Ed Regular lectures as per Timetable
	20,22 & 23rd April 21	<ul style="list-style-type: none">● SEM IV- University Examination
	21/04/21	<ul style="list-style-type: none">● Ram Navami Holiday
	26/04/21 to 31/04/21	<ul style="list-style-type: none">● F.Y.B.Ed & S.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable
May 21	1/05/21	<ul style="list-style-type: none">● 1st May Maharashtra Din and International Workers Day Online Program celebration by Students council
	3/05/21 to 8/05/21	<ul style="list-style-type: none">● F.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable
	10/05/21 to 15/05/21	<ul style="list-style-type: none">● F.Y.B.Ed regular lectures as per Timetable
	14/05/21	<ul style="list-style-type: none">● Akshay Trutiya & Ramzan Holiday
	17/05/21 to 22/05/21 18th,19th,20th May 21	<ul style="list-style-type: none">● Revision lectures● Class Test of F.Y.B.Ed- SEM I
	24/05/21 to 30/05/21	<ul style="list-style-type: none">● Exam Preparation, Discussion and

Principal

Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

	27th, 28th & 29th May 21	Revision lectures • F.Y.B.Ed - SEM- I- University Exam
	30/05/21	• Non Instructional day
	1/06/21 to 13/06/21	• SUMMER VACATION

Dr. C.A. Chakradeo
I/c Principal

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalay
R.C. Marg,Chembur Naka,Chembur – 400071

Academic year 2019-20
Schedule Related to

- Feedback
- Provision of improvement opportunities
- Tutorial and Remedial support

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

2ND December 2019 TO 7TH December 2019

DAYS	02/12/19 (Monday)		03/12/19 (Tuesday)		04/12/19 (Wednesday)		05/12/19 (Thursday)		06/12/19 (Friday)		07/12/19 (Saturday)		
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	
10.30 to 10.40	Morning Assembly												
10.40 to 11.30	IC 1	FEEDBACK AND DOUBT CLEARANCE	IC 1	FEEDBACK AND DOUBT CLEARANCE	CC 2	FEEDBACK AND DOUBT CLEARANCE	IC 1	STUDY LEAVE	CC2	STUDY LEAVE	CC 2	STUDY LEAVE	
11.30 to 12.20	CC 1	CC 4	CC 1	EC 2	CC 2	IC 3	CC 1		IC 1		CC 2		IC 1
12.20 to 1.10	CC 1		CC 1		IC 1		CC 1		IC 1		IC 1		
1.10 to 1.40	RECESS												
1.40 to 2.30	CC 2		CC 2		AB 1		CC 2		CC 1		AB 1	ALL THE BEST FOR UNIVERSITY EXAM	
2.30 to 3.20	AB1		AB1		AB 1		AB1		CC 1		AB 1		
3.20 to 5.00	Library Period												

Arbhambo

[Signature]

प्राचार्य
 चेंबूर सर्वकष शिक्षणसंस्थान महाविद्यालय
 रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

20th April 020 to 25th April 2020

DAYS	20/04/20 (Monday)		21/04/20 (Tuesday)		22/04/20 (Wednesday)		23/04/20 (Thursday)		24/04/20 (Friday)		25/04/20 (Saturday)	
TIME	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed	F.Y.B.Ed	S.Y.B.Ed
10.30 to 10.40	Morning Assembly											
10.40 to 11.30	CC 3	CC 5	IC 2	AB 2	वेध महोत्सव VEDH	Gathering	IC 2 Feedback	IC 4 Feedback	Farewell			
11.30 to 12.20	CC 3	EC 3	IC 2	IC 4						CC 3 Feedback	CC 5 Feedback	
12.20 to 1.10	IC 2	IC 4	EC 1(ALL)	EC 3						EC 1(ALL) Feedback	EC 3 Feedback	
1.10 to 1.40	RECESS											
1.40 to 2.30	Gathering preparation		Gathering preparation				Farewell preparation					
2.30 to 3.20												
3.20 to 5.00	Library Period											

Alphanto

[Signature]

प्राचार्य

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूर-र मार्ग, चेंबूर, पुणेई - ४०० ०७१.

Chembur Education society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalay
R.C. Marg, Chembur Naka, Chembur – 400071

Academic year 2018-19
Schedule Related to

- Feedback
- Provision of improvement opportunities
- Tutorial and Remedial support

Principal
Chembur Sarvankash Shikshanshastra
Mahavidyalaya
R.C. Marg, Chembur, Mumbai - 400 071.

Chembur Education society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalay
R.C. Marg,Chembur Naka,Chembur – 400071

Academic year 2018-19
Schedule Related to

- Feedback
- Provision of improvement opportunities
- Tutorial and Remedial support

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

26TH November TO 1ST December

Days & Date	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday
Time	26/11/18	27/11/18	28/11/18	29/11/18	30/11/18	1/12/18
10.30 to 11.30	EC2 CLASSTEST	IC3(U.V.D&S.SO & V.S) CLASSTEST FEEDBACK	EC2(ALL) CLASSTEST FEEDBACK	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL) TUTORIAL
11.30 to 12.20		IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL) TUTORIAL
12.20 to 01.10		CC4(K.V.C&M.B) CLASSTEST FEEDBACK	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)
01.10 to 1.40	RECESS					
1.40 to 2.30		EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)
2.30 to 3.20		P.T	ACTIVITY	MENTOR GROUP DISCUSSION	AUDIT COURSE	P.T
3.20 to 4.40		LIBRARY WORK			LIBRARY WORK	

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूर नगर, चेन्नई - ४०० ०७९

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

3RD December TO 8TH December

Days & Date	Monday	Tuesday	Wednesday	6 TH December TO 9 TH December UNIVERSITY EXAM PREPARATION LEAVE	
Time	3/12/18	4/12/18	5/12/18		
10.30 to 11.30	CC4(K.V.C&M.B) TUTORIAL	IC3(U.V.D&S.SO & V.S) TUTORIAL	EC2(ALL)		
11.30 to 12.20	CC4(K.V.C&M.B) TUTORIAL	IC3(U.V.D&S.SO & V.S) TUTORIAL	EC2(ALL)		
12.20 to 01.10	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)		
01.10 to 1.40	RECESS				
1.40 to 2.30	IC3(U.V.D&S.SO & V.S)	EC2(ALL)	CC4(K.V.C&M.B)		
2.30 to 3.20	AUDIT COURSE	P.T	ACTIVITY		
3.20 to 4.40	LIBRARY WORK				

Signature of In-Charge

Signature of Principal

चेंबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.

Chembur Education Society's
Chembur Sarvankash Shikshanshastra Mahavidyalaya

S.Y.B.Ed TIMETABLE

8TH APRIL TO 13TH APRIL 2019

Days & Date	Monday 08/04/19	Tuesday 09/04/19	Wednesday 10/04/19	Thursday 11/04/19	Friday 12/03/19	Saturday 13/04/19
Time						
10.30 to 11.30			IC4 (R.G.G , M.B)	AB2 (S.N.G, V.N)	FAREWELL TO SECOND YEAR STUDENTS	SHREERAM NAVAMI HOLIDAY
11.30 to 12.20	EC3 CLASS TEST (11.30 TO 12.30)	IC4 CLASS TSET (11.30 TO 12.30)	IC4 (R.G.G , M.B)	IC4 (R.G.G , M.B)		
12.20 to 01.10			CC5 (A.P.A ,V.S)	EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)		
			FEEDBACK	FEEDBACK		
01.10 to 1.40			RECESS			
1.40 to 2.30			EC3 (K.R.J,U.V.D), (D.G,S.SH)	CC5 (A.P.A ,V.S)		
2.30 to 3.20			MENTOR GROUP DISCUSSION	CC5 (A.P.A ,V.S)		
3.20 to 4.40				LIBRARY WORK		

CC5= 61, EC3 =58 , IC4 =61, AB2 =30 , AC = 30, A.R = 7

Signature of In-Charge

Signature of Principal

प्राचार्य
चेबूर सर्वकष शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय
रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर, मुंबई - ४०० ०७१.